

**T.C.
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**YEREL YÖNETİMLERDE BULUNMASI GEREKEN EGZERSİZ VE ÇOCUK
OYUN ALANLARI İLE HALKIN BU ALANLARDAN BEKLENTİLERİNİN
BELİRLENMESİ (ADAPAZARI ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HALİL İBRAHİM GENÇ

**Kütahya
2016**

**T.C.
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**YEREL YÖNETİMLERDE BULUNMASI GEREKEN EGZERSİZ VE ÇOCUK
OYUN ALANLARI İLE HALKIN BU ALANLARDAN BEKLENTİLERİNİN
BELİRLENMESİ (ADAPAZARI ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HALİL İBRAHİM GENÇ

Danışman

Yrd. Doç. Dr. DUYGU HARMANDAR DEMİREL

**Kütahya
2016**

KABUL VE ONAY

Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne:

Halil İbrahim GENÇ' in hazırladığı “Yerel Yönetimlerde Bulunması Gereken Egzersiz Ve Çocuk Oyun Alanları İle Halkın Bu Alanlardan Beklentilerinin Belirlenmesi (Adapazarı Örneği)” başlıklı Yüksek Lisans tez çalışması jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Programında Yüksek Lisans tez çalışması olarak kabul edilmiştir.

(Tarih... / .../ 2016)

İmzalar

(Danışman) Yrd. Doç. Dr. Duygu HARMANDAR DEMİREL

DPÜ BESYO Öğretim Üyesi

Üye:

Üye:

ONAY

Bu tez Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kabul edilmiştir.

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Öncelikle tez konusunun belirlenmesinde, araştırılma aşamasında, yürütülmesinde, bilgilerine son derece güvendiğim, azmine ve deneyimlerine sonsuz inandığım, çok değerli danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Duygu HARMANDAR DEMİREL hocama teşekkür ederim.

Tezin hazırlanma sürecinde, her türlü bilgi ve deneyimlerinden yararlandığım, çalışmamın bu aşamaya gelmesine katkısı olan Yrd. Doç. Dr. Ersin ESKİLER, Yrd. Doç. Dr. İhsan SARI, Arş. Gör. Murat SARIKABAK ve Öğr. Gör. Hasip CANA hocalarıma teşekkürlerimi sunarım.

Aynı zamanda, bilgi tecrübeleriyle bana ışık tutan, attığım her adımda ve aldığım her kararda olduğu gibi, tez çalışmam süresince, yoğun iş temposuna rağmen, desteğini hiçbir zaman üzerimden eksik etmeyip, her daim bana inanan ve güvenen Sayın Prof. Dr. Çetin YAMAN hocama sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Genç, H.İ. Yerel Yönetimlerde Bulunması Gereken Egzersiz Ve Çocuk Oyun Alanları İle Halkın Bu Alanlardan Beklentilerinin Belirlenmesi (Adapazarı Örneği). Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya, 2016. Bu çalışmanın amacı, Bu çalışma Adapazarı'nda bulunan egzersiz ve çocuk oyun alanlarının tespit edilmesi ve bu alanların beklentileri karşılama durumlarının belirlenmesidir. Ayrıca yapılacak olan çalışma ile çocuklar ve yetişkinlerce ihtiyaç duyulan yeni egzersiz ve çocuk oyun alanlarının, beklentiler göz önünde bulundurularak tespit edilmesi ve yerel yönetimlerin bu yönde bilgilendirilmesi de amaçlanmaktadır.

Araştırmaya, 2015-2016 yılında Sakarya'da yaşayan egzersiz ve çocuk oyun alanlarını kullanan, Sakarya ili merkez ilçelerinden (Adapazarı, Serdivan ve Erenler ilçesi), kolayda örnekleme tekniği ile belirlenen ve çalışmaya gönüllü olarak katılan toplam 1374 kişi katılmıştır. Veri toplama aracı araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ile geçerliği ve güvenilirliği yapılan "Beklenti Ölçeği (Kısa Form)" kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, geçerlik için temel bileşenler faktör analizi, bağımsız gruplarda t-testi, ANOVA ile birlikte post hoc analizi olarak Tukey testi ve karşılaştırmalar için ki-kare testi yapılmıştır. Gerçekleştirilen analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 olarak belirlenmiştir.

Yapılan analizler sonucunda,

ABSTRACT

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	3
TEŞEKKÜR	4
ÖZET	5
ABSTRACT	6
İÇİNDEKİLER.....	7
GRAFİKLER DİZİNİ.....	Error! Bookmark not defined.
ŞEKİLLER DİZİNİ	Error! Bookmark not defined.
TABLolar DİZİNİ.....	Error! Bookmark not defined.
SİMGELER VE KISALTMALAR	14
I. BÖLÜM: GİRİŞ.....	15
1.1. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	
1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI	
1.3. PROBLEM DURUMU.....	
1.4. HİPOTEZLER	
1.5. VARSAYIMLAR.....	
1.6. SINIRLILIKLAR	
II. BÖLÜM: GENEL BİLGİLER.....	
2.1.EGZERSİZ VE ÇOCUK OYUN ALANLARI.....	
2.1.1. Egzersizin Kavramı Ve Önemi.....	
2.1.2. Çocuklarda Egzersiz Ve Yararları.....	
2.1.3.Yetişkinlerde Egzersiz Ve Yararları.....	
2.1.4.İleri Yaşlarda Egzersiz Ve Yararları.....	
2.2.ÇOCUK VE OYUN KAVRAMI.....	
2.2.1. Egzersiz Ve Oyun Alanlarının Çocuk Gelişimi Üzerine Etkisi.....	
2.2.1.1. Egzersiz Ve Oyun Alanlarının Çocuk Gelişimine Fiziksel Etkisi.....	
2.2.1.2. Egzersiz Ve Oyun Alanlarının Çocuk Gelişimine Zihinsel Etkisi.....	
2.2.1.3.Egzersiz Ve Oyun Alanlarının Çocuk Gelişimine Sosyalleşmesi Üzerine Etkisi..	
2.2.2. Egzersiz Ve Çocuk Oyun Alanlarının Önemi Ve Gerekliliği.....	
2.2.3.Egzersiz Ve Çocuk Oyun Alanlarının Bölgeye Faydaları.....	
2.3. YÖNETİM.....	
2.3.1. Yönetim Kavramı Ve Önemi.....	
2.4. YEREL YÖNETİM	
2.4.1.Yerel Yönetim Kavramı Ve Önemi	
2.4.2. Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Tarihsel Gelişimi	
2.4.3. Yerel Yönetimler Kanununda Spor	
2.4.4. Yerel Yönetim Organları.....	
2.4.4.1. İl Özel İdaresi Görevleri Ve Organları.....	
2.4.4.2. Köy Yönetimi Görevleri ve Organları.....	
2.4.4.3. Belediye Yönetimi.....	
2.4.4.3.1. Belediyenin Görevleri Ve Organlar	
2.4.4.3.2. Belediyenin Spor ile İlgili Görevleri.....	
2.4.5. Gelişmiş Ülkelerde Belediyelerin Spor Yönetimi Uygulamaları.....	

- 2.4.6. Ülkemizde Belediyelerin Spor Yönetimi Uygulamaları.....
- 2.4.7. Sakarya İlinin Demografik Yapısı
- 2.4.8. Sakarya İlinin Fiziki - Sosyal Yapısı ve Yerel Yönetimlerin Spor Hizmetleri ...

III. BÖLÜM: GEREÇ VE YÖNTEM.....

- 3.1. EVREN VE ÖRNEKLEM
- 3.1.1. Çalışma Grubu
- 3.2. PROTOKOL.....
- 3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI
- 3.3.1. Kişisel Bilgi Formu
- 3.3.2. Beklenti Ölçeği.....
- 3.4. İSTATİSTİK YÖNTEM.....

IV. BÖLÜM: BULGULAR

- 4.1. KATILIMCILARIN GENEL ÖZELLİKLERİ
- 4.1.1. *Cinsiyet Türüne Göre Katılımcıların Genel Özellikleri.....*
- 4.1.2. *Yaşlarına Göre Katılımcıların Genel Özellikleri.....*
- 4.1.3. *Eğitim Durumlarına Göre Katılımcıların Genel Özellikleri*
- 4.1.4. *Meslek Gruplarına Göre Katılımcıların Genel Özellikleri.....*
- 4.1.5. *Gelir Düzeylerine Göre Katılımcıların Genel Özellikleri*
- 4.1.6. *Düzenli Olarak Spor Yapmalarına Göre Katılımcıların Genel Özellikleri*
- 4.1.7. *Düzenli Olarak Spor Yapan Katılımcıların Spor Sıklığına Göre Genel Özellikleri...*
- 4.1.8. *Düzenli Olarak Spor Yapan Katılımcıların Spor Sıklığına Göre Tercih Ettikleri Spor Branşlarının Genel Özellikleri*
- 4.1.9. *Spor Tesislerin Yeterlilik Durumlarına Göre Katılımcıların Genel Özellikleri.....*
- 4.1.10. *Spor Tesislerin Yetersiz Durumlarına Göre Katılımcıların Nedenlerinin Genel Özellikleri.....*
- 4.2. BEKLENTİ İFADELERİNE İLİŞKİN TANIMLAYICI İSTATİSTİKLER
- 4.3. AÇIMLAYICI FAKTÖR ANALİZİ SONUÇLARI
- 4.4. HİPOTEZ 1: HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR BEKLENTİLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCİHLER, İLETİŞİM) CİNSİYETE GÖRE PUANLARI
- 4.5. HİPOTEZ 2: HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR BEKLENTİLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCİHLER, İLETİŞİM) SPOR YAPMA DURUMUNA GÖRE PUANLARI.....
- 4.6. HİPOTEZ 3: HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR BEKLENTİLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCİHLER, İLETİŞİM) SPOR TESİSLERİN YETERLİ DURUMU GÖRE PUANLARI.....
- 4.7. HİPOTEZ 4: HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR BEKLENTİLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCİHLER, İLETİŞİM) MESLEĞE GÖRE PUANLARI
- 4.8. HİPOTEZ 5: HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR BEKLENTİLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCİHLER, İLETİŞİM) GELİR DURUMUNA GÖRE PUANLAR.....

4.9 HİPOTEZ 6:HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR BEKLENTİLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCİHLER, İLETİŞİM) SPOR SIKLIĞINA GÖRE PUANLARI	
4.10. HİPOTEZ 7:HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR BEKLENTİLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCİHLER, İLETİŞİM) İLÇELERE GÖRE PUANLARI.....	
4.11. HİPOTEZ 8:HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR BEKLENTİLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCİHLER, İLETİŞİM) EĞİTİM DURUMUNA GÖRE PUANLARI	
4.12. HİPOTEZ 9:YETERSİZ TESİS NEDENLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCİHLER, İLETİŞİM) CİNSİYETE GÖRE PUANLARI.....	
4.13. HİPOTEZ 10:YETERSİZ TESİS NEDENLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCİHLER, İLETİŞİM) İLÇELERE GÖRE PUANLARI	

V. BÖLÜM: TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. TARTIŞMA.....	
5.1.1.Hipotez 1: Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Beklentileri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) Cinsiyete Göre Puanları.....	
5.1.2. Hipotez 2: Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Beklentileri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) Spor Yapma Durumuna Göre Puanları	
5.1.3. Hipotez 3: Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Beklentileri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) Spor Tesislerin Yeterli Durumu Göre Puanları..	
5.1.4.Hipotez 4: Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Beklentileri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) Mesleğe Göre Puanları.....	
5.1.5. Hipotez 5:Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Beklentileri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) Gelir Durumuna Göre Puanlar.....	
5.1.6.Hipotez 6:Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Beklentileri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) Spor Sıklığına Göre Puanları	
5.1.7. Hipotez 7:Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Beklentileri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) İlçelere Göre Puanları.....	
5.1.8. Hipotez 8:Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Beklentileri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) Eğitim Durumuna Göre Puanları	
5.1.9. Hipotez 9:Yetersiz Tesis Nedenleri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) Cinsiyete Göre Puanları	
5.1.10. Hipotez 10:Yetersiz Tesis Nedenleri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) İlçelere Göre Puanları	
5.2. SONUÇ.....	
5.3. ÖNERİLER	

KAYNAKÇA	
EKLER	
EK 1: BİLİMSEL ÇALIŞMA İZİNİ	
EK.2 VERİ FORMU	95
EK 3: ÖĞRENCİ DOYUM ÖLÇEĞİ.....	96
EK 4: VERİLER.....	98
EK 5: İSTATİSTİK TEST SONUÇLARI	111

GRAFİKELR DİZİNİ

Grafik 1: Cinsiyet Türüne Göre Katılımcıların Genel Özellikleri	
Grafik 2: Yaşlarına Göre Katılımcıların Genel Özellikleri.....	
Grafik 3: Eğitim Durumlarına Göre Katılımcıların Genel Özellikleri.....	
Grafik 4: Meslek Gruplarına Göre Katılımcıların Genel Özellikleri.....	
Grafik 5: Gelir Düzeylerine Göre Katılımcıların Genel Özellikleri	
Grafik 6: Düzenli Olarak Spor Yapmalarına Göre Katılımcıların Genel Özellikleri	
Grafik 7: Düzenli Olarak Spor Yapan Katılımcıların Spor Sıklığına Göre Genel Özellikleri	
Grafik 8: Düzenli Olarak Spor Yapan Katılımcıların Spor Sıklığına Göre Tercih Ettikleri Spor Branşların Genel Özellikleri	
Grafik 9: Spor Tesislerin Yeterlilik Durumlarına Göre Katılımcıların Genel Özellikleri....	
Grafik 10: Spor Tesislerin Yetersiz Durumlarına Göre Katılımcıların Nedenlerinin Genel Özellikleri.....	

ŞEKİLLER DİZİNİ

TABLULAR DİZİNİ

SİMGELER VE KISALTMALAR

I. BÖLÜM: GİRİŞ

Yetişkinlerden farklı olarak çocuklar fiziksel, zihinsel, sosyal ve zihinsel ihtiyaçlarının bir bölümünü kendi başlarına karşılarken, bazı ihtiyaçlarının karşılanmasında desteğe ihtiyaç duymaktadırlar. Çocukların kendi ihtiyaçlarını sağlamalarına destek olan unsurlardan birisi oyundur (Gökşen, 2014: 230). Oyun etkinlikleri çocukların büyüme ve gelişim süreçlerini sağlıklı bir biçimde geçirmelerinde büyük bir öneme sahiptir. Oyun etkinliklerine çocuklar isteyerek ve hoşlanarak katılmaktadırlar. Oyun etkinlikleri çocukların özellikle fiziksel, sosyal, bilişsel, duygusal özellikleri üzerinde ve dil gelişimlerinin desteklenmesinde önemli bir öğrenme aracı görevindedir (Arslan, 2000: 40). Bunun yanında çocukların yaşamlarının önemli bir bölümünü oluşturan oyunlar çocukların kişilik ve yeteneklerinin gelişimine katkı sağlayan, böylece onları yetişkinliğe hazırlayan bir araç olarak değerlendirilmektedir (Egemen ve diğerleri, 2004: 39).

Tarihsel süreç içerisinde merkezi devletlerin ortaya çıkmasına paralel olarak varlık kazanmaya başlayan yerel yönetimler zaman içerisinde merkezi idarenin tamamlayıcısı olmuşlardır (Çoban ve Özdevecioğlu, 2006: 49). Bu özellikleri ile yerel yönetimler taşra teşkilatının önemli bir kolunu oluşturmakta olup, yerel yönetimler içerisinde özellikle belediyelerin birçok kamu hizmetini halka ulaştırdığı görülmektedir. Diğer bir ifade ile belediyeler devletin taşralara hizmet taşımada kullandığı en önemli unsurların başında gelmektedir. Yerel yönetimler içerisinde belediyeler halkın birçok ihtiyacını karşılamakla yükümlüdürler. Belediyelerin halka yönelik olarak sundukları hizmetlerden birisi de oyun ve spor alanlarının kurulması ve spora katılımın artırılması için çalışmalar yapmalarıdır. Ancak belediyeler sahip oldukları bu fonksiyonu yerine getirirken birçok unsuru göz önünde bulundurmalarıdır. Belediyelerin spor alanlarının düzenlenmesi ve halka spor hizmeti götürülmesi noktasında dikkat edilmesi gereken en önemli konuların başında halkın ihtiyaç ve beklentilerinin belirlenmesi gelmektedir (Ekinci, 2012: 53).

Ülkemizde yerel yönetimler tarafından halkın hizmetine sunulan oyun ve egzersiz alanlarının son yıllarda artış gösterdiği görülmektedir. Halkın sağlığının korunması ve geliştirilmesi bakımından yapılan uygulamaların faydalı olacağı düşünülmektedir. Özellikle çocukların büyüme ve gelişim süreçlerinde oyunun büyük bir öneme sahip olduğu göz önünde bulundurulduğu zaman, belediyeler tarafından yapılan çocuk oyun alanlarının çocukların sağlıklı büyüme ve gelişmelerine katkı sağlayacağı aşikârdır. Özellikle son yıllarda şehirlerin kalabalık hale gelmesi ve açık alanların azalması, buna paralel olarak çocuk oyun alanlarının daralması yerel yönetimlerin kurdukları çocuk parklarının önemini giderek arttırmaktadır.

Yerel yönetimler tarafından halka sunulan egzersiz alanları halkın sağlığının korunması ve geliştirilmesine katkı sağlarken, son yıllarda yerel yönetimlerin oluşturduğu egzersiz alanları üzerine yapılan araştırmaların arttığı görülmektedir. Yapılan araştırmalarda genellikle halkın park ve egzersiz alanları hakkındaki görüşlerinin, park ve egzersiz alanlarını kullanım sıklıklarının ve bu alanlardan beklentilerinin ele alındığı görülmektedir. Yerel yönetimlerin halkın kullanımına sunduğu park ve egzersiz alanlarının istenilen amaçlara ulaşmasında öncelikli olarak mevcut park ve egzersiz alanları ile ilgili kullanıcı görüşlerinin dikkate alınması, bu alanda yapılan araştırmaların sayısal olarak artırılması oldukça önemlidir. Çünkü bu alanda yapılan araştırmaların artması oyun ve egzersiz alanlarının işleyiş biçimleri ve karşılaşılan eksiklikler konusunda güncel bilgilere ulaşılmasına katkı sağlayacaktır. Bu kapsamda yapılan bu araştırmada Sakarya ilinde yerel yönetimlerde bulunması gereken egzersiz ve çocuk oyun alanları ile halkın bu alanlardan beklentilerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

1.1. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Araştırmamız sağlıklı yaşam için gerekli olan sosyal alanların tespit ve gelişimine katkıda bulunacaktır. Bu araştırmadan elde edilecek bulgular doğrultusunda egzersiz ve çocuk oyun alanlarını kullanan bireylerin beklentileri ve tespit ettikleri yetersizlikler belirlenecektir. Böylece, bu yönde önlemler alınması, halkın beklentileri doğrultusunda fiziki imkanlar sunulması ve yetersizliklerin giderilmesi sağlanabilecektir. Araştırmanın genel olarak ortaya koyduğu en önemli yanı ise yerel yönetimlerin eksiklikleri tam anlamı ile tespit etmesi, spor alanlarından daha etkili bir şekilde faydalanan, daha sağlıklı ve mutlu bir toplum oluşturulmasına katkı sağlayabilmesidir.

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Çocuk sağlığında önemli bir yer tutan oyun, çocuğun psikomotor özelliklerinin gelişiminde belirleyici olmaktadır. Çocuk gelişimi için çok önemli olan çocuk oyun alanları ve hem çocuk, hem de yetişkinler için gerekli olan egzersiz alanları yerel yönetimlerce belirlenmeli, çocukların hareket ile egzersiz ihtiyacı gözetilerek düzenlenmelidir.

Bu nedenle, bu çalışma Adapazarı'nda bulunan egzersiz ve çocuk oyun alanlarının tespit edilmesi ve bu alanların beklentileri karşılama durumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Ayrıca yapılacak olan çalışma ile çocuklar ve yetişkinlerce ihtiyaç duyulan yeni egzersiz ve çocuk oyun alanlarının, beklentiler göz önünde bulundurularak tespit edilmesi ve yerel yönetimlerin bu yönde bilgilendirilmesi de amaçlanmaktadır.

1.3.PROBLEM DURUMU

Çocuk gelişimi için çok önemli olan çocuk oyun alanları ile yetişkinler için oluşturulan egzersiz alanlarının belirlenmesinde yerel halkın beklentilerinin belirlenmesi, yapılacak olan hazırlık ve tesis alanlarının yerleşimi için öngörücü olabilir. Bununla birlikte beklentilerin belirlenmesi ile ortaya çıkan tespitler yerel yönetimlerin bu görüşler doğrultusunda stratejik planlarına geleceğe yönelik hedefler koymasında faydalı olabilir.

Bu bilgiler ışığında araştırmanın problem cümlesini yerel yönetimlerde bulunması gereken egzersiz ve çocuk oyun alanları ile halkın bu alanda beklentilerinin belirlenmesi oluşturmaktadır.

1.4.ARAŞTIRMA HİPOTEZLER

Araştırmada şu hipotezler kurulmuştur:

1. ***Halkın yerel yönetimlerden spor beklentileri*** (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) ***cinsiyete göre*** farklılık göstermektedir.
2. ***Halkın yerel yönetimlerden spor beklentileri*** (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) ***spor yapma durumuna göre*** farklılık göstermektedir.
3. ***Halkın yerel yönetimlerden spor beklentileri***(Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) ***spor tesislerin yeterli durumu göre farklılık göstermektedir***
4. ***Halkın yerel yönetimlerden spor beklentileri*** (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) ***mesleğe göre farklılık göstermektedir.***
5. ***Halkın yerel yönetimlerden spor beklentileri*** (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) ***gelir durumuna göre farklılık göstermektedir.***
6. ***Halkın yerel yönetimlerden spor beklentileri*** (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) ***spor sıklığına göre farklılık göstermektedir.***
7. ***Halkın yerel yönetimlerden spor beklentileri*** (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) ***ilçelere göre farklılık göstermektedir.***
8. ***Halkın yerel yönetimlerden spor beklentileri*** (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) ***eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.***

9. *Yetersiz tesis nedenleri* (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) *cinsiyete göre farklılık göstermektedir.*
10. *Yetersiz tesis nedenleri* (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) *ilçelere göre farklılık göstermektedir.*

1.5. VARSAYIMLAR

Çalışmada katılımcıların evreni temsil edici nitelikte olduğu varsayılmıştır.

Araştırmaya katılım araştırma grubunun anket sorularını anlayarak ve doğru olarak yanıtladıkları varsayılmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçüm araçları ile ölçeğin araştırmaya uygun olduğu kabul edilmiştir.

1.6. SINIRLILIKLAR

2015-2016 yılı ile sınırlıdır.

Araştırmaya dahil edilen Serdivan, Adapazarı ve Erenler merkez ilçeleri ile sınırlıdır.

Egzersiz ve ocuk oyun alanlarını kullananlar ile sınırlandırılmıştır.

Bu ilçelerden seçilmiş 1374 katılımcı ile sınırlandırılmıştır.

II. BÖLÜM: GENEL BİLGİLER

2.1.EGZERSİZ VE ÇOCUK OYUN ALANLARI

2.1.1. Egzersiz Kavramı ve Önemi

Egzersiz, yapılandırılmış, planlı, istemli fiziksel zindeliğin (fitness) bir veya birkaç unsurunu geliştirmeyi amaçlayan fiziksel aktivite türüdür. Burada fiziksel zindeliğin sağlıkla ilgili bileşenleri ile vurgulanmak istenen parametreler kardiyovasküler (aerobik) fitness, kas kuvveti ve dayanıklılığı, vücut kompozisyonu ve esnekliktir. Yapılan her bir egzersiz seansı ısınma, germe egzersizleri, kondisyonel (aerobik egzersizler veya direnç egzersizleri) yüklenme evresi ve soğuma evresinden meydana gelmektedir (Ardıç, 2014: 1). İnsanların katıldıkları spor ve egzersiz faaliyetleri en temel bedensel etkinlikler içerisinde yer almaktadır. Günümüzde dünyanın birçok ülkesinde insanların düzenli olarak bedensel etkinliklere katıldıkları görülmektedir. Bunun temelinde insanlığın başladığı günden beri insan ile sporun iç içe olmasının yattığı düşünülmektedir. Bunun yanında toplumsal yaşam içerisinde insan ve spor kavramlarının birbirinden soyutlanması mümkün değildir (Dever, 2010: 21).

Geçmiş yıllarda egzersiz kavramı ile fiziksel aktivite kavramları eş anlamlı olarak kullanılırken, son yıllarda egzersiz faaliyetleri fiziksel aktivitenin alt dalı olarak ele alınmaktadır (Özer, 2006: 11). Spor ve egzersize katılım insan vücudunun sahip olduğu fonksiyonel ve yapısal özelliklerinin geliştirilmesine, kas ve eklem sistemlerinin dengeli ve kontrollü bir biçimde gelişmesine, fiziksel performans ve gücün ekonomik olarak kullanılmasına, buna paralel olarak organların kontrolüne ve organların düzenli bir biçimde hareket etmesine katkı sağlamaktadır (Ceylan, 2008: 1). Bunun yanında düzenli olarak uygulanan egzersiz çalışmaları kalp ve dolaşım sistemini korumakta ve geliştirmektedir (Kurtaral, 2003: 19).

2.1.1.1. Çocuklarda Egzersiz ve Yararları

Son yıllarda çocukların fiziksel aktivite düzeylerinin azalmasına paralel olarak çocukluk çağında görülen hastalıklarda artış meydana gelmiştir. Bu nedenle çocukların fiziksel aktivite düzeylerini arttırmaya yönelik aktivitelere katılmaları önem kazanmıştır (Meydanlıoğlu, 2015: 125). Çocuklarda özellikle büyüme çağında düzenli spor ve egzersize katılımın hem fiziksel gelişim hem de sağlık açısından birçok yararı bulunmaktadır. Bunun yanında düzenli spor alışkanlıkları çocuklarda kişilik oluşumunun desteklenmesine ve ruhsal sağlığın korunmasına yardımcı olmaktadır. Çocuklar açısından sosyal gelişimin desteklenmesinde de spor ve

egzersiz etkinliklerine katılım oldukça önemlidir. Çocuklar spor vasıtasıyla çevrelerini tanır, iletişim becerilerini geliştirirler, özgüven düzeylerini artırırlar ve toplum içerisindeki konumlarını sağlamlaştırırlar. Psikolojik açıdan ele alındığı zaman ise spor ve egzersiz faaliyetleri çocukların kendini kontrol etme, konsantre olma, iradeyi kullanabilme ve başarıya güdülenme gibi becerilerini geliştirmektedir (Ceylan, 2008: 2).

Polat (2008: 1) çocuklarda spor etkinliklerine küçük yaşlardan itibaren yönelmenin zihinsel, bedensel, duygusal ve motorsal gelişimin desteklenmesinde önemli bir yere sahip olduğunu ifade etmiştir. Duman ve Kuru (2010: 18) tarafından yapılan araştırmada çocuklarda spora katılımın kişisel uyum düzeyini geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Mengütay (2005: 114-115) çocuklarda egzersiz ve spor etkinliklerine katılımın çocuklar açısından yararlarını şu şekilde sıralamıştır;

- Çocuklar egzersiz ve spor etkinliklerine katılarak fiziksel aktiviteye yönelik temel becerileri kazanırlar.
- Çocuklar spor ve egzersiz vasıtasıyla beden ve alan farkındalıklarını geliştirirler, güç ve bağlantı gibi unsurları birleştirerek hareket becerilerini geliştirmeyi öğrenirler.
- Çocukların spor ve egzersiz faaliyetlerine katılım sonucunda lokomotor, non-lokomotor ve manipulatif becerileri gelişir.
- Kişisel olarak farklı hareket kombinasyonlarını aynı anda uygulama becerileri gelişir.
- Zaman içinde çocuklar uyguladıkları egzersiz ve spor hareketlerine bağlı olarak bazı hareket becerilerinde ustalaşmaya başlarlar.
- Çocukluk döneminde fiziksel etkinliklere katılmak çocukların ilerleyen yıllarda da düzenli spor ve egzersiz yapma alışkanlığı kazanmalarına zemin hazırlar.
- Çocukların düzenli olarak fiziksel etkinliklere katılmaları sağlıklı yaşam biçimi davranışlarını öğrenmelerine katkı sağlar.
- Düzenli spor ve egzersiz faaliyetleri çocukların hayal etme, yaratıcılık ve düşünceyi toplama becerilerini geliştirir.
- Çocuklar spor etkinlikleri sayesinde işbirliği yapmayı, diğer akranlarına saygı göstermeyi, yenilgiyi hazmetmeyi ve başarı hazzını öğrenirler.
- Düzenli olarak gerçekleştirilen spor ve egzersiz çalışmaları çocukların motor becerilerinin gelişmesine ve sağlıklı bireyler olmalarına katkı sağlar (Mengütay, 2005: 114-115).

Yalçın ve Balcı (2013: 33) tarafından yapılan araştırmada çocuklarını spora yönlendiren ebeveyn görüşlerine göre çocuklarda spora katılım sonunda meydana gelen değişikliklerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada ebeveyn görüşlerine göre spora katılan çocukların okul yaşantılarının düzene girdiği, disiplin ve sorumluluk duygularının geliştiği, sınıf çalışmalarındaki isteklerinin arttığı, hırçınlık düzeylerinin azaldığı, fiziksel hareketlilik düzeylerinin ise artış gösterdiği tespit edilmiştir. Bunun yanında ebeveyn görüşlerine göre spora katılan çocukların sosyal yönlerinde gelişme gözlemlendiği, içe kapanık ruh hallerinin azaldığı, arkadaş ilişkilerinin geliştiği ve daha neşeli bir kişilik yapısına kavuştukları sonucuna ulaşılmıştır.

2.1.1.2.Yetişkinlerde Egzersiz ve Yararları

Her insanın sağlıklı yaşama hakkı bulunmaktadır. Sağlıklı bir yaşama sahip olmak büyük ölçüde insanların kendi elinde olan bir durumdur. Bundan dolayı insanların sağlıklı hayata sahip olmalarında sağlıklarını koruyucu ve geliştirici davranışlar kazanmaları oldukça önemlidir. Bunun yanında kazanılan sağlığın korunması ve geliştirilmesi için söz konusu sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının sürekli hale getirilmesi gerekmektedir (İlhan ve diğerleri, 2010: 35). Sağlığın korunması ve geliştirilmesinde önemli rol oynayan davranışlardan birisi de spor ve egzersizdir. Çünkü fiziksel olarak aktif bir yaşam tarzına sahip olmak sağlığı birçok açıdan olumlu yönde etkilemektedir. İnsanların sahip oldukları fiziksel aktivite düzeyinin artması vücudun hastalıklara karşı daha dirençli olmasında, neşeli ve zinde bir bedensel yapıya kavuşmada, yaşlanmanın ve yaşlanma belirtilerinin en aza indirilmesinde, yaşlanmaya bağlı organik gerilemenin mümkün olduğu kadar yavaşlatılmasında, solunum ve dolaşım sistemlerinin yüksek kapasitede çalışmasında, psikolojik açıdan gerginliğin azaltılmasında, bazı hastalıklardan korunmada önemli bir yere sahiptir (Arabacı ve Çankaya (2007: 2).

Yaş ortalamaları 20-29 yıl olan bireyler üzerinde yapılan bir araştırmada sedanter erkek bireylerin solunum fonksiyonları, vücut kompozisyonları ve kan basınç düzeyleri üzerinde yüzme egzersizinin etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya toplam 80 birey katılmış, katılımcılar deney ve kontrol grubu olmak üzere 40'ar kişilik gruplara ayrılmıştır. Deney grubunda bulunan bireylere 8 hafta boyunca düzenli yüzme egzersizleri uygulanmıştır. Araştırmanın sonunda uygulanan yüzme egzersizlerine bağlı olarak deney grubunda bulunan sedanter bireylerin vücut yağ oranlarında anlamlı bir azalma meydana geldiği, solunum

fonksiyonlarının kapasitelerinde artış gözleendiği ve diastolik kan basıncı düzeyinde anlamlı bir azalma meydana geldiği tespit edilmiştir (Gökhan ve diğeri, 2011: 35).

Genç ve orta yaş grubunda bulunan kadınlar üzerinde yapılan bir araştırmada 12 hafta boyunca aerobik çalışma olan koç-yürü egzersiz programının bazı fiziksel ve fizyolojik özellikler üzerine etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Hem orta yaş hem de genç yaş grubunda bulunan kadınlara 12 hafta boyunca haftada 3 gün ve günde 30'ar dakikalık koç-yürü egzersizi uygulanmıştır. Araştırmanın sonunda hem genç hem de orta yaş grubunda bulunan kadınların vücut ağırlıklarında, kan basınçlarında ve istirahat kalp atım sayılarında anlamlı bir azalma meydana geldiği tespit edilmiştir. Aynı araştırmada hem genç hem de orta yaş grubunda bulunan kadın katılımcıların aerobik güç, anaerobik güç, dikey sıçrama ve esneklik performanslarında anlamlı bir gelişme meydana geldiği sonucuna ulaşılmıştır (Çolakoğlu ve Karacan, 2006: 277).

2.1.1.3. Yaşlılarda Egzersiz ve Yararları

Yaşlılık dönemi ilerleyen yaş ile birlikte bireyde bazı sağlık sorunlarının ortaya çıktığı bir dönem olarak bilinmektedir. Yaşlılıkta ortaya çıkan sağlık sorunlarının temelinde genellikle fonksiyonel özelliklerin kullanımında azalmanın meydana gelmesi (hareketsiz yaşam tarzı) ve vücudun metabolik fonksiyonlarında meydana gelen zayıflama yatmaktadır. Yaşlılık döneminde yapısal ve fonksiyonel bozulmalara bağlı olarak bazı fiziksel uygunluk parametrelerinde de ciddi bir düşüş meydana geldiği bilinmektedir. Özellikle kas kuvveti, kas kitlesi ve aerobik dayanıklılık gibi fiziksel uygunluk parametreleri üzerinde yaşlılık döneminin olumsuz etkileri bulunmaktadır. Bu nedenle yaşlılık döneminde meydana gelen ve çoğunluğu yaşlılık dönemine özgü olan sağlık sorunlarının en aza indirilmesinde tıbbi müdahalelerin dışında egzersiz ve fiziksel aktivite gibi unsurların etkili olduğu belirtilmektedir (Eraslan ve Hekim, 2015: 455; Cindaş, 2001: 2001: 77).

Yaşlı bireylerde özellikle aerobik egzersizler vücut kompozisyonu ve fiziksel performans düzeyini geliştirmektedir (Kelley ve Kelley, 2006: 1500). Yaşlılarda egzersize katılım birçoğ hastalığın tedavisinde, önlenmesinde veya tedavi süreçlerinin desteklenmesinde büyük rol oynamaktadır. Literatürde yer alan araştırma bulguları da bu görüşü destekler niteliktedir. Yapılan bir araştırmada 39-70 yaş aralığında bulunan tip II diyabet hastasında düzenli egzersizin glisemik kontrol üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya toplam 251 yetişkin tip II diyabet hastası katılmıştır. Katılımcılara 22 hafta boyunca haftada 3 kez olmak üzere düzenli egzersiz çalışmaları uygulanmıştır. Katılımcılar ç gruba ayrılmış, bir

gruba sadece dayanıklılık, bir gruba sadece kuvvet, diğer gruba ise hem kuvvet hem de dayanıklılık antrenmanları kombine bir biçimde uygulanmıştır. Araştırmanın sonunda tüm egzersiz türlerinin tip II diyabet hastalarında glisemik kontrolün sağlanmasında etkili olduğu belirlenmiştir. Ancak hem kuvvet hem de dayanıklılık antrenmanlarını kombine olarak gerçekleştiren bireylerde glisemik kontrolün daha büyük oranda sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır (Sigal ve diğerleri, 2007: 357). Yaşlı bireylerde egzersize katılımın fiziksel özellikler üzerinde olumlu etkiler meydana getirmesinin temelinde egzersize bağlı olarak organizmada meydana gelen fizyolojik, fonksiyonel ve metabolik adaptasyonun etkili olduğu belirtilmektedir (Hekim ve Hekim, 2015: 420).

Ankara ilinde yaşayan yaşlı bireyler üzerinde yapılan bir çalışmada yaşlı bireylerin fiziksel aktivite düzeyleri ile yaşam kaliteleri ve denge becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Yaş ortalaması 70 civarında olan yaşlı bireylerin fiziksel aktivite düzeylerinin genel olarak orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan bireylerin fiziksel aktivite düzeyleri ile tek ayak denge test skorları arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Buna göre yaşlı bireylerde tek ayak dengede durma performansının fiziksel aktivite düzeyine paralel olarak artış gösterdiği belirlenmiştir. Bunun yanında fiziksel aktivite düzeyinin artmasına bağlı olarak yaşlı bireylerin yaşam kalitelerinin, fiziksel fonksiyon ve kapasitelerinin, genel sağlık skorlarının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır (Koçak ve Özkan, 2010: 46).

Yaş ortalaması 50'nin üzerinde bulunan kadın ve erkekler üzerinde yapılan bir çalışmada düzenli aerobik egzersizin vücut kompozisyonu ve kardiyovasküler hastalıklara yakalanma riskleri üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan bireylere haftada 3 gün ve günde 45'er dakika olmak üzere maksimal kalp atımının %75'i ile yürüyüş egzersizi uygulanmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin bazı fiziksel ve fizyolojik özelliklerindeki gelişimlerinin incelenmesi için araştırmanın başında, 6. ayda ve 12. ayda testler uygulanmıştır. Araştırmanın sonunda elde edilen bulgulara göre yaş ortalamaları 50'nin üzerinde bulunan yaşlı bireylerde düzenli aerobik egzersizin vücut yağ oranında azalmaya katkı sağladığı, bunun yanında kardiyovasküler ve metabolik sağlığın gelişimini desteklediği sonucuna ulaşılmıştır (Hill ve diğerleri, 2007: 1267).

Yaşlı bireylerde egzersize katılımın vücut bileşenleri ve fiziksel uygunluk unsurları üzerindeki etkilerinin araştırıldığı çalışmada literatürde konuya ilişkin olan araştırmaların içerik yorumlaması yapılmıştır. Araştırmaya konuya ilişkin olarak yayınlanan 30 deneysel

çalışma bulgusu dâhil edilmiştir. Yaşlılarda egzersizin vücut bileşenleri üzerine etkilerinin incelendiği çalışmaların %46,7'sinde egzersizin vücut bileşenleri üzerinde anlamlı düzeyde olumlu etkileri olduğu belirlenmiş, araştırmaların %46,7'sinde yaşlılarda egzersizin anlamlı düzeyde olmasa da vücut bileşenleri üzerinde faydaları olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaların sadece %6,7'sinde yaşlılarda egzersizin vücut bileşenleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin bulunmadığı belirlenmiştir. Aynı çalışmada yaşlılarda egzersizin fiziksel uygunluk unsurları üzerinde olumlu yönde ve anlamlı bir etkisinin olduğunun tespit edildiği araştırmaların oranının %60 gibi yüksek bir düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Hekim ve Hekim, 2015: 419). Literatürde yer alan birçok araştırmada da yaşlılarda egzersize katılımın kuvvet, dayanıklılık ve esneklik gibi fiziksel uygunluk unsurları üzerinde olumlu katkıları olduğu tespit edilmiştir (Woo ve diğerleri, 2007: 262; Jessup ve diğerleri, 2003: 171; Rhodes ve diğerleri, 2000: 18). Benzer şekilde yapılan araştırmalarda yaşlılarda egzersizin vücut bileşenleri (yağsız vücut kitlesi, vücut yağ oranı, kas kütlesi, kemik mineral yoğunluğu) üzerinde olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Zorba, 2013: 53; Korpelainen ve diğerleri, 2006: 109; De Jong ve diğerleri, 2000: 947; Englund ve diğerleri, 2005: 1117; Muir ve diğerleri, 2013: 1; Michaelsson ve diğerleri, 2007: 1094).

Yaşlı bireyler üzerinde yapılan diğer bir araştırmada düzenli egzersizin yaşlı bireylerde kan basıncının düşürülmesine ve kardiyovasküler sağlığın geliştirilmesine katkı sağladığı belirtilmiştir. Söz konusu araştırmada yaş ortalaması 47 olan erkeklerde dayanıklılık egzersizlerinin sağlık üzerine etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Deney ve kontrol gruplu yapılan araştırmada deney grubunda yer alan ve dayanıklılık egzersiz programı uygulanan bireylerin kan basınçlarında anlamlı bir düşüş meydana geldiği tespit edilmiştir. Aynı araştırmada egzersiz yapan grubun yaşam kalitelerinde de anlamlı bir artış meydana geldiği sonucuna ulaşılmıştır (Tsai ve diğerleri, 2004: 255).

Yaş ortalamaları 65'in üzerinde olunan yaşlı kadınlar üzerinde yapılan araştırmada bir yıl gibi uzun süreli olarak gerçekleştirilen egzersiz programının kas kuvveti ve kemik mineral yoğunluğu üzerine etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Deney ve kontrol gruplu olarak gerçekleştirilen araştırmada deney grubunda bulunan kadınlara 52 hafta boyunca düzenli olarak kuvvet egzersizleri uygulanmıştır. Bu süreçte kontrol grubunda bulunan kadınlar rutin yaşantılarına devam etmişlerdir. Araştırmanın sonunda kontrol grubunda bulunan kadınların fiziksel özelliklerinde herhangi bir anlamlı değişme gözlenmediği, buna karşılık deney grubunda bulunan kadınların kas kuvvetlerinde ve kemik mineral yoğunluklarında anlamlı bir artış meydana geldiği tespit edilmiştir (Rhodes ve diğerleri, 2000: 18).

Yaş ortalaması 74 olan erkek bireyler üzerinde yapılan araştırmada orta şiddette uygulanan egzersiz çalışmalarının kuvvet, dayanıklılık, hareketlilik ve düşme sıklıkları üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Deney ve kontrol gruplu olarak gerçekleştirilen çalışmada deney grubunda bulunan bireylere haftada 3 gün ve günde 90'ar dakika olmak üzere 12 hafta boyunca düzenli egzersiz programı uygulanmıştır. Uygulanan egzersiz programında kuvvet, dayanıklılık, denge ve hareketlilik düzeylerini geliştirmeyi amaçlayan egzersizlere yer verilmiştir. Araştırmanın sonunda deney grubunda bulunan yaşlı bireylerin dayanıklılık düzeylerinde, alt ekstremite izokinetik diz kuvvetlerinde ve 6 dakika yürüme mesafesi testlerinde anlamlı bir gelişme meydana geldiği tespit edilmiştir (Rubenstein ve diğerleri, 2000: 317).

Yaşlı bireylerde egzersize katılım fiziksel ve fonksiyonel yapının korunmasının yanında psikolojik yapının korunması, geliştirilmesi ve bazı psikolojik rahatsızlıkların en aza indirilmesinde de önemli bir yere sahiptir. Literatürde yer alan araştırma bulguları da yaşlı bireylerde egzersize katılımın psikolojik açıdan yararları olduğunu göstermektedir (Yaffe ve diğerleri, 2001: 1703; Lampinen ve diğerleri, 2000: 371; Hamer ve Chida, 2009: 3). Eraslan ve Hekim (2015: 458) tarafından yapılan araştırmada yaşlılarda egzersizin sağlık açısından faydalı olduğu belirtilmiş, yaşlılarda sağlığın korunması ve geliştirilmesinde egzersizin rolü ile ilgili şu ifadeler yer verilmiştir;

- Yaşlılarda hem psikolojik hem de fonksiyonel olarak ortaya çıkan sağlık sorunlarının en aza indirilmesinde egzersiz oldukça faydalıdır. Bu nedenle yaşlılarda sıklıkla görülen psikolojik ve fonksiyonel sağlık problemlerinin en aza indirilmesinde egzersize katılım oldukça önemlidir. Yaşlıların egzersize katılımları devletlerin yaşlılarda görülen rahatsızlıkların tedavileri için ayırdıkları bütçelerin de azalmasına katkı sağlamaktadır.
- Yaşlılarda spor ve egzersiz faaliyetlerine katılım hem psikolojik hem de fonksiyonel rahatsızlıkların en aza indirilmesinde hem de yaşlıların yaşam kalitelerini arttırmada etkili bir yöntem olduğu için yaşlıların egzersize yönlendirilmesi için gerekli önlemler alınmalıdır (Eraslan ve Hekim, 2015: 458).

Yaşlı bireylerde egzersizin sağlık açısından birçok yararı bulunmasına rağmen, uygulanacak egzersiz programlarının yaşlıların fiziksel yapı ve gereksinimlerine uygun olmaması egzersize bağlı bazı sorunlar ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır. Bu nedenle yaşlılara yönelik olarak hazırlanacak egzersiz programları yaşlıların yaşam kalitelerini arttırmayı amaçlayan ve yaşlıların sahip oldukları sağlık sorunları göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır.

Yaşlıların fiziksel, fonksiyonel ve metabolik özellikleri göz önünde bulundurulmadan hazırlanan egzersiz programları yaşlı sağlığını tehlikeye atabilmektedir (Hekim, 2015b: 537).

2.1.2. Çocuk ve Oyun Kavramı

Oyun, kendiliğinden ortaya çıkan, herhangi bir düzenleme içermeyen ve genellikle zevk amaçlı gerçekleştirilen eğlenceli etkinliklerdir (Artar, 2004: 78). Oyun çocuk yaşamının doğal parçası olarak değerlendirilen bir kavramdır. Çocukların hareket gereksinimlerinin karşılanmasında oyunların büyük bir önemi vardır (Pepe ve Kazan-Kırçık, 2004: 1442). Çocuklar açısından bazen oyun ve spor kavramları eş anlamlı kullanılmaktadır. Ancak oyun ve spor kavramları arasında bazı küçük farklılıklar bulunmaktadır. Oyun etkinlikleri insanların gönüllü olarak katıldıkları, bu kapsamda insanların hür iradeleri ile gerçekleştirdikleri etkinliklerdir. Oyun etkinliklerinin çoğunda resmi kurallar yoktur. Hatta bazı kurallar oyun oynanmaya başladıktan sonra konulabilmektedir. Oyunların sonuçları önceden tahmin edilemediği için oyun sonuçları hakkında belirsizlik söz konusudur. Spor etkinlikleri ise genellikle fiziksel etkinlikler şeklinde gerçekleştirilen aktivitelerden oluşmaktadır. Spor etkinliklerini yönlendiren kurallar genellikle belirli standartlarla belirlenmiştir. Spor etkinliklerinde katılımcıların ilgi ve gereksinimlerinden ziyade ortaya konulacak zihinsel ve fiziksel performansa önem verilmektedir. Spor etkinlikleri oyunlar gibi kendiliğinden gelişen ve belirsizliğin ön planda olduğu etkinlikler değildir. Bu nedenle spora katılan bireylerin spor dalına uygun olarak rolleri ve sorumlulukları vardır (Koca, 2012: 50).

Çocukların sadece fiziksel açıdan değil, aynı zamanda psikolojik ve zihinsel özellikleri de yetişkin bireylerden farklıdır. Çocukların kendilerine has bir dünyaları bulunmakta, olaylara bakış açıları, hayalleri ve olayları değerlendirme biçimleri yetişkinlerden farklıdır. Bu nedenle oyun ihtiyacı çocukların hayatlarındaki en önemli gereksinimlerin başında gelmektedir. Dünyanın neresinde olursa olsun çocuğun olduğu her yerde oyun vardır ve oyunlar çocukların temel gayeleridirler (Gökşen, 2014: 229).

Oyun etkinlikleri her yaş grubundan bireyin hayatında yer alan ve isteyerek katıldıkları etkinliklerin başında gelmektedir (Öztürk, 2010: 4). Yetişkinler için oyun oynamak serbest zamanların değerlendirilmesinde kullanılan bir uğraş iken, çocuklar için oyun oynamak başlı başına gerçekleştirilen bir iş gibidir. Çocuklar oyun oynarken beyinleri sürekli olarak çalışmakta ve gelişmektedir (Türkan, 2009: 9). Yetişkinlerin oynadığı ve belirli kuralları olan birçok oyun çocuklar tarafından da oynanmaktadır. Ancak yetişkinler tarafından oynanan birçok oyun yetişkinler tarafından değil, çocuklar tarafından oynanarak gelecek nesillere

aktarılmaktadır. Çocukların oynadıkları oyunlarda kuralların bazıları önceden belirlenmiş iken bazı kurallar daha sonra ortaya atılmaktadır. Bu kapsamda geçmişten günümüze kadar gelen çocuk oyunlarının kültürel değişimlere bağlı olarak zaman içerisinde değişmesi veya içeriklerinin farklılaşması söz konusudur (Gök ve diğerleri, 2004: 16).

Çocuklar açısından oyunlar en doğal öğrenme ortamı olarak değerlendirilmektedir. Son yıllarda kentlerde çocuk oyun alanlarının giderek azaldığı görülmektedir. Bu durum çocukların oyun oynama ihtiyaçlarının karşılanmasında bazı sorunlar ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Bu nedenle çocuklarda okul ortamında oyunlar oynatılması gerektiği vurgulanmaktadır. Hatta eğitim kurumlarında oyunların amaçları doğrultusunda planlı ve programlı bir biçimde çocuklara uygulanması gerektiği ifade edilmektedir (Öztürk, 2010: 3).

2.1.2.1. Egzersiz ve Oyun Alanlarının Çocuk Gelişimi Üzerine Etkisi

Oyunlar çocuklar açısından önemli bir uğraş olarak değerlendirilmektedir. Oyun etkinlikleri çocukların kişilik kazanma ve gelişimlerinin desteklenmesi sürecinde sevgiden sonra gelen ikinci önemli duygusal doyumdur. Bu nedenle sevgiden yoksun bir çocuk ile oyundan yoksun bırakılmış çocuk arasında herhangi bir farklılık yoktur. Sigmund Freud ruh sağlığı “sevmek ve çalışmak” olarak tanımlanırsa bu ifadenin çocuklarda “sevilmek ve oynamak” şeklinde tanımlanması gerektiğini ifade etmiştir (Öztürk, 2010: 4).

Çocuklarda oyun etkinliklerinin gelişimin desteklenmesinde birçok yararı olduğu göz önünde bulundurulduğu zaman, oyun etkinliklerinin gelişimin desteklenmesinde kullanılacak birer eğitim faaliyeti olduğu belirtilmektedir (Demir, 2004: 68). Öztürk (2010: 4-6) egzersiz ve oyuna katılımın çocukların gelişim alanları üzerindeki etkileri şu şekilde sıralanmıştır;

Fiziksel açıdan yararları: bazı oyunlarda sergilenen atlama, zıplama, tırmanma, atma, koşma ve sürünme gibi motorsal hareket becerileri fiziksel güç gerektirmektedir. Bu nedenle fiziksel efor harcanan oyun etkinlikleri çocukların solunum, boşaltım, dolaşım ve sindirim sistemlerinin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Açık havada oynanan oyunlar çocukların temiz hava ve güneş ışığından daha fazla faydalanmalarını sağladığı için bedensel gelişimin desteklenmesine katkı sağlamaktadır. Oyun esnasında çocuklar terledikçe vücutta bulunan zararlı maddelerin vücuttan atılma süreçleri de hızlanmaktadır. Çocukların fiziksel açıdan içlerinde biriken enerjiyi boşaltmalarında da oyun etkinliklerinin büyük bir önemi vardır.

Psikomotor gelişim açısından yararları: Psikomotor gelişim, fiziksel büyümenin merkezi sinir sistemi ile paralel gelişmesi ile organizmanın istemli olarak hareketlilik kazanma

sürecidir. Çocuklar oyun esnasında bedenleri kullandıkları ve kaslarını çalıştırdıkları için psikomotor gelişimleri hızlanmaktadır. Oyunların psikomotor gelişim üzerindeki olumlu etkilerinin başında güç düzeyinin artması, tepki yeteneğinin gelişmesi, küçük ve büyük kas gruplarını denetim altında (kontrollü bir biçimde) kullanma yeteneğinin gelişmesi, dikkat düzeyinin gelişmesi, organlar arası koordinasyonun sağlanması, uygulanan hareketlerin çeviklik kazanması ve bedensel esnekliğin gelişmesi gelmektedir.

Bilişsel gelişim açısından faydaları: Çocuklar oyun oynadıkları zamanlarda çevrelerini keşfeder, yeni birileri öğrenir ve merak duygularını geliştirirler. Oyun ile çocukların hatırlama, zihinde tutma, eşleştirme, isimlendirme ve sınıflandırma gibi yetenekleri gelişmektedir. Çocukların sebep-sonuç ilişkilerini kavrama konusunda ve mantık yürütme noktasında da oyun etkinlikleri büyük öneme sahiptir. Oyun ile çocuklar bir amaca yönelmeyi, dikkatini toplamayı, oyunda ortaya çıkan sorunları belirleme ve söz konusu sorunların çözümü için öneriler geliştirme becerilerini geliştirirler. Oyun ortamında öğrenilen bilgilerin kalıcılığı da oldukça fazla olmaktadır. Bu nedenle çocukların bilişsel gelişimlerinin desteklenmesinde oyun etkinliklerinin birer eğitim faaliyeti olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Dil gelişimi açısından yararları: iletişimin semboller kullanılarak ifade edilme biçimi “dil” olarak tanımlanmaktadır. Aktif bir oyun esnasında çocukların sözcük dağarcığının ve daha düzgün cümleler kurma becerilerinin artması mümkündür. Bunun yanında oyun esnasında çocuklar sözcükler kullanarak kendilerini daha iyi ifade etmeye başlarlar. Sözlü olarak sorunları çözmeyi ve başkaları tarafından anlaşılmayı öğrenirler.

Duygusal gelişim açısından yararları: Oyun ortamında yetişkinler tarafından konulan kısıtlamalar olmadığı için çocuklar duygularını daha iyi ifade edebilirler. Aynı zamanda çocuklar oyun ortamında çevrelerindeki insanlarla duygusal açıdan olumlu ilişkiler kurma eğilimindedirler. Oyun ortamında çocuklar ruhsal açıdan ortaya çıkan problemleri çözme becerilerini geliştirirler. Çocuklar isteklerini ve özünde hangi davranışların olduğunu (öfke, düşmanlık, bencillik, kırgınlık, kıskançlık, rekabet vb.) oyun ortamında sergilemektedir. Benzer şekilde çocuklar sevgi ve mutluluklarını da oyun ortamında sergileme eğilimindedirler.

Sosyal gelişim açısından yararları: Çocuklar açısından oyun etkinlikleri sosyo-kültürel gelişim açısından da yararlıdır (Çok ve diğerleri, 2004: 17). Çocuklar iyi-kötü, doğru-yanlış ve haklı-haksız gibi toplumsal değeri olan ahlaki kavramları oyun ortamında öğrenmektedir.

Yetişkin bireylerle veya kendi akranları ile oyunlara katılan çocuklar oyun esnasında iyi huylar edinirler. Birçok toplumsal kuralı (sırasını bekleme, işbirliği yapma, paylaşma, başkasının hakkını kabullenme, kendi haklarını savunabilme, çevresi ile uzlaşma, kendini ifade ederken karşısındakini de dinleme vb.) oyun ortamında öğrenirler. Çocuklar sosyal açıdan ileride sergileyecekleri rolleri de oyun esnasında öğrenirler. Özellikle hayal etme ve dramatizasyon içeren oyunlarda çocuklar yetişkinlerin dünyasını zihinlerinde canlandırarak gerçek yaşantıda kendisini bekleyen deneyimler hakkında fikir yürütmeye başlayabilir.

Yaratıcılık gelişimi açısından yararları: Oyunlar çocuklar açısından birer yaratma ortamıdır. Çocuklar sahip oldukları konuşma kabiliyetlerinin tamamını, düşünme ve ortaya koyma yeteneklerini, gözlem yeteneklerini ve tecrübe haznelerini oyun esnasında ortaya koymaktadır. Çocuklar büyüklerden öğrendikleri bilgi ve becerilerin üzerine oyunlarla kendi öğrendikleri bilgi ve becerileri de eklerler (Öztürk, 2010: 4-6).

2.1.2.1.1. Egzersiz ve Oyun Alanlarının Çocuk Gelişimine Fiziksel Etkisi

Çocuklarda beden eğitimi ve sportif oyun etkinliklerine katılım ile boş zamanlarını değerlendirmek amacıyla katıldıkları oyun etkinlikleri temel hareket becerilerinin gelişmesine ve fiziksel gelişmenin desteklenmesine katkı sağlamaktadır (Bailey, 2006: 397; Şişman ve Özyavuz, 2010: 13). Çocuklarda sportif oyun etkinliklerine katılım fiziksel gelişimin önemli bir göstergesi olan kemik sağlığının korunmasında ve gelişmesinde büyük öneme sahiptir. Kemik gelişimi genellikle genetik unsurlara ve yaşam biçimine göre şekilleniyor olsa da, düzenli olarak uygulanan fiziksel aktivite çalışmalarının da kemik gelişimini desteklediği düşünülmektedir. Yaş ortalamaları 7-12 arası olan çocuklar üzerinde yapılan bir araştırmada kemik mineral yoğunluğu ve kemik gelişimi üzerinde fiziksel aktivite düzeyinin etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda fiziksel aktivite düzeyinin çocuklarda kemik gelişimini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Heideman ve diğerleri, 2013: 1).

Son yıllarda ülkemizde çocukların yaz spor okullarında gerçekleştirilen sportif oyunlara yönlendirildikleri görülmektedir. Çocukların yaz spor okullarında sportif oyunlara katılmaları fiziksel performans gelişimlerini olumlu yönde etkilemektedir. Konuya ilişkin olarak literatürde yer alan araştırma bulguları da bu görüşü desteklemektedir. Ağaoğlu ve diğerleri (2008: 159) tarafından yapılan araştırmada yaş ortalamaları 8-14 arasında değişen çocuklarda yaz spor okuluna katılımın bazı fiziksel performans parametreleri üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda iki aylık yaz spor okuluna katılan

çocukların sürat, dayanıklılık ve esneklik performanslarında anlamlı bir gelişme meydana geldiği tespit edilmiş, aynı zamanda çocukların uygulanan sportif oyunlara ilişkin teknik beceri düzeylerinin de geliştiği tespit edilmiştir.

Yaş grubu 9-12 olan çocuklar üzerinde yapılan araştırmada düzenli olarak spor yapma alışkanlığı olmayan çocuklarda sportif bir oyun olan badminton çalışmalarına katılımın bazı fiziksel performans öğeleri üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Deney ve kontrol gruplu olarak gerçekleştirilen çalışmada deney grubunda bulunan çocuklara 12 hafta boyunca temel badminton eğitimi verilmiş, bu süreçte kontrol grubunda bulunan çocuklar herhangi bir sportif etkinliğe dahil edilmemiştir. Araştırmanın sonunda dikey sıçrama, el kavrama kuvveti, baskın el-göz reaksiyon testi ve omurga esnekliği performanslarında deney grubunda bulunan çocukların lehine anlamlı bir farklılık görüldüğü tespit edilmiştir (Polat, 2009).

Literatürde okul öncesi dönemde bulunan çocukların oyun, eğersiz ve spor etkinliklerine katılımlarının lokomotor hareket becerilerinin gelişimine katkı sağladığını gösteren araştırmalar da bulunmaktadır. Yapılan bir araştırmada okul öncesi dönemde bulunan çocuklarda uygulanan farklı fiziksel etkinlik türlerinin lokomotor gelişim üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada çocuklar A, B ve C gruplarına ayrılmıştır. A grubunda bulunan çocuklara temel hareket beceri egzersizleri, B grubunda bulunan çocuklara müzik ve temel hareket beceri egzersizleri, C grubunda bulunan çocuklara ise serbest oyun etkinlikleri uygulanmıştır. Uygulanan hareket eğitim programlarının öncesinde ve sonrasında çocukların koşu, galop, atlama ve sıçrama gibi kaba lokomotor becerilerinin belirlenmesine yönelik testler uygulanmıştır. Araştırmanın sonunda serbest oyun etkinliklerine katılan ve C grubunda yer alan çocuklarla kıyaslandığı zaman A ve B gruplarında bulunan çocukların temel lokomotor becerilerinin daha fazla geliştiği tespit edilmiştir (Deli ve diğerleri, 2006: 5).

Son yıllarda dünya insanların fiziksel sağlığını tehdit eden unsurların başında obezite gelmekte olup, dünyanın birçok ülkesinde obezite yaygınlığının arttığı belirtilmektedir (Keskin ve diğerleri, 2005: 636). Obezite, vücut yağ oranının yağsız vücut ağırlığına kıyasla daha yüksek olması ile kendisini gösteren, boy uzunluğuna göre beden ağırlığının normal sınırlar üzerinde olması ile karakterize bir rahatsızlıktır (Akbulut ve diğerleri, 2007: 2). Son yıllarda çocuklarda da fiziksel sağlığı en fazla tehdit eden unsurların başında obezitenin geldiği belirtilmektedir (Parlak ve Çetinkaya, 2007: 32). Fiziksel aktiviteye katılımın obezite

oluşumunu önlemede oldukça etkili bir yol olduğu göz önünde bulundurulduğu zaman (Menteş ve diğerleri, 2011: 963), çocukların spor ve oyun etkinliklerine katılmalarının obeziteden korunmaya destek olacağı düşünülmektedir. Özellikle çocukların yaş ve gelişim özellikleri dikkate alınarak katıldıkları yüzme, koşu, yürüyüş ve bisiklet binme gibi fiziksel etkinliklerin obezitede oluşumuna karşı etkili olacağı ifade edilmektedir (Hekim, 2015a: 1093). Literatürde yer alan araştırma bulguları da çocuklarda fiziksel sağlığı olumsuz yönde etkileyen obezitenin önlenmesinde ve vücut yağ oranının azaltılmasında spor ve oyun etkinliklerine katılımın faydalı olduğu görüşünü desteklemektedir (Ağca ve Koçoğlu, 2010: 17; Laurson ve diğerleri, 2014: 3).

2.1.2.1.2. Egzersiz ve Oyun Alanlarının Çocuk Gelişimine Zihinsel Etkisi

Spor etkinliklerine katılımın vücutta biriken negatif enerjinin atılmasında, negatif enerjiye bağlı olarak ortaya çıkan saldırganlık, öfke, stres ve şiddet gibi olumsuz davranışların en aza indirilmesinde etkili bir role sahip olduğu bilinmektedir (Şenyüzlü, 2013: 1). Yapılan araştırma bulguları da spor ve egzersiz faaliyetlerine katılımın psikolojik sağlığı pozitif yönde etkilediğini göstermektedir (Armstrong ve Oomen-Early, 2009; Hassmen ve diğerleri, 2000: 17; Dunn ve diğerleri, 2005: 1; Ströhle, 2009: 777; De Moor ve diğerleri, 2006: 273; Demir ve Filiz, 2004: 113; Tekin ve diğerleri, 2009: 148). Çocuklarda da spor, oyun ve egzersiz etkinliklerine katılımın zihinsel ve bilişsel gelişim desteklenmesine katkı sağladığı bilinmektedir (Bailey, 2006: 397). Bunun yanında oyun etkinlikleri çocukların iç ve dış dünyada yer alan nesne ve kişiler ile ilişki kurmasını, iç ve dış dünyası ile düşünce vasıtasıyla baş etmesini öğreten bir olgudur (Artar, 2004: 78).

Çocuklarda farklı unsurlara bağlı olarak depresyon gibi bazı psikolojik sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Söz konusu psikolojik sorunların tedavi edilmesi çocukların psikolojik sağlıklarının korunması açısından oldukça önemlidir. Bu noktada çocukların psikolojik sağlıklarını tehdit eden unsurlardan korunmalarında sporun koruyucu bir role sahip olduğu belirtilmektedir (Arslan ve diğerleri, 2011: 121-122). Bunun yanında düzenli olarak spor ve egzersiz faaliyetlerine katılmak öz saygının gelişmesine, ruhsal stres yaratan olumsuzlukların en aza indirilmesine, hayata daha mutlu bakmaya, endişeli psikolojik yapının ortadan kalkmasına, hiperaktif ve sinirli kişilik yapısından daha sakin yapıya dönmeye katkı sağlamaktadır (Zorba, 2006: 29).

2.1.2.1.3. Egzersiz ve Oyun Alanlarının Çocuk Gelişimine Sosyalleşmesi Üzerine Etkisi

Egzersiz ve spor etkinliklerine katılımın genel sağlık üzerine faydalı olduğu bilinmekle beraber, sosyal gelişimin desteklenmesinde de sporun faydalı olduğu belirtilmektedir (Keskin, 2014: 1). Spor olgusu insanların duygusal, fiziksel ve toplumsal açıdan gelişmelerinin sağlanması, grup çalışmasının kolaylaştırılması, toplum üyeliğinin kazanılması ve karşılıklı dayanışmanın sağlanmasında önemli rol oynayan sosyal bir olgudur. Sportif oyunlar ve fiziksel etkinlikler insanların kişisel ve sosyal kimlik kazanmalarına, grup üyeliği duygularının gelişmesine katkı sağlayarak sosyalleşme sürecini olumlu yönde etkilemektedir (Küçük ve Koç, 2004: 131-132).

Çocuklarda sportif etkinliklerde olduğu gibi oyun etkinliklerine katılım da sosyal ve kültürel özelliklerin gelişmesine katkı sağlamaktadır (Gökşen, 2014: 238; Koçan, 2012: 315). Bu kapsamda spor etkinliklerinin önemli birer sosyalleşme aracı olduğu söylenebilir (Ramazanoğlu ve diğeri, 2005: 153). Literatürde farklı yaş grupları üzerinde yapılan araştırma bulguları spora katılımın sosyal özellikleri geliştirdiği görüşünü desteklemektedir (Öztürk ve diğeri, 2007; Yıldırım, 2007; İlhan, 2008). Bunun yanında çocukların sosyal özelliklerinin desteklenmesinde de sportif etkinliklerin önemli bir yere sahip olduğu belirtilmektedir (Bailey, 2006: 297).

Sokakta voleybol oynayan birçok ile parkta yürüyüş yapan bir birey veya profesyonel düzeyde spor yapan bir kişinin spora nasıl katıldığı önemli değildir. Burada önemli olan husus farklı biçimlerde de olsa spora katılma eyleminin gerçekleşmesidir. Çünkü spor etkinliklerine katılım eğlenmek, serbest zamanları değerlendirmek, profesyonel sporcu olmak veya rahatlamak için yapılmasının ötesinde temelde sosyal bir olgu olarak değerlendirilmektedir (Koca, 2012: 49). Çocuklar katıldıkları oyun etkinlikleri sayesinde iyi alışkanlık ve davranışlar kazanarak toplum yaşamına hazırlanmalarına yardımcı olmaktadır (Pepe ve Kazan-Kırçık, 2005: 1442).

Çocukluk dönemi birçok açıdan büyüme ve gelişmenin hızlı olduğu dönemlerin başında geldiği için bu dönemde gelişimin desteklenmesinde spora katılımın yararlı olacağı savunulmaktadır. Özellikle çocukluk yıllarında kazanılan spor yapma alışkanlığının uzun yıllar alışkanlık haline getirilmesi çocukların spor yoluyla sosyalleşmelerine katkı sağlamaktadır. Benzer şekilde çocukların katıldıkları oyun etkinlikleri de sosyal gelişimi desteklemektedir. Çünkü çocukların katıldığı oyun etkinlikleri birçok toplumsal değer algısını da içinde barındırmaktadır. Bu özellikleri nedeniyle spor ve oyun etkinliklerinin sosyalleşmeye katkı sağlayan birer eğitim aracı olduğu ifade edilmektedir (Yetim, 2005: 173).

Egzersiz ve spor etkinliklerine katılım insanlarda sadakat, sorumluluk, fedakârlık, hakkaniyet, hoşgörü, güvenilirlik ve disiplin gibi sosyal değer algılarının gelişmesine katkı sağlamaktadır. Spor ortamı içerisinde insanların kendilerini rahatça ifade edebilecekleri bir ortam bulmaları söz konusudur. Bu unsur sporun sosyalleşme aracı olarak düşünülmesinde önemli bir rol oynamaktadır. İnsanlar spor etkinliklerine katıldıkları zaman kendilerine uygun sosyal rolleri öğrenirler. Çocuklar katıldıkları spor aktivitelerinde sergiledikleri davranışlar ile iyi bir arkadaş, iyi bir öğrenci, iyi bir vatandaş olma, beraber çalışma ve liderlik gibi rolleri öğrenmelerine katkı sağlamaktadır (Küçük ve Koç, 2004: 134).

Spor ve egzersiz faaliyetlerine katılım insanların sosyal hayatlarında itibarlı bir yere sahiptir. Sporun insanlar açısından önemli bir sosyalleşme aracı olmasının temelinde sporun sahip olduğu birleştirici gücün büyük bir önemi vardır. Spor etkinlikleri önemli birer sosyal değer oluşturmakta, oluşan sosyal değerlerin de sürekli hale gelmesine katkıda bulunmaktadır. Sahip olduğu bu özellikleri sayesinde spor etkinlikleri toplumların istikrarına, birtakım değer ve davranışların oluşmasına yön vermektedir. İnsanlar sportif etkinliklere katıldıkları zaman doğal olarak başka insanlarla sosyal etkileşim içine girmektedir (Yetim, 2005: 171).

2.1.3. Egzersiz ve Çocuk Oyun Alanlarının Önemi ve Gerekliği

Son yıllarda teknolojinin hızla gelişmesine paralel olarak çocukların oyun oynayabilecekleri alanların azaldığı, çocukların eğlenceli vakit geçirebilecekleri ve boş zamanlarını değerlendirecekleri alanların da giderek yok olduğu görülmektedir. Çocukların oyun oynayabilecekleri alanların azalması önemli bir sorundur. Teknolojinin gelişmesine bağlı olarak çocukların hayatındaki oyun anlayışı da farklılaşmıştır. Günümüz çocukları dört duvar arasında bilgisayar vb. oyunlar ile vakit geçirmektedir. Bu durum, çocukları fiziksel, fizyolojik, sosyolojik ve psikolojik açıdan olumsuz etkilemektedir. Bu noktada çocuklar için oyun park ve alanlarının büyük bir öneme sahip olduğu ortaya çıkmaktadır (Pepe ve Kazan-Kırçık, 2005: 1442). Ünal (2009: 108) tarafından yapılan araştırmada da özellikle şehir merkezlerinde çocukların oyun oynayabilecekleri mekânlar yapılması gerektiği vurgulanmıştır.

Türkan'a (2009: 9) göre, kent merkezlerinin büyük bir bölümünün beton binalardan oluştuğu, insanların kent yaşamından uzaklaşarak rahatlayacağı mekânlara gereksinim durulmaktadır. Benzer şekilde çocuklar açısından da kent yaşamına uygun oyun alanlarının oluşturulması gelecek nesillerin daha sağlıklı bireyler olması açısından önemlidir. Çocuk oyun ve egzersiz alanları çocukların şehir hayatı içerisinde doğayla iç içe olan, çocukların gelişimlerini

destekleyen unsurlardır. Bunun yanında çocuk oyun ve egzersiz alanları çocukların ev dışında kendilerine ait hissedebilecekleri mekânlar içerisinde yer almaktadır.

İnsanların yaşadıkları fiziksel çevrenin insan davranışları üzerindeki etkileri çevresel psikolojinin temel konuları arasında yer almaktadır. Yaşanılan fiziksel çevrenin nüfus içerisinde yer alan çocukların davranışları üzerinde olumlu etkiler yaratması için çevresel mekânların çocuklar için oluşturulmuş olması büyük önem taşımaktadır. Özellikle çocukların diğer akranları ile ortak kullandıkları çocuk bahçelerinin ve oyun alanlarının sahip olduğu fiziksel özellikler çocukların sosyal gelişimlerini destekler nitelikte olmalıdır (Bağlı, 2004: 29-40).

Çocuklar açısından egzersiz ve oyun alanlarının gerekliliğini ortaya koyan diğer bir unsur egzersiz ve oyun alanlarının çocukların sosyal ve duygusal açıdan gelişimlerine katkı sağlamasıdır. Çocuklar oyun etkinliklerine katılarak ilgi alanlarını ve yeteneklerini keşfetme fırsatı bulmaktadırlar. Çocukların katıldıkları oyun etkinlikleri deneme-yanılma ve taklit yolu ile gerçeği bulmalarına yardımcı olmakta, bu kapsamda çocukları bir nevi hayata hazırlamaktadır. Çocuklar oyun etkinliklerine katıldıkları zaman bencilce düşünme psikolojisinden uzaklaşarak başkalarının haklarına saygılı, kendi hak ve özgürlüklerini koruyan, rekabet, liderlik, dayanışma, birlikte çalışma ve kaybetmeyi kabullenme becerileri gelişen bir yapıya bürünürler. Yine çocukların kendilerine güvenlerinin artması içinde oyun alanlarının büyük bir gereklilik olduğu söylenebilir (Uluğ, 2007: 10).

2.1.4. Egzersiz ve Çocuk Oyun Alanlarının Bölgeye Faydaları

Çocukların açık alanlarda yararlanmaları için yapılan egzersiz ve oyun alanları çocukların çok yönlü gelişimlerini desteklemektedir. Ancak çocuklar için dizayn edilen egzersiz ve oyun alanlarının bölgede yaşayan çocuklara faydalı olabilmesi için oyun alanlarının çocukların özellikle fiziksel, fizyolojik, psikolojik, duygusal ve sosyal yönden gereksinimlerine uygun olması, çocukların keşfetme, yaratıcılık ve sosyal yönelimlerini karşılayacak yeterlilikte olması gerekmektedir (Pepe ve Kazan-Kırçık, 2005: 1442; Ramazan ve Özdemir, 2015: 1572).

Egzersiz ve çocuk oyun alanları buldukları bölgelerde yaşayan çocukların yaşam kalitelerinin arttırılmasına katkı sağlamaktadır (Ulutaş ve Şimşek, 2014: 413). Bu nedenle kent planlarında çocuklar için doğayla iç içe olan oyun alanları yapılması oldukça önemlidir. Ayrıca çocuklara yönelik oyun alanları hazırlanırken oyun alanlarının fiziksel özellikleri

engelli çocukların da kullanabileceği biçimde tasarlanmalıdır (Koçan, 2012: 321). Çocuklarda oyun alanlarının gelişim üzerindeki faydalarının farkına varan ülkeler geçmiş yıllardan beri çocuklar için oyun alanları tasarlama yoluna gitmişlerdir. Özellikle Kuzey Avrupa ülkelerinde çocuklar için daha yaşanır şehir mekânları ve oyun alanları hazırlanmasına büyük önem verilmektedir. Yapılan düzenlemeler ile çocuk dostu kentler kurulması amaçlanmaktadır (Tandoğan, 2014: 19).

2.2. YÖNETİM

2.2.1. Yönetim Kavramı ve Önemi

Dünyada kurumsal alanda rekabetin öneminin giderek artması yönetim kavramı üzerindeki yoğunlaşmayı arttırmıştır. Özellikle kurumsal yönetim kavramı üzerinde sıklıkla durulan bir kavram haline gelmiştir. Kurumsal açıdan yönetimlerin sağlıklı bir biçimde işlemesi ve yönetim ilkelerinin düzgün uygulanması kurumlara birçok avantaj sağlamaktadır. Ekonomik bir amacı olsun veya olmasın bir kurum ya da kuruluşun maddi kaynaklarından, teknolojik unsurlardan veya insan unsurundan en iyi biçimde yararlanabilmesi yönetim kavramını tanımlamada yetersiz kalmaktadır. Sanayi devriminden itibaren yönetim kavramı tanımı karmaşık bir hale gelen olgu olmuştur (Sönmez ve Toksoy, 2011: 51-53). Yönetim (managment / administration), belirlenen bir veya birden fazla amaca ulaşmak için, yürütülecek olan işleri planlama ve planları uygulama sanatı olarak tanımlanmaktadır. Yönetimde belirlenen amaçlara ulaşabilmek için gerekli olan ihtiyaçlarla örgüt kaynakları en uygun ve en verimli biçimde karşı karşıya getirilmektedir. Bu kapsamda yönetim; saptanmış amaçlara sahip, belli bir plana dayanan uygulamalar bütünüdür. Yönetimde bir örgütün kaynaklarını etkin ve verimli biçimde kullanma süreçleri sürekli olarak devam etmektedir. Yönetim süreçleri temel süreçler ile bazı alt süreçlerden oluşmaktadır. Söz konusu alt süreçler, birbirine halkalar halinde bağlı olan ve bir bütünü (zinciri) oluşturan süreçlerdir. Söz konusu alt süreçler zinciri aynı zamanda döngüsel (dairesel) niteliktedir. Diğer bir ifade ile yönetim bir anlık bir süreç olmayıp, bitmiş gibi görüldüğü yerde tekrar başlayan bir olgudur. Yönetimin temel amaçları örgütün sürekliliğini sağlamak, başarının devamını ve yükseltilmesini sağlamak, büyümenin ve işlerin çeşitlendirilmesini sağlamaktır (Akdur, 2003: 9-12).

Yönetim basit biçimde tarif edildiği zaman “Çeşitli işlerin yapılması için gerekli işler bütünüdür” şeklinde ifade edilmektedir. Yöneticilerin başarılarının arkasında her zaman beraber çalıştıkları bir grup insan bulunmaktadır. Genel olarak yönetim yöneticilerin yaptığı iş

olarak da tanımlanmakta olup, bu tanım yönetim kavramını açıklamada yetersiz kalmaktadır. Yöneticiler genel olarak yönetim süreçleri içerisinde para ve diğer örgüt kaynaklarının yönetilmesi ile ilgilendirler (Özalp, 2012: 3).

Diğer bir tanıma göre yönetim, beklenti, tutku, ihtiras, amaç ve gereksinimleri birbirinden farklı olan bireylere iş yaptırma sanatı olarak tanımlanmıştır. Bu tanımdan yola çıkıldığı zaman yönetimin temel görevlerinin başında örgütü oluşturan bireylerin örgüt amaçlarını yerine getirmelerinin sağlanması gelmektedir. İnsanlar kendi gereksinimlerini karşılarken istekli oldukları kadar örgütsel amaçları gerçekleştirme konusunda aynı isteği göstermeyebilirler. Bu noktada bireylere zorla iş yaptırmaktan ziyade istekli olarak iş yaptırabilme becerisi yönetim sayesinde mümkün olmaktadır (Şahin, 2004: 524).

2.3. YEREL YÖNETİM

2.3.1. Yerel Yönetim Kavramı ve Önemi

Ülkemizde yerel yönetimler anayasada “Belediye, köy veya il halkının sahip olduğu ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile kuruluş, görev ve yetkileri kanunlarla belirlenmiş, karar organları olan, seçmenler tarafından seçim yolu ile oluşturulan kamu tüzel kişileridir” şeklinde tanımlanmıştır (Sezen, 2007: 14). Yerel yönetimler dünyanın birçok ülkesinde kamu yönetiminin ayrılmaz bir parçasıdır. Türkiye’de de kamu yönetiminde önemli bir yere sahip olan yerel yönetimlerin hizmet kalitelerini arttırmak ve halka daha iyi hizmet vermelerine katkı sağlamak amacıyla birçok yasal ve yapısal düzenleme yapılmıştır (Boz, 2007: 4). Yerel yönetimleri diğer resmi kurumlardan ayıran bazı özellikler bulunmaktadır. Bunların başında diğer resmi kurumlarla kıyaslandığı zaman yerel yönetimlerin halkla iç içe olmaları gelmektedir. Dünyanın birçok yerinde yerel yönetimler halkla iç içe olmalarının yanında halkla sürekli temas halindedirler. Bu nedenle yerel yönetimler ile halk arasında samimi bir yaklaşım olduğu belirtilmektedir. Halk yerel yönetimlerden hizmet talep ederken yerel yönetimin başında bulunan yönetici ve idarecilerle de temas kurabilmektedir. Oysaki birçok resmi kurumda vatandaşların üst düzey yetkililerle yakın temas kurmaları mümkün değildir. Bu açıdan ele alındığı zaman da yerel yönetimlerin halkla iç içe bir yönetim sistemine sahip oldukları söylenebilir (Yaman, 2010: 25).

Toplum yaşamında önemli bir yere sahip olan yerel yönetimler tüzel kişiliğe sahip olmalarına rağmen merkezi idarenin kontrolü dışındadırlar. Her yerel yönetimin kendi faaliyetlerini yürütebilecek düzeyde bütçesi bulunmaktadır. Yerel yönetimler sahip oldukları bütçeyi

kullanma ve düzenleme yetkisine sahiptirler. Ancak yerel yönetimlerin bütçe harcamaları merkezi yönetim tarafından denetlenmektedir (Sinopluoğlu, 2011: 1-3).

Günümüzde teknolojik gelişme ve küreselleşmeye bağlı olarak birçok değişim meydana gelmektedir. Bu durum, yerel yönetimlerin de söz konusu değişim ve gelişimlere ayak uydurması zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Buna paralel olarak dünyada bir taraftan küreselleşme süreci devam ederken, bir yandan da yerelleşme süreçleri hız kazanmıştır (Ökmen, 2003: 135).

2.3.2. Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Tarihsel Gelişimi

Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye'de de yerel yönetimlerin oldukça eski bir tarihi bulunmaktadır. Ülkemizde yerel yönetimlerin kuruluşları Tanzimat Dönemi'ne kadar dayanmaktadır. Buna göre yerel yönetimlerin ilk örnekleri 1854 yılına ortaya çıkmıştır. Ülkemizde yerel yönetimlerin hukuksal bir alt yapıya kavuşarak resmiyet kazanmaları ise Cumhuriyet Dönemi'nde gerçekleşmiştir. Özellikle 1924 yılında çıkartılan 442 sayılı köy kanunu ile 1930 yılında çıkartılan 1580 sayılı yerel yönetimler yasası ile hem belediyeler hem de köy idareleri tüzel kişilik kazanmıştır (İnci, 2011: 24).

Dünyada yerel yönetimlerin sürekli olarak gelişmelerine kayıtsız kalmayan Türkiye'de 1980'li yıllardan itibaren yerel yönetimlerin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar hız kazanmıştır. Bu dönemde gerçekleştirilen en önemli atılımların içerisinde imar planlarını onaylama yetkisinin bakanlıklardan alınarak belediyelere verilmesi ve emlak vergisi gelirlerinin belediyelere bırakılması yer almaktadır. Bu dönemde halkın yerel yönetimlere bakış açılarını değiştirecek düzeyde gelişmeler olmuş, özellikle belediyeçilik alanında ciddi gelişmeler meydana gelmiştir. Bu dönemde yerel yönetimlerin özelleştirme çalışmaları hız kazanmış, belediyeler etkinlik ve verimlilik kaygıları nedeniyle arayış içine girmişlerdir (Çukurçayır, 2013: 176).

Türkiye'de il özel idarelerinin kuruluşu Osmanlı dönemine kadar gitmektedir. Osmanlılarda 1864 yılında çıkartılan Vilayet Nizamnamesi il özel idarelerinin ilk teşkilat yapılanmasını oluşturmaktadır. Ancak il özel idarelerinin tüzel kişilik kazanması 1913 yılında çıkartılan İdare-i Umumiye-i Vilayet Kanun-u Muvakkati'ye dayanmaktadır. Bu kanunla birlikte il özel idarelerinin işlevleri arttırılmıştır. Hatta adalet, dış güvenlik ve savunma alanlarının dışındaki tüm konularda il özel idarelerine yetkiler verilmiştir. Ancak yeterli bütçe ayrılamadığı için il özel idarelerinin birçok yetkisini zamanla merkezi idareler üstlenmiştir. 1913 yılında çıkarılan

bu kanunun yerini ilk olarak 1987 yılında çıkartılan İl Özel İdaresi Kanunu almış, 2005 yılında ise 5302 sayılı İl Özel İdaresi kanunu çıkartılmıştır. Bu kanunla birlikte il özel idarelerinin yapı ve teşkilatlanması belirlenmiş, görev ve personel yapısı yeniden düzenlenmiştir. Günümüzde de her ilde il özel idaresi bulunmaktadır (Erdem, 2011: 79).

2.3.3. Yerel Yönetimler Kanununda Spor

Ülkemizde belediyeler ve il özel idareleri gibi yerel yönetimlerin sporla ilgili gerçekleştirecekleri faaliyetler, görev ve sorumluluklar aşağıda belirtilen yasalarla belirlenmiştir.

- 5302 sayılı İl Özel İdare Kanunu'nun 6'ncı maddesinde il özel idarelerinin mahalli müşterek olmak koşuluyla gençlik ve spor hizmetleri ile ilgili çalışmalar yürütebilecekleri belirtilmiştir. Yine 5302 sayılı kanunun 64'üncü maddesinde il özel idarelerine meclis onayı ile birlikte spor alanında faaliyet gösteren dernek ve kuruluşlar ile ortak projeler yapma yetkisi verilmiştir. Aynı kanunun 65'inci maddesinde il özel idarelerinin bağlı buldukları bölgelerde spora yönelik gönüllülük faaliyetleri gerçekleştirebilecekleri ifade edilmiştir.
- 5393 sayılı belediye kanununun 85'inci maddesinde il özel idarelerinin bakanlıklar tarafından sporun geliştirilmesine yönelik ödenekleri kullanabilecekleri belirtilmiştir. Aynı yasanın 14'üncü maddesinde ise belediyelerin mahalli müşterek olması koşuluyla amatör spor kulüplerine yardım edebilecekleri belirtilmiştir. Belediye meclisinin görev ve yetkilerinin düzenlendiği 18'inci maddede belediye meclislerinin sporun geliştirilmesi adına spor tesisleri için arsa tahsis etme, bina yapma ve yaptırma yetkisinin bulunduğu belirtilmiştir.
- Ülkemizde köy yasasında sporla ilgili herhangi bir madde bulunmamakla beraber, 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 18'inci maddesinde ilçelerde sporun yaygınlaştırılmasına yönelik hizmetlerin gerçekleştirilebileceği belirtilmiştir (Ateş, 2011: 255-256).

2.3.4. Yerel Yönetim Organları

2.3.4.1. İl Özel İdaresi Görevleri ve Organları

Türkiye'de il özel idarelerinin kuruluş ve işleyiş biçimlerine ait yasal düzenlemeler 5302 sayılı kanunda belirlenmiştir. Bir ilde il özel idare bulunabilmesi için yerleşim yerinin il statüsünde olma zorunluluğu vardır. Bir yerleşim yeri il statüsünü kaybettiği zaman söz konusu yerleşim yerinde bulunan il özel idaresinin de tüzel kişiliği sona ermektedir. Bunun

yanında her il özel idaresinin görev ve yetkileri bağlı buldukları ilin coğrafi sınırlarının dışına çıkmamaktadır. İl özel idarelerin sadece il merkezlerinde değil, aynı zamanda il sınırları içerisinde kalan kırsal bölgelerde de hizmet vermektedir (Çukurçayır, 2013: 266). İl özel idarelerinin sundukları hizmet ve görevlere ilişkin düzenlemeler 5302 sayılı yasanın 6. maddesinde düzenlenmiştir. İl özel idarelerini yürütecekleri görevler il ve il sınırlarında bulunan kırsal bölgeleri ilgilendiren yerel ve ortak sorunlara yöneliktir. İl özel idareleri tarafından yürütülecek olan görevlerin bir kısmı il sınırlarında iken bir kısmı da belediye sınırlarında kalmaktadır (Şengül, 2010: 52).

İl özel idareleri bayındırlık ve iskân, erozyonun önlenmesi, toprağın korunması, turizm, kültür ve sanat etkinliklerinin düzenlenmesi, yoksullara yönelik yardımlar ve mikro düzeyde krediler verilmesi, ilk ve orta dereceli eğitim kurumları ile çocuk yurtlarının yapımına yönelik arsa tahsis edilmesi, söz konusu kurumların bakım ve onarımlarının sağlanması işlerini yapmaktadır. Bunun yanında katı atık, imar, su, kanalizasyon, çevre ve orman köylerinin desteklenmesi, acil yardım ve kurtarma faaliyetlerine destek sağlanması, ağaçlandırma, park ve bahçe düzenlemesi gibi işler de il özel idareleri tarafından belediye sınırları dışında yürütülmektedir (Şengül, 2010: 52). İl özel idarelerine mahalli müşterek olması koşulu ile verilen diğer görev ve yetkileri şu şekilde sıralamak mümkündür;

- Valinin koordinasyonu ile belediyelerle ortaklaşa il çevre düzenini planlamak,
- Kanunlar ile kendisine verilen her türlü faaliyeti yerine getirebilmek için girişimlerde bulunmak, tüzel ve gerçek kişilere kanunlarla belirtilen izin ve ruhsatları vermek, denetlemek,
- İl özel idarelerine verilen kanunlar çerçevesinde yasak koymak, yönetmelik çıkarmak, emir vermek, çıkardığı yönetmelik ve yasakları uygulamak, kanuni sınırlar içerisinde belirtilen cezaları uygulamak,
- Kendisine verilen yetki sınırları çerçevesinde hizmetlerin yürütülmesi adına taşınır ve taşınmaz malları satmak, kiralamak, kiralamak, takas etmek ve söz konusu mallar üzerinde aynı hak tahsis etmek,
- Bağış kabul etmek veya borç almak,
- Miktarı 25,000 TL'ye kadar olan vergi, resim ve harçlar dışında kalan dava konusu uyuşmazlıkların anlaşmayla tasfiyesine karar vermek,
- İl özel idaresi kanunu gereğince il özel idaresine ait resim, vergi ve harçların tahakkuk ve tahsilini yapmak,

- Belediye sınırlarının dışında kalan gayri sıhhi müesseseler ile halka açık dinlenme ve eğlence yerlerine ruhsat vermek, söz konusu müesseseleri denetlemek,
- Sunulan hizmetlere ilişkin olarak halkın düşüncelerini belirlemek adına araştırmalar ve kamuoyu yoklamaları yapmak (Çukurçayır, 267-268).

2.3.4.2. Köy Yönetimi Görevleri ve Organları

Köy Yasası'na göre nüfusu 2000'nin altında kalan yerleşim yerleri köy olarak tanımlanmaktadır. Köy tanımına ilişkin bu bilgi Köy Yasası'nın birinci maddesinde belirtilmiştir. Yine Köy Yasası'nın ikinci maddesinde köye ilişkin farklı bir tanım daha yapılmıştır. Bu tanıma göre köyler "Cami, mektep, otlak, yaylak, baltalık gibi orta malları bulunan, toplu veya dağınık evlerde oturan insanlar bağ, bahçe ve tarlalarıyla beraber bir köy teşkil ederler" şeklinde tanımlanmıştır. Köy yönetimleri sahip oldukları görevleri yerine getirebilmelerinde köyün gelirleri ve nüfus oranına bağlıdır. Köyler yoğun göç veren yerleşim yerleri olduğu için köylerde kent yaşamına nazaran daha ilkel bir yaşam tarzı sürdürüldüğü bilinmektedir. Köy yönetimlerinin sahip oldukları görevler zorunlu ve isteğe bağlı görevler olarak ikiye ayrılmaktadır (Çukurçayır, 2013: 301). Bu görevler aşağıda sıralanmıştır;

Zorunlu görevler

- Köyün ihtiyacı olan içme suyunun sağlanması,
- Evlere tuvalet yaptırılması,
- Evlerin bulunduğu çevrenin temizliğinin sağlanması,
- Köy içerisinde hayvan hastalıklarına yönelik önlemler alınması,
- Çiftçilerin mallarının korunması için gerekli tedbirleri almak,
- Köy sınırları içerisinde zararlı böceklerle mücadele etmek,
- Köy odası, mescit, yol ve okul yaptırmak (Çukurçayır, 2013: 301; Erbay ve Akgün, 2013: 253)

İsteğe bağlı görevler

- Evler ile ahırları ayırmak,
- Binaların boyanmasını (badana edilmesini) sağlamak,
- Mezraların korunmasını sağlamak,
- Köyün gereksinim duyduğu zanaat erbabını yetiştirmek (Çukurçayır, 2013: 301)

Köy yönetimleri yürütmeleri gereken faaliyetler için kullanabilecekleri ödeneğe sahiptirler (Erbay ve Akgün, 2013: 254). Köy yönetimleri sahip oldukları görevleri yerine

getirebilmelerinde köyün gelirleri ve nüfus oranına bağlıdır. Köyler yoğun göç veren yerleşim yerleri olduğu için köylerde kent yaşamına nazaran daha ilkel bir yaşam tarzı sürdürüldüğü bilinmektedir (Çukurçayır, 2013: 301).

2.3.4.3. Belediye Yönetimi

Belediye, belirli bir yerleşim yerinde bulunan insanların yerel ortak gereksinimlerinin karşılanması amacıyla kurulmuş yerel bir kuruluştur. Belediyelerin kuruluş ve işleyiş biçimleri her ülkede farklılık göstermektedir. Türkiye’de belediyeler karar organları halk tarafından seçilen, kamu tüzel kişiliğine sahip olan, yetki alanındaki yerleşim yeri sınırları içerisinde faaliyet gösteren ve kendisine ait bütçesi olan kuruluşlardır. Belediyelerin kurulabilmesi için yerleşim yeri nüfusunun belirli bir sayıya ulaşması gerekmektedir. Belediyesi bulunan her yerleşim yeri kent değildir. Çünkü kent kavramı sadece yönetsel bir birim olarak değil, aynı zamanda sosyal ve ekonomik yönü olan bir yerleşim yeri olarak tanımlanmaktadır. Diğer bir ifade ile kenti kırsal yerleşim bölgelerinden ayıran sosyolojik ve ekonomik unsurlar bulunmaktadır. Söz gelimi, kentsel yaşam farklılaşma, uzmanlaşma ve işbölümünün daha fazla görüldüğü bir yaşam alanı olarak belirtilmektedir. Kırsal yaşamda ise homojen/ tekdüze bir yapının varlığı söz konusudur (Çukurçayır, 2013: 179). Belediyeler halkın yerel gereksinimlerini en iyi biçimde yerine getirmeye çalışan kurumlardır. Bu özellikleri itibarıyla belediyeler yerel yönetimlerin çekirdeği konumundadırlar (Şengül, 2010: 69).

Belediyelerin görev yapmakla yükümlü oldukları sınırları yasalar çerçevesinde belirlenmiştir. Bir belediye kurulduktan sonra altı ay içerisinde belediye sınırları belirlenmektedir. Belediye sınırları belirlenirken aşağıda yer alan unsurlar dikkate alınmaktadır;

- Geçmiş dönemlerde belediyeye ait olan her türlü bağ, bahçe, arazi, kumsal alan veya plaj gibi yerler belediye sınırlarına dâhil edilmektedir.
- Belediye sınırlarının belirlenmesinde yol veya dere gibi sabit arazi şekillerinden yararlanılmaktadır. Belediye sınırlarını belirleme konusunda herhangi bir sabit arazi şekli bulunmuyorsa belediye sınırları düz olarak çizilir ve işaretlerle belirlenir.
- Bazı alanlar belediye sınırları içerisinde kalmış olsa da geçmiş dönemlerde komşu belde halkı tarafından kullanılmış olabilir. Böyle bir durumda belediye sınırları içerisinde kalan söz konusu alanlardan diğer komşu belde vatandaşları yararlanmaya devam edebilir. Özellikle halkın geleneksel olarak kullandıkları yayla, çayır ve mera

gibi yerler söz konusu ortak kullanım alanları içerisinde yer almaktadır. Söz konusu kullanım hakları ile ilgili olarak sınır kâğıdına şerh konulmaktadır.

- Sınırların belirlenmesinde yararlanılan arazi ve yerlerin isimleri sınır kâğıdına işlendikten sonra yetkili fen elemanı tarafından belediye sınırlarına ilişkin kroki düzenlenir ve sınır kâğıdına eklenir (Çukurçayır, 2013: 179).

Türkiye’de belediyelerin kuruluş ve işleyişlerinin belirlendiği yasa 2005 yılında yürürlüğe giren 5393 sayılı belediye yasasıdır. Bu yasada belediye kurulabilmesi için yerleşim yeri nüfusunun 5,000 ve üzerinde olması gerektiği belirtilmiştir. Ancak nüfusu 5,000 ve üzerinde olan her yerleşim yerine belediye kurulması söz konusu değildir. Çünkü yerleşim yerlerine belediye kurulabilmesi için yerine getirilmesi gereken bazı resmi prosedürler bulunmaktadır. Bir yerleşim yerinde belediye kurulabilmesi için öncelikli olarak köy halkının belediye kurulması için resmi talepte bulunmaları gerekmektedir. Köy halkı tarafından gelen resmi talepler ilgili idare amirinin ve Danıştay’ın onayından geçtikten sonra bakanlar kurulu ve cumhurbaşkanı onayı ile belediye kurulmasına izin verilmektedir (Boz, 2007: 29; Erbay ve Akgün, 2013: 256). Belediyelerin tüzel kişiliklerini kaybetmeleri için yerleşim yeri nüfusunun 2,000’in altına düşmesi şartı aranmaktadır. Nüfusu 2,000’in altına düştüğü için tüzel kişiliği sona eren belediyeler köye dönüştürülürler. Belediyelerin köye dönüşüm süreçleri il özel idareleri tarafından yürütülmektedir. Belediyeden köye dönüştürülen yerleşim yerlerinde belediyelere ait tüm alacak, borç, taşınır ve taşınmaz mallar köy yönetimine devredilmektedir (Erbay ve Akgün, 2013: 258-259).

2.3.4.3.1. Belediyenin Görevleri ve Organları

Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerini düzenleyen 5393 sayılı belediye yasasının 14. Maddesinde belediyelerin görevleri düzenlenmiştir. Bu maddede belediyelerin görevlerini “mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla” yerine getirmeleri gerektiği belirtilmiştir. Söz konusu yasaya göre belediyelerin görevleri şu şekilde sıralanmıştır;

- Su, kanalizasyon, ulaşım ve kentsel alt yapıya ilişkin düzenlemeler yapmak,
- Kentsel coğrafi bilgi sistemleri geliştirmek,
- Çevre sağlığının korunması, katı atıkların kontrolünü sağlamak,
- İtfaiye, zabıta, ambulans, acil yardım ve kurtarma faaliyetleri yürütmek,
- Şehir içi trafik düzenlemelerini gerçekleştirmek,
- Defin ve mezarlıklar ile ilgili işlemleri gerçekleştirmek,
- Konut yapımı, park ve yeşil alan düzenlemelerini gerçekleştirmek,

- Kültür ve sanat, gençlik ve spor ile turizm ve tanıtım faaliyetleri gerçekleştirmek,
- Vatandaşlara meslek ve beceri kazandırma, Sosyal hizmet ve yardım ile evlendirme işlerini yürütme,
- Ekonomik ve ticari faaliyetlerin gelişmesine yönelik çalışmalar yürütmek,
- Nüfusu 50,000'in üzerinde olan yerleşim yerlerinde kadın sığınma ve ocuk barınma evleri kurma (ukurayır, 2013: 183-184).

Belediyelerin yerine getirmesi gereken ve yasal olarak zorunlu olmayan görevler de bulunmaktadır. Bu görevlerin yerine getirilmesi belediyelerin isteğine bağlıdır. Söz konusu görevleri şu Şekilde sıralamak mümkündür;

- Okul ncesi dönemde bulunan çocuklara yönelik eğitim kurumları açabilir,
- Her derecedeki devlet okullarına ait binaların inşaat ile bakım ve onarım işlerini yapabilir. Okullara tesis, araç, gereç ve malzeme yardımı sağlayabilir,
- Her türlü sağlık tesisi açabilir ve işletebilir,
- Kültürel ve tarihi tabiat varlıklarının korunmasına, bakım ve onarımlarının yapılmasına yönelik düzenlemeler yapabilir, korunması mümkün olmayan tabiat varlıklarını aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir (ukurayır, 2013: 184).

Belediye Yasası 15. maddesinde ise belediyenin diğer görevlerini belirleyen "Belediyenin Yetki ve İmtiyazları" başlığı altında ise belediyelere aşağıdaki görevler verilmiştir;

- Yerleşim yeri içerisinde yaşayan insanların mahallî müşterek nitelikteki gereksinimlerini yerine getirebilmek için her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak,
- İlgili yasalarla belediyelere verilen yetki çerçevesinde emir vermek, belediye yasakları koymak ve uygulamak, yönetmelik çıkarmak ve kanunlarda belirtilen cezaları uygulamak,
- Gerçek kişiler ile tüzel kişilerin gerçekleştirecekleri faaliyetlere yönelik olarak kanunlarda belirtilen ruhsat ve izinleri vermek,
- Özel kanunlar ile kendisine verilen belediyeye ait harç, resim, vergi, katkı ve katılma paylarının tarh, tahsil ve tahakkukunu yapmak; harç, resim ve vergi dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken atık su, doğalgaz ve hizmet karşılığı alacakların tarh, tahakkuk ve tahsilatını yapmak veya yaptırarak,
- Müktesep hakları saklı kalmak suretiyle kullanma, içme ve endüstri suyu sağlamak; yağmur suları ile atık suların uzaklaştırılmasını sağlamak; söz konusu faaliyetleri

yürütemek için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işletirmek; kaynak sularının işletilmesini sağlamak,

- Toplu taşıma sistemlerini düzenlemek, bu kapsamda otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil olmak üzere her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletirmek,
- Katı atıkların toplanarak, taşınma ve ayrıştırma işlemlerini gerçekleştirmek, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yerine getirmek,
- Mahallî müşterek olmak koşuluyla belediye hizmetlerinin yerine getirilmesi için belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisinde taşınmaz malları almak, kiralamak veya kiraya vermek, trampa etmek, kamulaştırmak, satmak, tahsis etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek,
- Hizmetleri yerine getirmek için bağış kabul etmek ve borç almak,
- Toptancı ve perakendeci halleri, fuar alanı, yat limanı ve mezbaha kurmak veya kurdurmak, otobüs terminali, işletmek, işlettirmek, söz konusu alanların gerçek ve tüzel kişilerce açılmasına izin vermek,
- Resim, harç ve vergilerin dışında kalan ve miktarı 25,000 Türk Lirasına kadar olan dava konusu uyuşmazlıkların, anlaşmayla tasfiyesine karar vermek,
- Gayri sıhhî müesseseler ile umuma açık dinlenme ve eğlence alanlarının kurulması için ruhsat vermek, bu alanları denetlemek,
- Yerleşim yerinin ekonomik ve ticari anlamda geliştirilmesi, bunun yanında ekonomik ve ticari faaliyetlerin kayıt altına alınması amacıyla izinsiz satış yapan seyyar satıcıları faaliyetten men etmek, izinsiz satış yaptığı tespit edilen kişilerin (seyyar satıcıların) faaliyetten men edilmesi sonucu, cezası ödenmeyerek iki gün içinde geri alınmayan gıda maddelerini gıda bankalarına, cezası ödenmeyerek otuz gün içinde geri alınmayan gıda dışı malları yoksul vatandaşlara dağıtmak,
- Belde sınırları içerisinde yer alan tanıtıcı tabelalar ve reklam panolarına standartlar getirmek,
- Moloz döküm alanları ile harfiyat toprak alanlarını, sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) depolama sahalarını; inşaat odun, kömür, inşaat malzemeleri ve hurda depolama alanları ve satış yerlerini belirlemek; bu alan ve yerler ile taşımalarda çevre kirliliği oluşmaması için gerekli olan önlemleri almak. Belde içerisinde dinlenme ve eğlenme

amaçlı kurulan gayri sıhî müesseselerden birinci sınıf olanların ruhsatlandırılması ve denetlenmesini sağlamak (Çukurçayır, 2013: 185-186).

Belediyeler yasalarla belirlenen görevlerini yerine getirirken sundukları hizmetlerin kalitesini değerlendirmek için kamuoyu araştırmaları yapabilmektedirler (Erbay ve Akgün, 2013: 262). Belediyenin karar ve yürütme organları belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanından oluşmaktadır (Çukurçayır, 2013: 187). Belediyenin yönetim ve karar alma organlarının genel özellikleri, kuruluş biçimleri, yetki ve sorumlulukları şu şekilde sıralanabilir;

Belediye Meclisi

Belediye meclisinde bulunacak meclis üye sayısı belediyenin bulunduğu yerleşim yerindeki nüfus sayısına göre şekillenmektedir. Bir belediye bölgesinde yaşayan insan nüfusu ne kadar fazla ise meclis üye sayısı da o oranda artmaktadır (Tablo 1). Yaş ortalaması 29 ve üzerinde olan her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı belediye meclis üyesi olabilmektedir (Şengül, 2010: 80). Belediye meclis üyeleri de tıpkı belediye başkanları gibi seçimden itibaren 5 yıl süre ile göreve getirilmektedir. Belediyelerde meclisi tarafından gerçekleştirilen toplantılar halka açık olarak yürütülmektedir. Buna karşılık meclis başkanının önerisi ile gizli oturumlar da yapılabilmektedir. Belediye meclislerine üye olarak seçilen kişiler doğal üye sayısının yarısını geçmemektedir (Çukurçayır, 2013: 153). Belediyelerin halka sunacakları hizmetlere ilişkin kararlar belediye meclisinde alındığı için belediye meclisleri belediyelerin temel yönetim organları olarak dikkate alınmaktadır (Akbulut, 2007: 91).

Tablo 1. Nüfus Sayısına Göre Belediye Meclis Üye Sayılarının Dağılımı (Akbulut, 2007:

93)

Belediye Nüfusu	Meclis Üye Sayısı
10.000'e kadar	9
10.001'den 20.000'e kadar	11
20.001'den 50.000'e kadar	15
50.001'den 100.000'e kadar	25
100.001'den 250.000'e kadar	31
250.001'den 500.000'e kadar	37
100.001'den 1.000.000'a kadar	45
1.000.000'dan daha fazla olan beldelerde	55

Belediye meclisinin yetki ve görevleri şunlardır;

- Stratejik yatırım, çalışma, plan ve programların, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini görüşmek ve onaylamak,
- Kesin hesap ile bütçeyi kabul etmek, bütçede kurumsal kodlama yapılan birimler ile fonksiyonel sınıflandırmanın birinci düzeyleri arasında aktarma yapılmasını sağlamak,
- Belediyeye ait imar planlarının görüşülerek karara bağlanmasını sağlamak, anakentler ile il belediyelerinin çevre düzeni plânlarını kabul etmek,
- Belediyenin borçlanmasına ilişkin kararları almak,
- Taşınmaz malların alım, satım, takas ve tahsisine, tahsis edilme biçimlerinin değiştirilmesine ya da tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması halinde tahsisin kaldırılmasına; üç yılın üzerinde kiralanmasına ve süresi 25 yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek,
- Bütçeye bağlı olarak işletme veya Türk Ticaret Kanununa tabi olan ortaklıkların kurulmasına karar vermek, kurulmuş olan mevcut ortaklıklardan ayrılmaya, sermaye artışına ve gayrimenkul yatırım ortaklığı kurulmasına karar vermek,
- Belediye adına imtiyaz verilmesine ve belediyeye ait olan yatırımların yap-işlet ya da yap-işlet-devret modeli ile yapılmasına; belediyeye ait şirket, iştirak veya işletmelerin özelleştirilmesine karar vermek,
- Norm kadro çerçevesinde belediyenin veya belediyeye bağlı kuruluşların kadrolarında ihdas, iptal ve değiştirilme kararlarını vermek,
- Cadde, meydan, park, sokak, tesis ve benzerleri alanlara ad vermek; mahalle kurulması, kaldırılması, mahallelerin birleştirilmesi, mahallelerin adları ile sınırlarının tespiti ve değiştirilmesine karar vermek; yerleşim yerini tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerini kabul etmek,
- Diğer mahallî idareler ile birlikler kurulmasına, kurulmuş olan mevcut birliklere katılmaya veya ayrılmaya karar vermek; yurt içindeki ve İçişleri Bakanlığının izniyle yurt dışındaki belediyeler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı işbirliği yapılmasına karar vermek,
- Kardeş kent ilişkileri kurulmasına, ekonomik ve sosyal açıdan ilişkilerin geliştirilmesi adına kültür, sanat ve spor gibi alanlarda faaliyet ve projeler gerçekleştirilmesine; bu kapsamda arsa, bina ve benzeri tesisleri yapma, yaptırma, kiralama veya tahsis etmeye karar vermek,
- Belediye encümeni ile belediye başkanı arasında ortaya çıkabilecek olan anlaşmazlıkları karara bağlamak,

- Mucavir alanlara belediye hizmetlerinin götürülmesine yönelik kararları vermek,
- İmar plânlarına uygun bir biçimde tasarlanmış olan belediye imar programlarını görüşmek ve kabul etmek (Çukurçayır, 2013: 188-189).

Belediye meclisinde yer alan her üyenin sahip olduğu üyelik hakları feshedilebileceği gibi, bazı durumlarda belediye meclisinin tamamen feshedilmesi söz konusu olabilmektedir. Belediye meclislerinin hangi durumlarda feshedileceği ve feshedilme sürecine ilişkin bilgiler belediye yasasının 29-30'uncu maddelerinde düzenlenmiştir. Belediye meclis üyesinin ölümü veya istifa durumu meclis üyeliğini doğrudan sona erdirmektedir. Bir yıl içerisinde toplantıların yarısından fazlasına katılmayan ya da arka arkaya mazeretsiz olarak toplantılara gelmeyen üyelerin savunmaları alındıktan sonra uygun görüldüğü takdirde üyelikleri sonlandırılmaktadır. Bazı durumlarda belediye meclisinin tamamen feshedilmesini gerektiren durumlar da ortaya çıkabilmektedir. Bunların başında belirlenen süreler içerisinde görevlerin ihmal edilmesi, görev ihmalleri nedeniyle belediye işlerinin aksaması gelmektedir. Böyle bir durumda İçişleri Bakanlığı'nın bildiri ve Danıştay'ın onayı ile belediye meclisleri feshedilebilmektedir (Çukurçayır, 2013: 189-190).

Belediye Encümeni

Belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında; İl belediyelerinde ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerde, her yıl belediye meclisinin kendi üyeleri arasından bir yıl için, gizli oyla seçeceği dört üye ile biri malî hizmetler birim amiri olmak üzere belediye başkanının her yıl birim amirleri arasından seçeceği dört üyeden oluşan bir belediye yönetim organıdır. Diğer belediyelerde ise belediye encümenleri belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği üç üye ile biri malî hizmetler birim amiri olmak üzere belediye başkanının her yıl birim amirleri arasından seçeceği üç üyeden meydana gelmektedir (Çukurçayır, 2013: 195).

Belediye başkanının yer almadığı toplantılarda belediye başkanı tarafından belirlenen başkan yardımcısı veya encümen üyesi, encümen başkanlığını yürütmektedir. Encümen toplantılarına gündemdeki konular hakkında ilgili birim amirleri, belediye başkanı tarafından oy hakkı olmaksızın görüşleri alınmak üzere çağrılabilir. Encümen toplantıları üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanmakla beraber, toplantı kararları toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu ile verilmektedir. Encümen toplantılarında üyelerin vermiş oldukları oyların eşit olması durumunda belediye başkanının bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Encümen toplantılarında çekimser oy kullanılması söz konusu değildir. Encümen toplantılarında

görüülecek olan gündem maddeleri belediye başkanları tarafından oluşturulmaktadır. Bunun yanında bazen encümen üyeleri de başkanın uygun görüşü ile gündem maddesi teklif edebilirler. Encümen toplantılarında görüşülecek tüm gündem maddeleri mutlaka belediye başkanına havale edilmelidir. Encümene havale edilen konular görüşülerek karara bağlanma süresi bir haftadır. Encümen toplantılarında alınan kararlar başkan ve toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanmaktadır. Alınan kararlarda muhalif kararlar bulunuyorsa söz konusu üyelerin muhalif olma nedenleri de karara işlenmektedir. Encümen başkan, üye, yakın, hasım veya akrabalarının konularının görüşüldüğü toplantılara söz konusu encümen üyeleri katılmamaktadır. (Çukurçayır, 2013: 195-196; Şengül, 2010).

Belediye encümeninin görev ve yetkileri şunlardır:

- Stratejik yıllık plan ve çalışma programıyla bütçe ve kesin hesabı inceleyip belediye meclisine görüş bildirmek,
- Yıllık çalışma planında yer alan işlerle ilgili olarak kamulaştırma kararlarını almak ve alınan kararları uygulamak. Öngörülmeven giderler ödeneğinin harcama yerlerinin tespit edilmesini sağlamak,
- Kanunlarda öngörülen ve belediyeye yetki verilen cezaları kesmek,
- Harç, resim ve vergi dışında kalan ve miktarı 5,000 Türk Lirasına kadar, dava konusu olan belediye alacaklarının anlaşma ile tasfiyesine karar vermek,
- Taşınmaz mal tahsis, satım veya takasına ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere taşınmaz malların kiralanmasına karar vermek (Çukurçayır, 2013: 195).

Belediye Başkanı

5393 sayılı belediye yasasına göre belediye başkanları, belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisi konumundadırlar. Belediye başkanları doğrudan halkın oyları ile seçilmektedir. Belediye başkanları kendilerine verilen belediye başkanlığı görevini uygulamaya başladıkları andan itibaren görev süreleri boyunca siyasi partilerin yönetim ve denetim organlarında görev alamaz; profesyonel spor kulüplerinde başkanlık veya yönetim kurullarında yer alamazlar (Çukurçayır, 2013: 195).

Belediye başkanının görev ve yetkileri şunlardır:

- Belediye teşkilâtının en üst basamağında yer alan amir konumundaki belediye başkanları belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumakla yükümlüdürler,
- Belirlenen stratejik planlara uygun olarak belediyeyi yönetmek, belediye idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, söz konusu stratejilere uygun olarak bütçeyi, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini hazırlamak ve uygulamak, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporların belediye meclisine sunulmasını sağlamak,
- Devlet dairelerinde ve devlet törenlerinde belediyeyi temsil etmek, belediyeyi davacı veya davalı olarak da yargı yerlerinde temsil etmek veya vekil tayin etmek,
- Belediye meclisi ve belediye encümenine başkanlık etmek, meclis ve encümen kararlarını uygulamak,
- Belediye bütçesini uygulamak, belediye bütçesinde meclis ve encümenin yetkisi dışındaki aktarmalara onay vermek,
- Belediye personelinin atama işlerini gerçekleştirmek,.
- Belediyeye bağlı kuruluşları ve işletmelerini denetlemek,
- Hizmet verilen yerleşim yeri sınırları içerisinde vatandaşların huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken tedbirleri almak,
- Bütçe içerisinde muhtaç ve yoksul vatandaşlara ayrılan ödeneği kullanmak, engelli bireylere yönelik hizmetleri yürütmek ve engelliler merkezini oluşturmak (Çukurçayır, 2013: 197).

Belediye başkanları izin, hastalık hallerinde veya görevli olarak görevden ayrılmaları durumunda bu süre içinde kendisine vekâlet etmek üzere belediye meclisi üyeleri arasından birini başkan vekili olarak görevlendirir. Belediye başkanı tarafından görevlendirilmiş olan belediye başkan vekilleri belediye başkanının sahip olduğu tüm yetkilere sahiptir. Ölüm veya istifa hallerinde ise belediye başkanlığı otomatik olarak sona ermektedir (Çukurçayır, 2013: 197; **Ökmen ve Parlak, 2013: 261**). Bunun yanında belediye başkanının;

- Kesintisiz ve mazeretsiz olarak yirmi günden fazla görevini terk etmesi, söz konusu durumun da mahalli mülkî idare amiri tarafından belirlenmesi,
- Belediye başkanının seçilme yeterliliğine ilişkin haklarının ortadan kalkması,
- Belediye başkanlığını sürdürmeye engel hastalığa sahip olması ve söz konusu hastalığın doktor raporu ile belgelenmesi,

- Meclisin feshine neden olan eylem ve işlemlere iştirak etmesi hallerinden herhangi birisinin meydana gelmesi durumunda İçişleri Bakanlığının başvurusu üzerine Danıştay kararıyla belediye başkanlığı sıfatı sona ermektedir (Çukurçayır, 2013: 198).

Belediye kanununda (madde 45) herhangi bir olumsuz durum sonucunda belediye başkanlığının sona ermesi durumunda belediye meclisinin nasıl çalışacağı düzenlenmiştir. Belediye kanununda yer alan bu maddeye göre bir yerleşim yerinde belediye başkanının görevinin sonlanması durumunda valiler 10 gün içerisinde meclisin toplanması için gerekli düzenlemeleri yapmakla görevlendirilmiştir. Yapılacak olan meclis toplantısında birinci vekil, birinci vekil yoksa ikinci vekil, ikinci vekil de yoksa meclisin en yaşlı üyesi oturma başkanı olmaktadır (Şengül, 2010: 101).

Bazen belediye hizmetlerinin aksamasına bağlı olarak yerleşim yeri içerisinde halkın sağlığını ve esenliğini olumsuz yönde tehdit eden problemler ortaya çıkabilmektedir. Böyle durumların İçişleri Bakanlığının talebi üzerine yetkili sulh hukuk hâkimi tarafından belirlenmesi halinde İçişleri Bakanı, hizmetlerde meydana gelecek aksamanın giderilmesini, hizmetin özelliğine göre makul bir süre vererek belediye başkanından talep etmektedir. Söz konusu olumsuzluk veya aksaklıklar devam ederse, olumsuzlukların ortadan kaldırılması için o ilin valisine yetki verilmektedir. Böyle bir durumda vali, aksaklığı öncelikle belediyenin araç, gereç, personel ve diğer kaynaklarıyla gidermektedir. Valilik sorunları kendi imkânları ile gideremediği hallerde diğer kamu kurum ve kuruluşlarının imkânlarını da kullanabilmektedir. Ortaya çıkacak maliyet vali tarafından İller Bankasına bildirilmekte ve İller Bankasınca o belediyenin müteakip ay genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden belediyeye ayrılan paydan valilik emrine gönderilmektedir (Çukurçayır, 2013: 198).

2.3.4.3.2. Belediyenin Spor ile İlgili Görevleri

Sporun sadece bireysel değil, aynı zamanda toplumsal açıdan da yararları bulunmaktadır. Bu nedenle toplum sağlığının korunmasında ve geliştirilmesinde sporun toplum geneline yayılmasının büyük bir önemi bulunmaktadır. Sporun toplum geneline yayılmasında yerel yönetimlerin önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Yerel yönetimler özellikle sporun kitlesel hale gelmesi için gerekli girişimlerde bulunmak durumundadırlar. Diğer bir ifade ile yerel yönetimlerin herkes için spor felsefesine uygun bir biçimde sporu geliştirmeye destek olması gerekmektedir (Zengin ve Öztaş, 2008: 49).

Ülkemizde büyükşehir belediyelerinin yetki ve sorumluluklarının düzenlendiği 5216 sayılı kanunda büyükşehir belediyelerinin spora yönelik olarak yürütecekleri faaliyetler

düzenlenmiştir. Bu kanunun 7'inci maddesinde düzenlenen söz konusu görevler arasında amatör spor kulüplerine malzeme sağlama, amatör spor kulüpleri arasında müsabakalar düzenleme, yurtiçi ve yurtdışı alanda üstün başarı gösteren sporcuların desteklenmesi ve sporcuların meclis kararı ile ödüllendirilmesi yer almaktadır (Şengül, 2010: 113). 5216 sayılı kanunun 27'inci maddesinde ise beldede sporun yaygınlaştırılması adına belediyelere ait spor tesis ve alanlarının diğer belediyeler ile ortak kullanılabileceği belirtilmiştir (Ateş, 2011: 255).

2.3.5. Gelişmiş Ülkelerde Belediyelerin Spor Yönetimi Uygulamaları

Dünyanın birçok ülkesinde yerel yönetimlerin spor alanında yetki, görev ve sorumluluk düzeyleri oldukça fazladır. Söz gelimi Almanya'da spor alanındaki birçok faaliyette belediyelerin görevli olduğu görülmektedir. Belediyelerin spor alanındaki görevlerinin başında insanların serbest zamanlarında spora yönelmeleri için gerekli tedbirleri almak, insanların spora katılım oranlarını arttırmak ve sporu yaygınlaştırmak gelmektedir. Diğer bir Avrupa ülkesi olan Hollanda'da belediyeler adeta sporun merkezinde yer almaktadır. Hollanda'da gerçekleştirilecek olan her türlü sportif faaliyet belediyelerin onayını gerektirmektedir (Boz, 2007: 5).

Avrupa ülkelerinden Fransa'da yerel yönetimlerin spora büyük katkıları olmakla beraber, yerel kuruluşların profesyonel spor kulüplerine yardım etmelerine yönelik kanunlar bulunmaktadır. Bunun yanında Fransa'da yerel yönetimler kamu yararına hizmet eden sporcuların desteklenmesine yönelik uygulamalar yapmaktadır. Ayrıca yerel yönetimlerin spor tesislerine ve spor derneklerine yönelik yatırımlar yaptıkları görülmektedir (Gök ve Sunay, 2010). Dünyanın diğer birçok gelişmiş ülkesinde belediyeler mümkün olduğu kadar fazla bireye spor hizmeti sunma çabası içindedirler. Bu kapsamda belediyelerin spor alanlarının sayılarını arttırdıkları, halkın katılımının sağlandığı spor organizasyonları düzenledikleri, spor alanındaki gönüllü kuruluşlara yardım, rehberlik ve liderlik yaptıkları görülmektedir (Doğu ve diğerleri, 2002: 103).

Sporda yerel yönetimlerin aktif rol aldığı Amerika Birleşik Devletleri'nde yerel yönetimlerin spor faaliyetlerine destek olmaları 1904 yılına kadar dayanmaktadır. Söz konusu yıllarda Los Angeles'ta belediyelere ait park ve rekreasyon alanları kurulmaya başlanmıştır. 1947 yılında park ve rekreasyon alanlarının birleştirilmesiyle spor yönetim ve organizasyon faaliyetleri daha sağlıklı bir hale gelmiştir. Günümüzde bu bölgede 400'e yakın farklı sportif ve rekreatif etkinlik alanı yer almaktadır (Sivrikaya ve Doğu, 2011: 55).

2.3.6. Ülkemizde Belediyelerin Spor Yönetimi Uygulamaları

Türkiye’de insanların spor yapma özgürlükleri kendilerine sağlanan anayasal bir hakır. Anayasanın 59. Maddesi ülkemizde her yaştan insanın spor yapma hakkı olduğunu ifade etmektedir. Anayasal açıdan ele alındığı zaman insanların sadece profesyonel düzeyde değil, aynı zamanda serbest zamanları değerlendirmek amacıyla da spora katılma hakları olduğu söylenebilir. Bu noktada vatandaşların spora katılmalarına destek olan kuruluşlara büyük görevler düşmektedir. Söz konusu kuruluşlar arasında yerel yönetimler de bulunmaktadır. Çünkü yerel yönetimlerin temel görevleri arasında kamu yararını gözeten faaliyetler yürütmek yer almaktadır (Mersinli, 2009: 1). Bunun yanında belediyeler tarafından sunulan spor hizmetlerinin sayısının ve kalitesinin artması halkın spora katılım oranını pozitif yönde etkilemektedir (Doğu ve diğerleri, 2002: 91).

Türkiye’de belediyeler sahip oldukları bütçe imkânları dâhilinde spora katkı sağlamaktadırlar. Belediyelerin sahip oldukları imkânlar dâhilinde sundukları spor hizmetleri çocukların ve gençlerin gelişimlerinin desteklenmesi, yetişkin ve yaşlı bireylerin daha uzun ve sağlıklı yaşamaları için gerçekleştirilmektedir. Bazı belediyeler spor kulüplerini destekleyerek söz konusu misyonlarını yerine getirirken, bazı belediyelerin de bizzat kendi spor kulüplerini kurdukları görülmektedir (Yaman, 2010: 36).

Son yıllarda ülkemizde yerel yönetimlerin spora yönelik katkılarının giderek arttığı belirtilmektedir (Boz, 2007: 5). Bunun yanında son yıllarda belediyelerin düşük oranlarda da olsa spor tesisi yapma faaliyetlerini arttırdıkları görülmektedir. Ancak ülkemizde belediyelerin spor tesislerinin yapımına imar planlarında yeterince yer vermedikleri belirtilmektedir. Yerel yönetimlerin spor kulüplerine yardım etme düzeyleri artsa da genellikle futbol kulüplerine yapılan yardımların ağırlıklı olduğu, diğer spor dallarına yönelik yeterli teşvik ve yardımın yapılmadığı görülmektedir. Yerel yönetimlerin spor etkinlikleri gerçekleştirmede veya spor kulüplerine yardım etme konusunda siyasi kaygılarla hareket etmeleri, sivil halka yönelik spor hizmetlerine verilen önemin azalmasına neden olmaktadır. Türkiye’de yerel yönetimler ve spor konusundaki diğer bir sorun da yerel yönetimlerin spora yönelik yardım, yatırım ve teşviklerini denetleyecek bir mekanizma bulunmamasıdır. Bu olumsuzlukların bir araya gelmesi ülkemizde yerel yönetimlerin spora yeterli düzeyde destek olmalarını engellemektedir (Zengin ve Öztaş, 2008: 69).

Türkiye’de nüfus oranı düşük belediyeler ile kıyaslandığı zaman büyükşehir belediyelerinin sundukları spor hizmetlerinin daha geniş kapsamlı olduğu görülmektedir. Büyükşehir

belediyelerinin bütçe ve imkânlarının diğer belediyelerden daha yüksek olmasının bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olduğu düşünülebilir. Buna karşılık ülkemizde birçok büyükşehir belediyesinin etkin bir spor politikası bulunmadığı görülmektedir. Hatta bazı büyükşehir belediyelerinin sporla ilgili herhangi bir teşkilatı bulunmadığı bilinmektedir (Sivrikaya ve Doğu, 2011: 59).

2.3.7. Sakarya İlinin Demografik ve Sosyal Yapısı

Sakarya ili 1658 yıllana kadar Kocaeli'ne bağlı bir köy iken, 1742 yılında Bucak, 1852 yılında ilçe ve 1954 yılında il olmuştur. Geçmiş dönemlerde Sakarya'nın bulunduğu yöre Sakarya nehri ve Sakarya nehrinin kolu tarafından oluşan iki su arasındaki toprak parçası üzerinde kurulmakta ve Pazaryeri olarak anılmakta iken, zamanla bölge Adapazarı olarak anılmaya başlamıştır (T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2011: 1). Türkiye İstatistik Kurumu verileri Sakarya ilinin sahip olduğu bazı sosyo-demografik özellikleri şu şekilde sıralamaktadır;

- Sakarya ili Türkiye ortalamasının üzerinde bir şehirleşme oranı ve yıllık nüfus artış hızına sahiptir.
- Sakarya ilinde işsizlik oranı 2013 yılında % 9,4, işgücüne katılma oranı % 54,8 iken, istihdama katılım oranı % 49,7 olarak belirlenmiştir.
- Sakarya ilinde genç nüfus oranı oldukça yüksek olup, 2013 yılında il nüfusunun % 39,'unun 25 yaşın altında bulunan bireylerden oluştuğu tespit edilmiştir.
- Sakarya ilinde 25-64 yaş arası nüfus toplam nüfusun % 53'ünü meydana getirirken, 65 yaş üstü nüfus toplam nüfusun %8'ini oluşturmaktadır.
- Sakarya ilinde 2013 yılında yıllık nüfus artış hızının % 16,6 düzeyinde olduğu belirlenmiş, aynı yılda 6 yaş üzeri nüfus için okuryazarlık oranının %96,4 düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. 2012-2013 yıllarında Sakarya ilinin % 3,93 net göç hızı ile göç aldığı belirlenmiştir.
- Sakarya ilinin tarıma elverişli verimli topraklarının oranı oldukça fazladır. İl genelinde ticari faaliyetlerin de oranı yüksektir. İlde, arazilerin parçalı ve küçük bir yapıya sahip olması ilin tarımsal geleceğinde sebzeçilik sektörünü ön plana çıkarmaktadır. 1995 yılından itibaren bölgede uygulanan projeli faaliyetlerle yoğunlaştırılan eğitim ve yayım çalışmaları sonucunda üreticilerde açık ve örtü altı sebze kültürünün gelişmesi; ekim alanları, çeşitlilik ve üretimde kayda değer artışlar getirmiştir.

- Bölgede sanayinin ve sanayi işletmeciliğinin oluşmasını sağlayan kamu kuruluşlarından sonra, Sakarya'da sanayi yatırımlarının oldukça büyük bir bölümü özel sektör tarafından yapılmaya başlanmıştır. Son yıllarda Sakarya ilinde özellikle otomotiv, tekstil ve gıda sektörlerinde büyük gelişmeler meydana gelmiştir. Bunun yanında ilde metal-çelik, petro-kimya, orman ürünleri endüstrilerinde faaliyette bulunan işletmeler de il ekonomisine önemli katkılar sağlamaktadır.
- Sakarya ilinde 1 adet müze, Sakarya ve ilçelerinde ise 11 adet kütüphane yer almaktadır (TÜİK, 2013: 12-13).

2.3.8. Sakarya İlinin Fiziki ve Coğrafi Yapısı

Sakarya ili doğu Bolu ve Düzce, güneyde Bilecik, batıda Kocaeli, kuzeyde ise Karadeniz ile çevrili bir yerleşim yeridir. Sakarya'nın yüzölçümü 4 878 km² olup, il merkezinin rakımı ise ortalama 31 metredir. Sakarya ilinin merkezi Adapazarı olarak isimlendirilmiştir. Adapazarı Akova olarak bilinen düzlükte, Sakarya havzasının aşağı kısmında yer almaktadır. Doğuda Çamdağı, güney ve güneydoğuda Samanlı Dağları, kuzeyde Karadeniz ile sınırlanan Sakarya ilinin batı bölgesinde belirgin bir doğal sınırı bulunmamaktadır. Sakarya vadisinin Kocaeli platosu ve İzmit Körfezi'nin doğusunda da süren çöküntü alanı, ilin bu bölümünde yer almaktadır. Yeryüzü şekillerinin içerisindeki en belirgin yapı Adapazarı Ovası'dır. Adapazarı ovası batıya doğru Sapanca Gölü'nü içine alan ve İzmir Körfezi'nin doğusundaki ova ile birleşen oluk biçimindeki bir çukurda uzanmaktadır. Güneydoğu yönünde ise Samanlı Dağlarının dik yamaçlarına dayanmaktadır. Sakarya ilinde platolar önemli bir yer tutmaktadır. Öyle ki il genelinin %44,3'ü platolardan oluşmaktadır. Dağların büyük bir bölümü ilin güney kısmındadır. Bu bölgede Kuzey Anadolu sistemine bağlı olan dağ sıraları il alanına yakın kesimlerde alçak platolara dönüşerek Doğu Batı yönünde uzanmaktadır. İlin batı ve orta bölümleri Kocaeli platosunun uzantısı durumundadır (TÜİK, 2013: 11; T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2011: 16).

Ilıman bir iklime sahip olan Sakarya ilinin rutubetli bir havası bulunmaktadır. Kış dönemleri bol yağışlı ve az soğuk, yaz dönemleri ise sıcak olmaktadır. Yıllık ortalama nem oranı %71,4 civarındadır. Bahar döneminde bol yağış alan Sakarya ilinde yıllık yağış miktarı 711 mm civarındadır. Rüzgârlar genel olarak kuzeydoğudan poyraz, kuzeybatıdan da karayel olarak esmekte olup, bazı dönemlerde güneyden esen lodos, özellikle Adapazarı ovasında sıcaklığın artmasına yol açmaktadır. Sakarya ilinin genel olarak zengin bir doğal bitki örtüsü vardır. Kuzey Anadolu kıyı dağlarının uzantısı olan dağlar sıraları gür ormanlarla kaplıdır. Ormanlarda genel olarak gürgen, kavak, kestane, ihlamur, çınar akçağaç ve meşe ağaçları

görülmektedir. Sakarya'nın doğusunda ise dişibudak ormanlarına sıklıkla rastlanmaktadır. Sakarya'nın yüksek kesimlerinde görülen çayırlar ve dağ otlakları dişında dağların etekleri ile platolarda başlıca türleri böğürtlen, kocayemiş ve kermez meşesi olan çeşitli maki alanları görülmektedir (TÜİK, 2013: 12).

III. BÖLÜM: GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırma, yerel yönetimlerde bulunması gereken egzersiz ve çocuk oyun alanları ile ilgili halk beklentilerinin belirlenmesidir. Araştırmada sosyal bilimler alanında yaygın olarak kullanılan tarama modeli tercih edilmiştir.

3.1. EVREN VE ÖRNEKLEM

Çalışmanın evrenini, 2015-2016 yılında Sakarya'da yaşayan egzersiz ve çocuk oyun alanlarını kullanan yerel halk oluşturmuştur.

Çalışmanın örneklem grubunu ise, Sakarya ili merkez ilçelerinden (Adapazarı, Serdivan ve Erenler ilçesi), kolayda örnekleme tekniği ile belirlenen ve çalışmaya gönüllü olarak katılan toplam 1374 kişi oluşturmaktadır.

3.1.1. Çalışma Grubu

Araştırmaya, Adapazarı ilçesinden 393 kişi, Erenler ilçesinden 762 kişi ve Serdivan ilçesinden 219 kişi katılmıştır. Toplamda 1374 kişi katılmıştır.

3.2. PROTOKOL

Bu alanda deneyimli araştırmacılar ve tez sahibi, ilgili literatürdeki halkın yerel yönetimlerden egzersiz ve çocuk oyun alanlarının hizmetlerine ilişkin beklentilerini ölçen anket sorularını inceleyerek bir soru havuzu oluşturmuştur. Elde edilen sorular geçerlik ve güvenilirlik analizlerinin yapılmasının ardından ölçeğin son hali oluşturulmuştur.

Anketler; Sakarya Büyükşehir Belediyesi, Adapazarı İlçe Belediyesi, Serdivan İlçe Belediyesi ve Erenler İlçe Belediyesi'nden izin yazıları alınarak, kolayda örneklem yöntemi ile belirlenen, egzersiz ve çocuk oyun alanlarını kullanan yerel halka araştırmacının bizzat kendisi tarafından uygulanmıştır.

Veri toplama sürecinde katılımcılar ile yüz yüze görüşülmüş araştırmanın amacı açıklandıktan sonra gönüllü katılımın esas olduğu ve elde edilen bilgilerin tamamıyla araştırma amacı ile kullanılacağı belirtilmiştir.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Çalışmada kullanılan veri toplama aracı, 2 bölümden oluşmaktadır

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Birinci bölümde, çalışmaya katılan katılımcıların cinsiyetleri, yaşları, eğitim durumu, mesleği, geliri düzeyleri, düzenli olarak spor yapma durumları, tercih ettikleri branşları, spor tesislerinin yeterlilik durumları gibi genel bilgilerini edinmeye yönelik araştırmacı ve danışmanı tarafından 8 soru oluşturularak hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

3.3.2. Beklenti Ölçeği

İkinci bölümde ise (.....) tarafından kullanılan yerel yönetimlerin egzersiz ve çocuk oyun alanlarının hizmetlerine ilişkin halkın beklenti anketinde yer alan ifadelerin yanı sıra araştırmacı ve alan uzmanı üç kişi tarafından önerilen ifadeler ile bir soru havuzu oluşturulmuştur. Nihai olarak 24 ifadenin yer aldığı bu bölümde 5'li Likert Tipi “1-Kesinlikle katılıyorum, 2-Katılıyorum, 3-Kararsızım, 4-Katılmıyorum, 5-Kesinlikle katılmıyorum” ölçek kullanılmıştır.

Elde edilen verilere uygulanan güvenilirlik analizi sonrası ölçek toplam Cronbach's Alpha değeri .808 olarak tespit edilmiştir.

Bu analiz sonrası ölçüm aracında yer alan 24 ifadeye temel bileşenler faktör analizi uygulanmıştır. Faktör analizi uygulanabilirliğini gösteren Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değerinin .852 olduğu tespit edilmiştir. Yapılan faktör analizi sonucunda ölçüm aracında yer alan 24 ifadenin 5 alt boyuta ayrıldığı ve toplam varyansın %55,818'ini açıkladığı görülmüştür. Alt boyutlara ilişkin güvenilirlik, ortalama ve standart sapma değerleri bulgular kısmında yer almaktadır.

3.4. İSTATİSTİK YÖNTEM

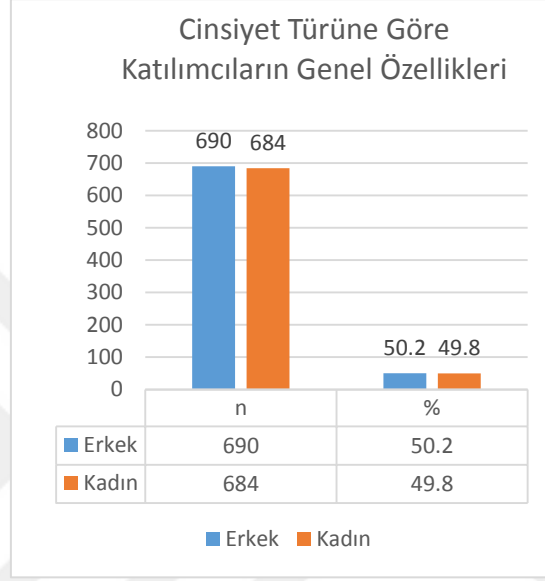
Veriler elde edildikten sonra araştırmacı tarafından eksik ve hatalı doldurulan anketler elenerek verilerin bilgisayar ortamına girilmesi sağlanmıştır. Verilerin bilgisayar ortamına girilmesi ve grafiklerin çizilmesinde Windows için Microsoft Excel 2003, Verilerin analizinde IBM SPSS 20.0 paket programı kullanılmıştır.

IV. BÖLÜM: BULGULAR

4.1. KATILIMCILARIN GENEL ÖZELLİKLERİ

4.1.1. Cinsiyet Türüne Göre Katılımcıların Genel Özellikleri

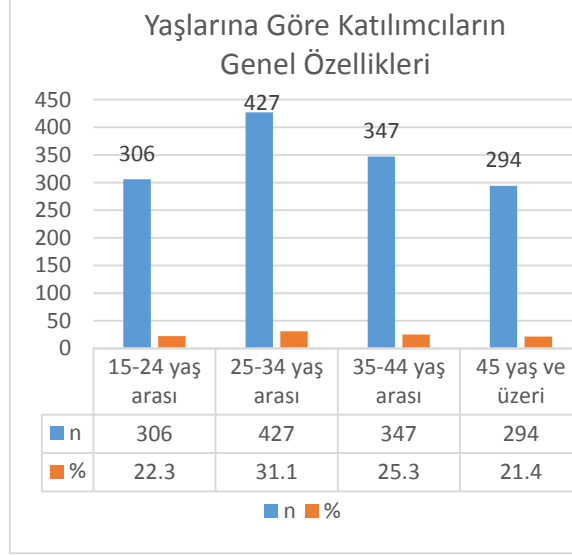
Katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımlarına bakıldığında % 50,2'nin (n=690) Erkek, % 49,8'inin ise Kadın olduğu görülmektedir (Bak Grafik 2, Ek 5 İstatistik Test Sonuçları).

Grafik 1: Cinsiyet Türüne Göre Katılımcıların Dağılımı

4.1.2. Yaşlarına Göre Katılımcıların Genel Özellikleri

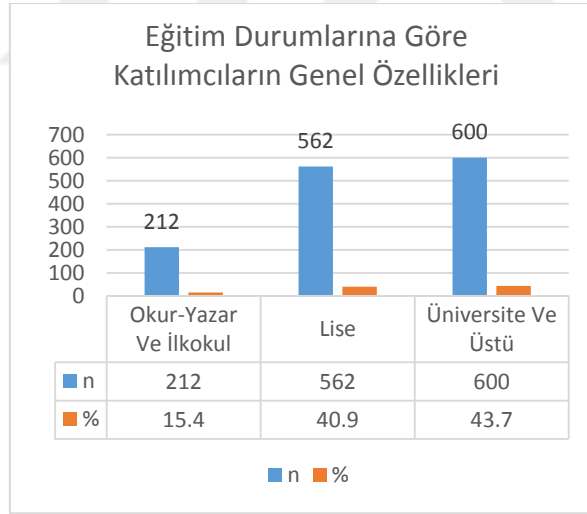
Katılımcıların yaşlarına göre dağılımlarına bakıldığında % 22,3'ünün (n=306) 15-24 yaş, % 31,1'inin (n=427) 25-34 yaş, % 25,3 'ünün (n=347) 35-44 yaş, % 21,4'ünün (n=294) ise 45 yaş ve üstü olduğu görülmektedir (Bak Grafik 3, Ek 5 İstatistik Test Sonuçları).

Grafik 2: Yaşlarına Göre Katılımcıların Dağılımı

4.1.3. Eğitim Durumlarına Göre Katılımcıların Genel Özellikleri

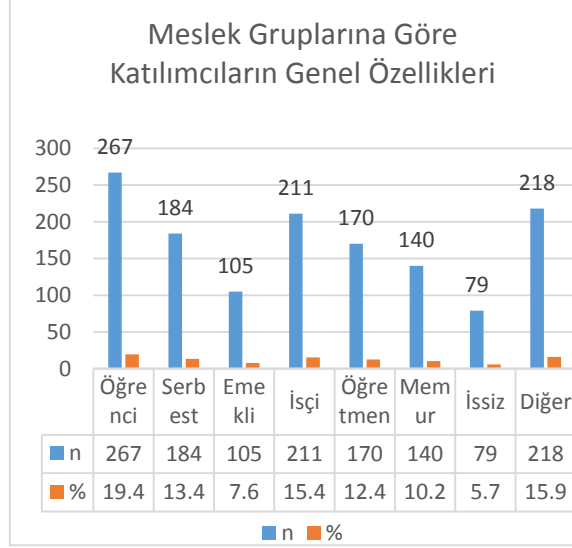
Katılımcıların eğitim durumlarına göre dağılımlarına bakıldığında % 15,4'ünün (n=212) okur-yazar ve ilkökul, % 49,9'unun (n=562) ortaokul, % 43,7'nin (n=600) ise üniversite ve üstü olduğu görülmektedir.

Grafik 3: Eğitim Durumuna Göre Katılımcıların Dağılımı

4.1.4. Meslek Gruplarına Göre Katılımcıların Genel Özellikleri

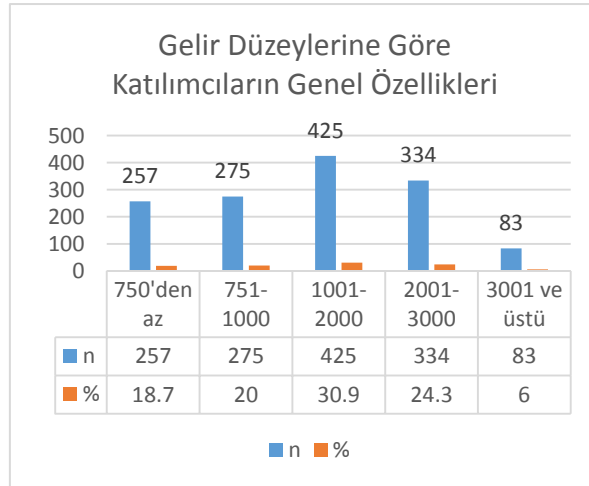
Katılımcıların meslek gruplarına göre dağılımlarına bakıldığında % 19,4' ünün (n=267) öğrenci, % 13,4' ünün (n=184) serbest, % 7,6'nın (n=105) emekli, %15,4'ünün (n=211) işçi, % 12,4'ünün (n=170) öğretmen, % 10,2'nin (n=140) memur, % 5,7'nin (n=79) işsiz, % 15,9'unun ise (n=218) diğer meslek grubundan olduğu görülmektedir.

Grafik 4: Meslek Gruplarına Göre Katılımcıların Dağılımı

4.1.5. Gelir Düzeylerine Göre Katılımcıların Genel Özellikleri

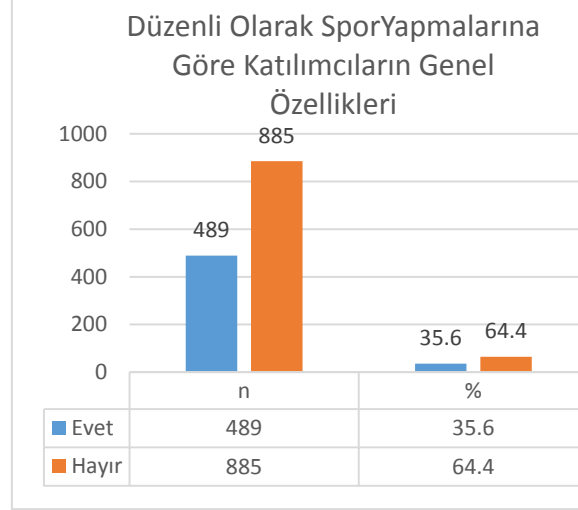
Katılımcıların gelir düzeylerine göre dağılımlarına bakıldığında % 18,7'nin (n=257) 750'den az, % 20'nin (n=275) 751-1000, % 30,9'unun (n=425) 1001-2000, %24,3'ünün (n=334) 2001-3000, % 6'nın (n=83) ise 3001 ve üstü olduğu görülmektedir.

Grafik 5: Gelir Düzeylerine Göre Katılımcıların Dağılımı

4.1.6. Düzenli Olarak Spor Yapmalarına Göre Katılımcıların Genel Özellikleri

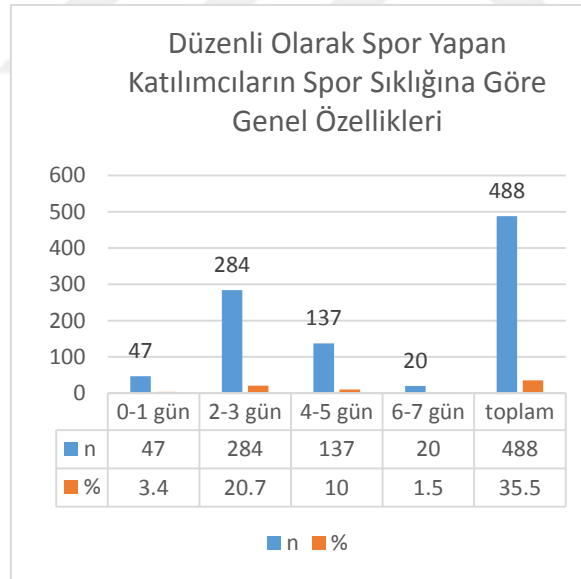
Katılımcıların düzenli olarak spor yapmalarına göre dağılımlarına bakıldığında % 35,6'nın (n=489) evet, %64,4'ünün (n=885) ise hayır olduğu görülmektedir.

Grafik 6: Düzenli Olarak Spor Yapmalarına Göre Katılımcıların Dağılımı

4.1.7. Düzenli Olarak Spor Yapan Katılımcıların Spor Sıklığına Göre Genel Özellikleri

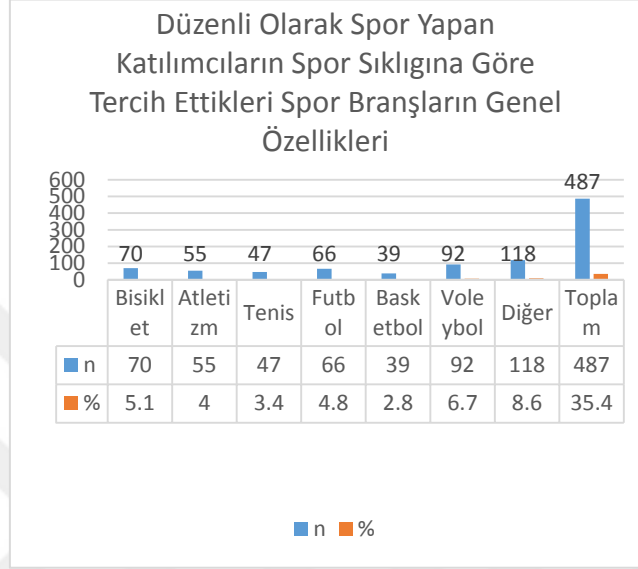
Düzenli olarak spor yapan katılımcıların spor sıklığına göre dağılımlarına bakıldığında %3,4' ünün (n=47) 0-1 gün, %20,7'nin (n=284) 2-3 gün, % 10'un (n=137) 4-5 gün, %1,5'inin (n=20) ise 6-7 gün olduğu görülmektedir.

Grafik 7: Düzenli olarak spor yapan katılımcıların spor sıklığına göre dağılımı

4.1.8. Düzenli Olarak Spor Yapan Katılımcıların Spor Sıklığına Göre Tercih Ettikleri Spor Branşlarının Genel Özellikleri

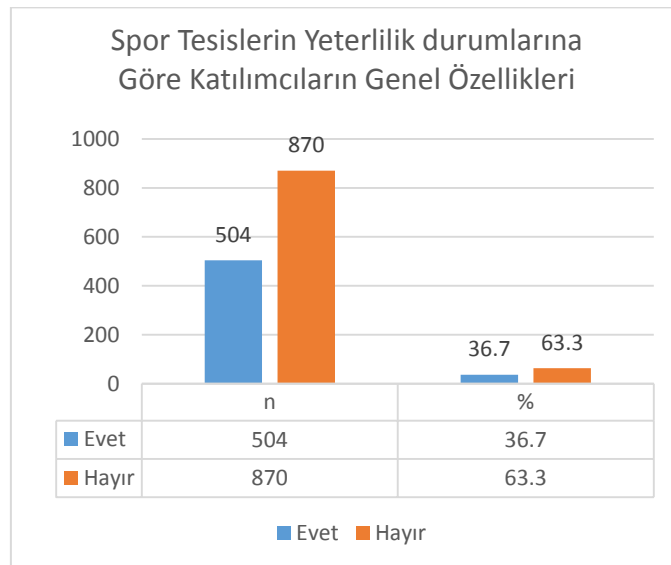
Düzenli olarak spor yapan katılımcıların spor sıklığına göre tercih ettikleri spor branşlarının dağılımlarına bakıldığında % 5,1'nin (n=70) bisiklet, % 4'ünün (n=55) atletizm, % 3,4'ünün (n=47) tenis, % 4,8'inin (n=66) futbol, % 2,8'nin (n=39) basketbol, % 6,7'nin (n=92) voleybol, % 8,6'nın (n=118) diğer olduğunu görülmektedir.

Grafik 8: Düzenli Olarak Spor Yapan Katılımcıların spor sıklığına göre tercih ettikleri spor branşlarının Dağılımı

4.1.9. Spor Tesislerinin Yeterlilik Durumlarına Göre Katılımcıların Genel Özellikleri

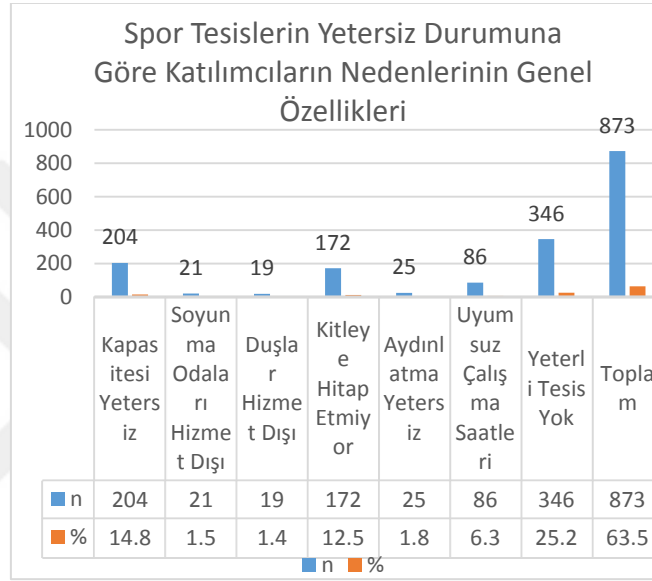
Katılımcıların spor tesislerinin yeterlilik durumlarına göre dağılımlarına bakıldığında % 36,7'nin (n=504) evet, %63,3'ünün (n=870) ise hayır olduğu görülmektedir.

Grafik 9: Spor Tesislerin Yeterlilik Durumlarına Göre Katılımcıların Dağılımı

4.1.10. Spor Tesislerin Yetersiz Durumlarına Göre Katılımcıların Nedenlerinin Genel Özellikleri

Katılımcıların spor tesislerin yetersiz durumuna göre dağılımlarına bakıldığında % 14,8'inin (n=204) kapasite yetersiz, % 1,5'inin (n=21) soyunma odaları hizmet dışı, % 1,4'ünün (n=19) duşlar hizmet dışı, % 12,5'inin (n=172) kitleye hitap etmiyor, % 1,8'inin (n=25) aydınlatma yetersizliği, % 6,3'ünün (n=86) uyumsuz çalışma saatleri, % 25,2'nin ise (n=346) yeterli tesisin olmadığı görülmektedir.

Grafik 10: Spor Tesislerin Yetersiz Durumlarına Göre Katılımcıların Dağılımı

4.2. BEKLENTİ İFADELERİNE İLİŞKİN TANIMLAYICI İSTATİSTİKLER

Ifadeler	Ort.	Std. Sapma	Skewness	Kurtosis
1.Günümüzde, kent insanının, doğal hareket ihtiyacının karşılanması bir problem haline gelmiştir.	1,73	,865	1,498	1,596
2.Belediyeler, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirme Konusunda sorumludurlar	1,85	,944	1,278	1,573
3.Belediyenin size spor hizmeti getirmesi, o belediyenin saygınlığını artırır	1,91	1,050	1,319	1,256
4.Belediye–Halk arasındaki ilişkinin geliştirilmesinde, “spor hizmetleri” önemlidir	1,94	1,036	1,321	1,367
5.Belediyelerin yaptırmış olduğu spor tesislerinin veya rekreasyon (serbest zaman) alanlarının işletmesi özelleştirilmelidir	2,93	1,322	,138	-1,169
6.Belediyeler spor hizmetleri sunarken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önünde bulundurmalıdır	1,96	1,158	1,346	1,255
7.Spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerimizi belediye yetkililerine rahatlıkla iletebiliyoruz	3,24	1,259	-,127	-1,110
8.Belediyenin yapmış olduğu sportif hizmetlerden zamanında haberdar olabiliyoruz	3,29	1,265	-,174	-1,129
9.Belediye belli bir ücret karşılığı spor hizmeti sunması durumunda, bu Hizmetlerden yararlanmak istiyorum	2,88	1,341	,149	-1,185
10.Belediyelerin görevleri arasında "oyun ve spor alanları yapmak, yaptırmak, bulunmaktadır	2,18	1,230	,916	-,148
11.Belediyelerin görevleri arasında "oyun ve spor alanları işletmek, işletirmek, bulunmaktadır	2,32	1,269	,671	-,677
12.Belediyenin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden yeterince faydalanabiliyorum	3,26	1,268	-,229	-1,066
13.Belediyeler, spor hizmetlerini siyasi tercihlere veya politik kaygılara göre semtlere götürüyor	2,64	1,325	,224	-1,145
14.İlinizde spor tesislerinin yapımında, imkânların dâhilinde aynı ve/veya nakdi (para yardımı) yardımda bulunurdum	3,25	1,348	-,278	-1,126
15.Sizce, mahallelere spor hizmetlerini (çocuk oyun alanları, semt sahaları, rekreasyon alanları, yürüyüş parkurları), belediyeler getirmelidir	2,32	1,326	,646	-,864
16.Sizce, mahallelere spor hizmetlerini (çocuk oyun alanları, semt sahaları, rekreasyon alanları, yürüyüş parkurları), merkezi yönetim getirmelidir	2,83	1,378	,125	-1,281
17.Bölgemizde yer alan sportif tesisler ihtiyaçları karşılayacak sayıdadır.	3,32	1,250	-,309	-,986
18.Bölgemizde yer alan sportif tesisler ihtiyaçları karşılayacak yeterlidir.	3,36	1,249	-,350	-,995
19.Belediye, spor hizmetlerine ilişkin (yasalarda yer alan) görevlerini yerine getirmektedir.	3,23	1,211	-,193	-1,000
20.Belediye spor tesislerinde, gerektiğinde yöneticiler kolaylıkla ulaşabilmektedir.	3,31	1,195	-,240	-,900
21.İlçede, her bölgeden insanın kolaylıkla ulaşabileceği sayıda içinde spor aletlerinin bulunduğu spor alanları vardır.	3,43	1,206	-,353	-,968
22.Belediye spor tesislerinde, sporcu sağlığı için gerekli önlemler almıştır.	3,48	1,176	-,422	-,806
23.Belediye spor tesislerinde, yeterli düzeyde uzman personel vardır.	3,48	1,153	-,407	-,710
24.Belediyelerin spor hizmetlerindeki başarısı, (oyun alanı, rekreasyon alanları ve spor tesisleri yaptırması), siyasi tercihim etkiler	3,24	1,440	-,306	-1,278

Tabloda görüldüğü üzere, katılımcıların beklenti ifadelerinden elde ettikleri ortalama puanlar incelendiğinde, en yüksek puanların; “Belediye spor tesislerinde, sporcu sağlığı için gerekli önlemler almıştır” (3,48) ve “Belediye spor tesislerinde, yeterli düzeyde uzman personel vardır” (3,48) ifadelerine ait olduğu görülmektedir. En düşük puan ise; “Günümüzde, kent

insanının, doğal hareket ihtiyacının karşılanması bir problem haline gelmiştir.” (1,73) ifadesindedir.

4.3. AÇIMLAYICI FAKTÖR ANALİZİ SONUÇLARI

	F1	F2	F3	F4	F5
T21	,817				
T18	,816				
T19	,788				
T17	,752				
T20	,744				
T23	,701				
T22	,694			,349	
T10		,783			
T11		,713			
T6		,657			
T15		,656			
T13		,436			
T1			,783		
T2			,752		
T3		,325	,719		
T4		,432	,620		
T14				,768	
T9				,593	
T12	,303			,568	
T16		,305		,450	
T24				,450	
T7					,709
T8					,680
T5					,553
Toplam	5,021	3,922	1,774	1,570	1,109
% Varyans	20,922	16,343	7,393	6,540	4,620
Cronbach's Alpha	,887	,743	,775	,626	,548
Toplam Cronbach's Alpha					,808
Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Örneklem Yeterliliği					,852
Bartlett' Test of Sphericity		$\chi^2 = 11271,508$		df=276	p=,000

Yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda ölçek maddelerinin beş alt boyutta toplandığı görülmektedir. Beş alt boyuttaki ifadeler incelendiğinde alt boyutlar; sayısal yeterlilik, hizmet yeterliliği, rekreatif, tercihler ve iletişim olarak adlandırılmıştır.

4.4. HİPOTEZ 1: HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR BEKLENTİLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCİHLER, İLETİŞİM) CİNSİYETE GÖRE PUANLARI

	Cinsiyet	n	Ort.	SS.	t	p
Sayısal Yeterlilik	Erkek	690	3,3859	,98576	,556	,578
	Kadın	684	3,3580	,87274		
Hizmet Yeterliliği	Erkek	690	2,2574	,87644	-945	.345
	Kadın	684	2,3023	,88643		
Rekreatif	Erkek	690	1,7964	,74388	-2.956	.003
	Kadın	684	1,9159	,75533		
Tercihler	Erkek	690	3,1075	,86598	.720	.472
	Kadın	684	3,0743	,84762		
İletişim	Erkek	690	3,0971	,91877	-2.223	.026
	Kadın	684	3,2081	,93139		

Tablo incelendiğinde sayısal yeterlilik, hizmet yeterliliği ve tercihler alt boyutlarında kadın ve erkek katılımcıların ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Rekreatif ve iletişim alt boyutlarında ise kadın katılımcıların ortalamasının erkek katılımcılardan anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmektedir ($p<0,05$).

4.5. HİPOTEZ 2: HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR BEKLENTİLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCİHLER, İLETİŞİM) SPOR YAPMA DURUMUNA GÖRE PUANLARI

	Spor Yapma Durumu	n	Ort.	SS.	t	p
Sayısal Yeterlilik	Evet	489	3,4108	,99655	1.147	,252
	Hayır	885	3,3506	,89255		
Hizmet Yeterliliği	Evet	489	2,1587	,87037	-3.804	.000
	Hayır	885	2,3467	,88079		
Rekreatif	Evet	489	1,7904	,72572	-2.405	.016
	Hayır	885	1,8921	,76369		
Tercihler	Evet	489	2,9583	,85107	-4.295	.000
	Hayır	885	3,1643	,85150		
İletişim	Evet	489	3,1384	,93270	-.416	.679
	Hayır	885	3,1601	,92334		

Tablo incelendiğinde katılımcıların sayısal yeterlilik ve iletişim alt boyutlarındaki ortalama puanlarının spor yapma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Hizmet yeterliliği, rekreatif ve tercihler alt boyutlarında spor yapmayan katılımcıların ortalaması spor yapan katılımcıların ortalamasından anlamlı düzeyde yüksektir ($p<0,05$).

4.6. HİPOTEZ 3: HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR BEKLENTİLERİ(SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCİHLER, İLETİŞİM) SPOR TESİSLERİN YETERLİ DURUMU GÖRE PUANLARI

	Spor Tesislerin Yeterli Durumu	n	Ort.	SS.	t	p
Sayısal Yeterlilik	Evet	504	2,8294	,83899	-18.344	,000
	Hayır	870	3,6864	,83202		
Hizmet Yeterliliği	Evet	504	2,2532	,81528	-.851	.395
	Hayır	870	2,2952	,91762		
Rekreatif	Evet	504	1,8026	,72204	-2.003	.045
	Hayır	870	1,8868	,76709		
Tercihler	Evet	504	3,0067	,91109	-2.781	.006
	Hayır	870	3,1398	,82020		
İletişim	Evet	504	2,9735	,93679	-5.503	.000
	Hayır	870	3,2559	,90482		

Tablo incelendiğinde spor tesislerini yeterli bulan ve bulmayan katılımcıların hizmet yeterliliği alt boyutundaki ortalama puanların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Sayısal yeterlilik, rekreatif, tercihler ve iletişim alt boyutlarında ise spor tesislerini yetersiz bulan katılımcıların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek ortalama puana sahip olduğu görülmektedir ($p<0,05$).

4.7. HİPOTEZ 4: HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR BEKLENTİLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCIHLER, İLETİŞİM) MESLEĞE GÖRE PUANLARI

ANOVA Meslek

		Kareler Toplamı	SD	Ortalama Kareler	F	p	Farklılığın Kaynağı
Sayısal Yeterlilik	Gruplar arası	13,994	7	1,999	2,009	,051	
	Gruplar içi	1359,006	1366	,995			
	Toplam	1373,000	1373				
Hizmet Yeterliliği	Gruplar arası	21,034	7	3,005	3,036	,004	A-B-A-C, B-D, B-E, B-F, C-E, E-H
	Gruplar içi	1351,966	1366	,990			
	Toplam	1373,000	1373				
Rekreatif	Gruplar arası	18,366	7	2,624	2,646	,010	A-B, A-G, A-G, B-D, B-E, D-G, E-G,
	Gruplar içi	1354,634	1366	,992			
	Toplam	1373,000	1373				
Tercihler	Gruplar arası	30,495	7	4,356	4,433	,000	A-B, A-D, A-E, A-F, A-H, C-G, F-G, G-H
	Gruplar içi	1342,505	1366	,983			
	Toplam	1373,000	1373				
İletişim	Gruplar arası	11,458	7	1,637	1,642	,119	
	Gruplar içi	1361,542	1366	,997			
	Toplam	1373,000	1373				

Gruplar: A=Öğrenci, B=Serbest, C=Emekli, D=işçi, E=Öğretmen, F=Memur, G=İssiz, H=Diğer

Tablo incelendiğinde katılımcıların mesleklerine göre sayısal yeterlilik ve iletişim alt boyutlarındaki ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Hizmet yeterliliği, rekreatif ve tercihler alt boyutlarındaki ortalama puanlarda ise katılımcıların mesleklerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p<0,05$).

4.8. HİPOTEZ 5:HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR BEKLENTİLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCİHLER, İLETİŞİM) GELİR DURUMUNA GÖRE PUANLAR

Anova Gelir Durumu

		Kareler Toplamı	SD	Ortalama Kareler	F	P	Farklılığın Kaynağı
Sayısal Yeterlilik	Gruplar arası	11,939	4	2,985	3,002	,018	A-D, B-D, C-D
	Gruplar içi	1361,061	1369	,994			
	Toplam	1373,000	1373				
Hizmet Yeterliliği	Gruplar arası	24,656	4	6,164	6,258	,000	A-B, A-D, B-C, B-D, C-D
	Gruplar içi	1348,344	1369	,985			
	Toplam	1373,000	1373				
Rekreatif	Gruplar arası	21,461	4	5,365	5,435	,000	A-C, A-D, B-C
	Gruplar içi	1351,539	1369	,987			
	Toplam	1373,000	1373				
Tercihler	Gruplar arası	16,891	4	4,223	4,263	,002	A-C, A-D, B-C, B-D,
	Gruplar içi	1356,109	1369	,991			
	Toplam	1373,000	1373				
İletişim	Gruplar arası	6,820	4	1,705	1,709	,146	
	Gruplar içi	1366,180	1369	,998			
	Toplam	1373,000	1373				

Gruplar: A=750'den az, B=751-1000, C=1001-2000, D=2001-3000, E=3001 ve üstü

Tablo incelendiğinde katılımcıların gelir durumlarına göre iletişim alt boyutundaki ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Hizmet yeterliliği, rekreatif ve tercihler alt boyutlarındaki ortalama puanlarda ise katılımcıların gelir durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p<0,05$).

4.9 HİPOTEZ 6:HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR BEKLENTİLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCIHLER, İLETİŞİM) SPOR SIKLIĞINA GÖRE PUANLARI

Anova Spor sıklığı

		Kareler Toplamı	SD	Ortalama Kareler	F	p	Farklılığın Kaynağı
Sayısal Yeterlilik	Gruplar arası	10,391	3	3,464	3,240	,022	A-B, A-C, A-D
	Gruplar içi	517,368	484	1,069			
	Toplam	527,759	487				
Hizmet Yeterliliği	Gruplar arası	4,058	3	1,353	1,489	,217	
	Gruplar içi	439,725	484	,909			
	Toplam	443,783	487				
Rekreatif	Gruplar arası	5,297	3	1,766	1,998	,113	
	Gruplar içi	427,685	484	,884			
	Toplam	432,982	487				
Tercihler	Gruplar arası	8,185	3	2,728	3,242	,022	A-C, A-D B-C
	Gruplar içi	407,336	484	,842			
	Toplam	415,521	487				
İletişim	Gruplar arası	2,697	3	,899	,983	,400	
	Gruplar içi	442,509	484	,914			
	Toplam	445,207	487				

Gruplar: A=0-1, B=2-3, C=4-5, D=6-7

Tablo incelendiğinde katılımcıların spor yapma sıklıklarına göre hizmet yeterliliği, rekreatif ve iletişim alt boyutundaki ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Sayısal yeterlilik ve tercihler alt boyutlarındaki ortalama puanlarda ise katılımcıların spor yapma sıklıklarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p<0,05$).

4.10. HİPOTEZ 7:HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR BEKLENTİLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCİHLER, İLETİŞİM) İLÇELERE GÖRE PUANLARI

		Kareler Toplamı	SD	Ortalama Kareler	F	p	
Sayısal Yeterlilik	Gruplar arası	78,962	2	39,481	41,829	,000	A-B, A-C,
	Gruplar içi	1294,038	1371	,944			
	Toplam	1373,000	1373				
Hizmet Yeterliliği	Gruplar arası	296,536	2	148,268	188,836	,000	A-B, A-C, B-C
	Gruplar içi	1076,464	1371	,785			
	Toplam	1373,000	1373				
Rekreatif	Gruplar arası	184,074	2	92,037	106,132	,000	A-B, A-C, B-C
	Gruplar içi	1188,926	1371	,867			
	Toplam	1373,000	1373				
Tercihler	Gruplar arası	186,121	2	93,061	107,497	,000	A-B, A-C, B-C
	Gruplar içi	1186,879	1371	,866			
	Toplam	1373,000	1373				
İletişim	Gruplar arası	59,906	2	29,953	31,274	,000	A-B, A-C, B-C
	Gruplar içi	1313,094	1371	,958			
	Toplam	1373,000	1373				

Gruplar: A=Adapazarı, B= Serdivan, C= Erenler

Tablo incelendiğinde katılımcıların yaşadıkları ilçelere göre sayısal yeterlilik, hizmet yeterliliği, rekreatif, tercihler ve iletişim alt boyutlarındaki ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0,05$).

4.11. HİPOTEZ 8:HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR BEKLENTİLERİ (SAYISAL YETERLİLİK, HİZMET YETERLİLİĞİ, REKREATİF, TERCİHLER, İLETİŞİM) EĞİTİM DURUMUNA GÖRE PUANLARI

		Kareler Toplamı	SD	Ortalama Kareler	F	p	
Sayısal Yeterlilik	Gruplar arası	12,862	2	6,431	6,482	,002	A-C, B-C
	Gruplar içi	1360,138	1371	,992			
	Toplam	1373,000	1373				
Hizmet Yeterliliği	Gruplar arası	8,639	2	4,320	4,341	,013	A-C
	Gruplar içi	1364,361	1371	,995			
	Toplam	1373,000	1373				
Rekreatif	Gruplar arası	1,026	2	,513	,513	,599	
	Gruplar içi	1371,974	1371	1,001			

İlçe	Adapazarı	44	18	12	35	16	53	89	267
	Serdivan	124	2	7	99	9	31	202	474
	Erenler	35	1	0	37	0	1	55	129
Toplam		203	21	19	171	25	85	346	870

Tablo incelendiğinde Adapazarı, Serdivan ve Erenler ilçesindeki katılımcıların tesislerin yetersizlik nedenleri konusunda benzer düşüncelere sahip oldukları görülmektedir. Tesislerin kapasitesinin yetersizliği, kitleye hitap etmemesi ve tesislerin yetersizliği önemli yetersizlik nedenleridir.

V. BÖLÜM: TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. TARTIŞMA

Araştırmaya katılan bireylerin büyük bir bölümünün (%64,4) düzenli olarak spor yapma alışkanlığının bulunmadığı belirlenmiş olup, düzenli spor yapma alışkanlığı bulunan bireylerin de büyük bir bölümünün haftada 2-3 gün spor yaptıkları belirlenmiştir. Literatürde yer alan benzer araştırma bulguları da günümüzde insanların spor yapma alışkanlıklarının, buna paralel toplum genelinde fiziksel aktivite düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir. Arabacı ve Çankaya (2007: 1) tarafından yapılan araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel aktivite düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin %41,6'sının fiziksel olarak inaktif, %41,6'sının ise minimum düzeyde aktif olduğu tespit edilmiştir.

Akkoyun (2016: 31) tarafından yapılan araştırmada Elazığ ilinde yerel yönetimlere bağlı fitness merkezlerine spor yapma amaçlı gelen bireylerin spor yapma düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin %75'inin düzenli spor yapma alışkanlığının bulunmadığı tespit edilmiştir. Boz (2007: 90) tarafından yapılan benzer bir araştırmada belediyelerin spor tesislerini kullanan bireylerin spor yapma sıklıklarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin %26,1'inin fırsat buldukça, %7,7'sinin sadece hafta sonları, %47'sinin 3-4 günde bir, %19,1'inin ise her gün spor yaptığı, bu kapsamda belediye spor tesislerini kullanan bireylerin düzenli spor yapma alışkanlıklarının düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Doğu ve diğerleri (2002: 104) tarafından yapılan araştırmada Düzce Belediyesi tarafından sunulan spor hizmetlerinin değerlendirilmesi ve vatandaşlarının belediyenin sunduğu spor hizmetlerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada bölgede yaşayan vatandaşların düzenli spor yapma alışkanlıklarının bulunmadığı, spor yapma imkânlarından büyük oranda mahrum oldukları, bunun yanında çocuklarını da spor yapma konusunda yeterli düzeyde teşvik edemedikleri tespit edilmiştir. Buna paralel olarak vatandaşların büyük bir bölümünün belediyeden spor tesisi yapmasını beklediği sonucuna ulaşılmıştır.

Gaziantep ilinde yapılan diğer bir araştırmada vatandaşların belediye tarafından sağlanan sportif imkânlar hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada

vatandaşların büyük bir bölümünün belediyelerin spor politikası olması gerektiğini ve belediyelerin yeni spor tesisleri açması gerektiği görüşüne katıldıkları tespit edilmiştir. Aynı araştırmada katılımcıların büyük bir bölümünün belediyelerin sportif amaçlar için yeterli bütçe ayırdıkları konusundaki görüşlerinde kararsız oldukları, buna karşılık belediyeler tarafından sağlanan sportif olanakların halkın ihtiyacını karşılama konusunda yeterli olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında vatandaşların belediyelerin sundukları sportif olanaklara ilişkin bazı görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir (Ekinci, 2012: 67-70).

Mersinli (2009) tarafından yapılan araştırmada Ankara, Adana, Mersin, Antalya ve Bursa Büyükşehir Belediyeleri tarafından sunulan rekreasyon hizmetlerinin yeterliliği ve belediye çalışanlarının söz konusu rekreasyon etkinliklerine katılım sıklıklarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada büyükşehir belediyelerinde çalışan personelin rekreatif etkinliklere katılım düzeylerinin düşük düzeyde olduğu tespit edilmiş, yine personel görüşlerine göre belediyelerin ara sıra rekreasyon etkinliği düzenledikleri tespit edilmiştir. Bu kapsamda büyükşehir belediyelerinde çalışan personelin görev yaptıkları belediyeler tarafından düzenlenen rekreasyon etkinliklerinin sayısını yeterli bulmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan bireylerin büyük bir bölümünün (%63,3) buldukları yerlerdeki spor tesislerinin yetersiz olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir. Katılımcıların spor tesislerinde gördükleri yetersizliklerin başında sırasıyla kapasite yetersizliğinin ve spor yapan kitleye hitap etmemesinin geldiği bulunmuştur. Cinsiyet değişkenine göre ele alındığı zaman hem kadın hem de erkek katılımcıların önemli bölümünün tesislerin kapasitesinin yetersiz ve tesislerin yetersiz olduğunu düşündüğü, ayrıca kadın katılımcıların önemli bir bölümünün de tesislerin kitleye hitap etmediğini düşündüğü tespit edilmiştir.

Belediye başkanlarının yerel yönetimler tarafından sunulan spor hizmetleri hakkındaki görüşlerinin ele alındığı benzer bir araştırmada belediye başkanlarının büyük bir bölümünün (%45,91) belediyeleri tarafından yapılan spor tesislerinin yetersiz olduğunu düşündükleri, belediyelerinin spor tesisleri ve rekreasyon alanları oluşturulurken vatandaşlar ile işbirliği yapılmadığını düşündükleri (%42,62) sonucuna ulaşılmıştır (Çoban ve Devicioğlu, 2006: 5). Doğu ve diğerleri (2002: 102) tarafından yapılan araştırmada da semtlere yapılan spor alanlarının ve kullanım koşullarının yetersiz olduğu belirtilmiştir.

Boz (2007: 96-97) tarafından yapılan benzer bir araştırmada spor yapmak amacıyla belediye spor tesislerini tercih eden bireylerin tesisler hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada spor tesislerini kullanan bireylerin tesislerde uygulanan aktivitelerin yeterliğinden, tesislerdeki malzemelerin kalite ve yeterliğinden, tesislerdeki soyunma odası ve duşların temizliğinden, tesislerdeki spor programlarının ve uygulanma saatlerinin durumundan, tesislerde gerçekleştirilen spor etkinliklerinin verimliliğinden ve tesislerin bulunduğu alanlardaki yerleşim yeri düzeninden yüksek düzeyde memnun oldukları tespit edilmiştir. Aynı araştırmada katılımcıların spor tesislerine ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre bazı farklılıklar gösterdiği bulunmuştur.

Sinopluoğlu (2011) tarafından yapılan araştırmada Eskişehir ilinde belediyelerin sporun yayılmasındaki etkilerinin incelenmesi amaçlanmış, bu kapsamda bölgede yaşayan vatandaşların görüşleri değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılan bireylerin %53,4'ünün belediyelerin sundukları spor hizmetlerinin yeterli olduğunu düşündükleri, buna karşılık katılımcıların %46,6'sının sunulan hizmetleri yetersiz buldukları tespit edilmiştir. Vatandaşların sunulan spor hizmetlerini yetersiz bulma nedenlerinin başında tesislerin her yaş grubuna hitap etmemesinin, tesislere ulaşım konusunda sorunlar yaşanmasının, ücretlerin yüksek olmasının ve vatandaşların istedikleri spor dallarını bulamamalarının geldiği tespit edilmiştir.

5.1.1 Beklenti İfadelerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Araştırmaya katılan bireylerin beklenti ifadelerinden elde ettikleri ortalama puanlar incelendiğinde, en yüksek puanların; "Belediye spor tesislerinde, sporcu sağlığı için gerekli önlemler almıştır" (3,48) ve "Belediye spor tesislerinde, yeterli düzeyde uzaman personel vardır" (3,48) ifadelerine ait olduğu, en düşük puanın ise; "Günümüzde, kent insanının, doğal hareket ihtiyacının karşılanması bir problem haline gelmiştir." (1,73) ifadelerine ait olduğu belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin belediyelere ait spor salonlarında yeterli sayıda uzman personel olduğunu, bunun yanında tesislerde sporcu sağlığı için gerekli önlemlerin alındığını düşündükleri göz önünde bulundurulduğu zaman belediyelere ait spor tesislerinde bireylerin sağlıklı bir biçimde spor yapma imkânlarının bulunduğu söylenebilir. Arslan'a (2000: 40) göre, spor ve oyun etkinlikleri sağlıklı bireylerin gelişimlerinin birçok yönden desteklenmesinde büyük bir öneme sahiptir. Ateş'e (2011: 254) göre spor, insanların fiziksel, zihinsel ve ruhsal açıdan sağlıklı ve dengeli bir yapıya sahip olmalarında önemli

fonksiyonlara sahiptir. Bu kapsamda yeterli personel sayısına sahip olan ve sağlık kurallarına uygun olarak işletilen belediye spor tesislerinin de insanların gelişimlerini olumlu yönde destekleyeceği söylenebilir.

Araştırma bulgularını destekleyen benzer bir çalışmada spor yapmak amacıyla belediye spor tesislerini tercih eden bireylerin tesis çalışanları hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda tesislerde spor yapan bireylerin çalışanların nezaketinden, çalışanlardan bilgi almanın kolaylığından, tesis çalışanlarının müşteri problemlerini çözme düzeylerinden, çalışanların kılık kıyafet düzenlerinden ve istenildiği zaman tesislerde yönetici olarak çalışan bireylere ulaşma kolaylığından memnun oldukları tespit edilmiştir (Boz, 2007). Belediye başkanları üzerinde yapılan diğer bir çalışmada ise belediye başkanı görüşlerine göre yerel yönetimlerin işlettikleri spor tesislerinde personel yetersizliğinin önemli bir problem olduğu, buna karşılık tesislerin temizliği ve hijyeni konusunda önemli problemler bulunmadığı tespit edilmiştir (oban ve Devocioğlu, 2007: 5). Elazığ ilinde bulunan ve yerel yönetimler tarafından işletilen spor merkezlerinde spor yapan bireyler üzerinde yapılan araştırmada katılımcıların tesislerin sahip olduğu fiziksel özelliklerden ve tesislerden aldıkları verim düzeyinden memnun oldukları, buna karşılık egzersiz alt ve ekipmanlarının kalitesine ilişkin algılarının düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir (Akkoyun, 2016: 36).

Eskişehir ilinde yapılan benzer bir çalışmada belediyelerin sundukları spor imkânlarından yararlanan ve spor tesislerini kullanan bireylerin kendilerine sunulan spor hizmetleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda katılımcıların %42,7'sinin belediye spor tesislerini temizlik ve hijyen açısından yeterli bulduğu, bu görüşe orta düzeyde katılanların oranının %35 olduğu, tesislerin temizlik ve hijyen açısından çok iyi durumda olduğunu belirten bireylerin oranının ise %4,9 gibi oldukça düşük bir düzeyde olduğu belirlenmiştir (Sinopluoğlu, 2011: 89).

5.1.2 Hipotez 1: Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Beklentileri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) Cinsiyete Göre Puanları

Araştırmada cinsiyet değerşkenine göre katılımcıların ölçek alt boyutlarından elde ettikleri puan ortalamaları değerlendirildiği zaman, sayısal yeterlilik, hizmet yeterliliği ve tercihler alt boyutlarında kadın ve erkek katılımcıların ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı, buna karşılık rekreatif ve iletişim alt boyutlarında kadın katılımcıların ortalamasının erkek katılımcılardan anlamlı düzeyde yüksek olduğu sonucuna

ulaşmıştır. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde kadın ve erkeklerin spor tesislerine yönelme amaçlarının birbirinden farklı olmasının yattığı düşünülebilir. Akkoyun (2016: 34) tarafından yapılan benzer bir çalışmada da yerel yönetimler tarafından işletilen fitness merkezine gelen kadın ve erkek katılımcıların spor yapma amaçlarının birbirinden farklı olduğu tespit edilmiştir. Aynı çalışmada kadın ve erkek katılımcıların spor merkezlerinin fiziksel çevre özelliklerine, çalışmalardan verim alma durumlarına, ortam koşullarının kalitesine ve algıladıkları genel hizmet kalitesine ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği, buna karşılık katılımcıların spor tesislerindeki malzemelerin kalitelerine ilişkin algılarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Yiğit (2013: 65-66) tarafından yapılan diğer bir çalışmada spor tesislerinde erkek katılımcılar ile kıyaslandığı zaman kadın katılımcıların soyunma odalarının kalitelerine ilişkin beklentilerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aynı çalışmada spor tesislerinin fiziksel özelliklerine ilişkin algıların da katılımcıların cinsiyetlerine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Boz (2007: 114) tarafından yapılan benzer bir çalışmada belediyelerin spor tesislerini kullanan bireylerin tesisler hakkındaki görüşlerinin bazı demografik değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada katılımcıların tesislerde kendilerine gösterilen nezaket, kendilerine gösterilen samimiyet ve ilgi, bilgi alma kolaylığı, çalışanların müşteri problemlerini çözme yetenekleri, tesislerde sakatlık riskine karşı alınan önlemler, tesislere ulaşım kolaylığı ve tesislerdeki hizmet kalitesi hakkındaki görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Ankara ilinde bulunan ve yerel yönetimler tarafından işletilen spor tesislerinden yararlanan bireyler üzerinde yapılan çalışmada katılımcıların tesislere ilişkin bazı görüşleri üzerinde cinsiyetin önemli bir belirleyici olduğu, tesislere ilişkin bazı görüşlerin ise katılımcıların cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Söz konusu çalışmada katılımcıların tesis, tesis çalışanları ve tesislerde uygulanan çalışma programı hakkındaki görüşlerinin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermediği, buna karşılık kadın ve erkek katılımcıların soyunma odalarının hizmet kalitesine ilişkin algıları üzerinde cinsiyetin önemli bir belirleyici olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Yüzgenç ve Özgül, 2014: 83).

Gaziantep ilinde yapılan diğer bir çalışmada vatandaşların belediyelerin spor politikaları ve spora yaklaşımları ile ilgili görüşlerinin bazı demografik değişkenlere göre

incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada vatandaşların “Belediyelerin uyguladığı spor politikası yeterlidir”, “Belediyeler yeni spor tesisleri açmalıdır”, “Belediyelere ait spor tesisleri halkın ihtiyaçlarına cevap vermektedir”, “Belediyeler spora gereken önemi vermektedirler” görüşlerine katılma düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir (Ekinci, 2012: 70).

5.1.3 Hipotez 2: Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Beklentileri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) Spor Yapma Durumuna Göre Puanları

Araştırmada spor yapma değişkenine göre katılımcıların ölçek alt boyutlarından elde ettikleri puan ortalamaları değerlendirildiği zaman, sayısal yeterlilik ve iletişim alt boyutlarındaki ortalama puanlarının spor yapma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık bulunmadığı, Buna karşılık hizmet yeterliliği, rekreatif ve tercihler alt boyutlarında spor yapmayan katılımcıların ortalaması spor yapan katılımcıların ortalamasından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde sunulan spor etkinliklerinin ve mevcut spor tesislerindeki hizmet kalitesinin spor yapan bireylerin gereksinimlerini karşılamadan uzak olmasının yattığı düşünülebilir.

Elazığ ilinde bulunan ve yerel yönetimler tarafından işletilen spor merkezlerini tercih eden bireyler üzerinde yapılan benzer bir araştırmada katılımcıların spor tesislerine ilişkin algılarının bazı demografik değişkenler ışığında incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada tesisleri kullanan bireylerin spor tesislerinin fiziksel özelliklerine, ortam koşullarına, ekipman ve aletlerin kalitesine, spor tesislerinden elde ettikleri verim düzeyine ilişkin algılarının aktif olarak spor yapma durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Aynı araştırmada katılımcıların spor tesislerine ilişkin genel hizmet kalitesi algılarının da aktif spor yapma durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır (Akkoyun, 2016: 50).

5.1.4 Hipotez 3: Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Beklentileri(Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) Spor Tesislerin Yeterli Durumu Göre Puanları

Araştırmada spor tesislerini yeterli bulma durumlarına göre katılımcıların ölçek alt boyutlarından elde ettikleri puan ortalamaları değerlendirildiği zaman, spor tesislerini yeterli bulan ve bulmayan katılımcıların hizmet yeterliliği alt boyutundaki ortalama puanların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı bulunmuş, buna karşılık sayısal yeterlilik,

rekreatif, tercihler ve iletişim alt boyutlarında ise spor tesislerini yetersiz bulan katılımcıların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek ortalama puana sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde spor tesislerini yeterli bulan ve bulmayan bireylerin tesislerden beklentilerinin farklılık göstermesinin, bunun yanında beklentilerinin karşılanma düzeylerinin birbirinden farklı olmasının yattığı düşünülebilir.

5.1.5 Hipotez 4: Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Beklentileri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) Mesleğe Göre Puanları

Araştırmada meslek değişkenine göre katılımcıların ölçek alt boyutlarından elde ettikleri puan ortalamaları değerlendirildiği zaman, sayısal yeterlilik ve iletişim alt boyutlarındaki ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı, Buna karşılık hizmet yeterliliği, rekreatif ve tercihler alt boyutlarındaki ortalama puanlarda ise katılımcıların mesleklerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Gaziantep ilinde yapılan diğer bir araştırmada vatandaşların belediyelerin spor politikaları ve spora yaklaşımları ile ilgili görüşlerinin meslek değişkenine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılanların meslek gruplarına göre dağılımları değerlendirildiği zaman katılımcıların %32'sinin öğrencilerden oluştuğu, bunu sırasıyla %31 ile işçilerin ve %16 ile memurların takip ettiği belirlenmiştir. Araştırmanın sonunda katılımcıların "Belediyelere ait spor tesisleri halkın ihtiyaçlarına cevap vermektedir" görüşüne katılma düzeylerinin meslek gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiş, buna göre ev hanımları belediyelere ait spor tesisleri halkın ihtiyaçlarına cevap vermektedir değişkenine esnaflardan daha çok katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır (Ekinci, 2012: 72).

Eskişehir ilinde bulunan belediye spor tesislerinden yararlanan bireyler üzerinde yapılan diğer bir araştırmada, katılımcıların meslek değişkenine göre tesisler hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada ev hanımlarının, serbest meslek sahibi bireylerin, memurların, işçilerin, emeklilerin ve diğer meslek gruplarındaki bireylerin tesisleri yeterli bulma düzeylerinin oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir (Sinopluoğlu, 2011: 90).

5.1.6 Hipotez 5:Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Beklentileri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) Gelir Durumuna Göre Puanlar

Araştırmada gelir düzeyi değişkenine göre katılımcıların ölçek alt boyutlarından elde ettikleri puan ortalamaları değerlendirildiği zaman, katılımcıların gelir durumlarına göre iletişim alt boyutundaki ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı, buna karşılık hizmet yeterliliği, rekreatif ve tercihler alt boyutlarındaki ortalama puanlarda ise katılımcıların gelir durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunduğu tespit edilmiştir.

Yapılan bir araştırmada yerel yönetimler tarafından işletilen spor merkezlerine gelen vatandaşların spor yapma amaçlarının gelir düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Akkoyun, 2016: 35). Bu kapsamda yapılan bu araştırmada katılımcıların spor tesislerine yönelik görüşlerinin ekonomik gelir düzeyine göre farklılık göstermesinin temelinde farklı gelir düzeylerine sahip bireylerin spor tesislerinden beklentilerinin de farklılık göstermesinin yattığı düşünülebilir.

Yapılan benzer bir araştırmada belediyelere ait spor tesislerini kullanan bireylerin gerektiğinde yöneticilere ulaşabilme kolaylığı, tesislerin kamuoyundaki saygınlığı ve tesislerde çocuklar için oyun alanlarının yeterliliği konusundaki görüşlerinin gelir düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Boz, 2007: 118). Elazığ ilinde yapılan benzer bir araştırmada yerel yönetimlere bağlı spor tesislerinden yararlanan bireylerin tesislere ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda katılımcıların tesislerin fiziksel özelliklerine, ortam koşullarına, ekipman ve alet kalitesine ilişkin görüşlerinin, tesislerden elde ettikleri sonuçların ve spor tesislerine ilişkin genel hizmet kalitesi algılarının gelir düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır (Akkoyun, 2016: 49).

Ankara ilinde yapılan benzer bir araştırmada yerel yönetimler tarafından işletilen spor tesislerini kullanan bireylerin algıladıkları hizmet kalitelerinin incelenmesi amaçlanmıştır. gelir düzeyi değişkenine göre ele alındığı zaman katılımcıların tesislerde çalışan personele ilişkin hizmet kalitesi algılarının ekonomik gelir düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiş, elde edilen bulgulara göre katılımcıların gelir düzeyleri arttıkça tesislerde çalışanların sundukları hizmet kalitesine ilişkin algılarının da arttığı tespit edilmiştir. Buna karşılık katılımcıların tesise, sunulan programların özelliklerine ve soyunma

odalarına ilişkin hizmet kalitesi algılarının gelir düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır (Yüzgenç ve Özgül, 2014: 86).

Gaziantep ilinde yapılan diğer bir araştırmada vatandaşların ekonomik gelir düzeylerine göre belediyelerin spora yönelik yaklaşımlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin büyük bir bölümünün düşük gelir grubunda yer aldıkları belirlenmiş, katılımcıların “Belediyelere ait spor tesisleri halkın ihtiyaçlarına cevap vermektedir” görüşüne katılma düzeylerinin ekonomik özelliklerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Buna göre, yüksek gelir düzeyine sahip bireylerle kıyaslandığı zaman düşük gelir grubunda bulunan katılımcıların “Belediyelere ait spor tesisleri halkın ihtiyaçlarına cevap vermektedir” görüşüne katılma düzeylerinin istatistiksel olarak daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Ekinci, 2012: 73). Gerek bizim çalışmamızda gerekse de yapılan benzer çalışmalarda katılımcıların yerel yönetimlerin spor tesislerine ilişkin görüşlerinin ekonomik gelir düzeylerine göre farklılık göstermesinin temelinde vatandaşların ekonomik gelir düzeylerine göre tesislerden beklentilerinin farklılık göstermesinin yattığı düşünülebilir.

5.1.7 Hipotez 6:Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Beklentileri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) Spor Sıklığına Göre Puanları

Araştırmada spor yapma sıklığı değişkenine göre katılımcıların ölçek alt boyutlarından elde ettikleri puan ortalamaları değerlendirildiği zaman, katılımcıların spor yapma sıklıklarına göre hizmet yeterliliği, rekreatif ve iletişim alt boyutundaki ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı, Buna karşılık sayısal yeterlilik ve tercihler alt boyutlarındaki ortalama puanlarda ise katılımcıların spor yapma sıklıklarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde spor yapan bireyler açısından tesislerin yetersiz olmasının ve sunulan spor etkinliklerinin beklenti ve tercihlerini karşılamada yetersiz olmasının yattığı düşünülebilir.

Ankara ilinde bulunan ve yerel yönetimler tarafından işletilen spor tesislerinden yararlanan bireyler üzerinde yapılan benzer bir araştırmada katılımcıların tesislere ilişkin hizmet kalitesi algılarının çeşitli demografik değişkenler ışığında incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda spor tesislerini kullanma sıklıklarına göre ele alındığı zaman katılımcıların tesisler, tesis çalışanları, tesislerde sunulan program ve tesislerin soyunma

odalarına ilişkin hizmet algılarının anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (Yüzgenç ve Özgül, 2014: 87).

5.1.8 Hipotez 7:Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Beklentileri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) İlçelere Göre Puanları

Araştırmada yaşanan yerleşim yeri değişkenine göre katılımcıların ölçek alt boyutlarından elde ettikleri puan ortalamaları değerlendirildiği zaman, katılımcıların yaşadıkları ilçelere göre sayısal yeterlilik, hizmet yeterliliği, rekreatif, tercihler ve iletişim alt boyutlarındaki ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasında farklı yerleşim yerlerindeki belediyelerin spor tesislerine ve bölgede sporun gelişmesine yönelik yatırımlara ayırdıkları bütçelerin farklılık göstermesinin yattığı düşünülebilir. Ankara ilinde yapılan benzer bir araştırmada, yaşanan yerleşim yeri değişkenine göre ele alındığı zaman katılımcıların tesisler, tesis çalışanları, tesislerde sunulan program ve tesislerin soyunma odalarına ilişkin hizmet algılarının anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Yüzgenç ve Özgül, 2014: 88).

Bilindiği gibi belediyeler spor faaliyetlerinin ve spor tesislerinin geliştirilmesine yönelik faaliyetlerini sahip oldukları kısıtlı kaynaklar dâhilinde yürütmektedirler. Bu nedenle birçok spor hizmeti hem halkın ihtiyacını tam anlamıyla karşılamamakta hem de kaynak israfına neden olmaktadır (Ateş, 2011: 259). Bu noktada belediyelerin spor tesislerine yönelik yatırımlarında sahip olunan bütçenin ve halkın taleplerinin önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Her belediyenin sporun ve spor tesislerinin geliştirilmesine yönelik olarak kullanabileceği bütçenin farklılık göstermesi, bunun yanında yerleşim yerlerine göre halkın spora yönelik beklentilerinin farklılık göstermesinin yerleşim yeri değişkenine göre katılımcıların ölçek alt boyutlarından elde ettikleri puanların farklılık göstermesinde etkili olduğu söylenebilir. Sinopluoğlu (2011: 97) tarafından yapılan araştırmada elde edilen bulgular da bu görüşü desteklemektedir. Söz konusu araştırmada Eskişehir ilinde merkez ilçelerin dışında kalan belediyelerin spora yönelik olarak ayırdıkları bütçenin sınırlı olduğu belirlenmiş, buna paralel olarak merkez ilçeler dışında kalan belediyelerde sporla ilgili birim bulunmadığı ve spor etkinliklerine yönelik personel çalışmadığı tespit edilmiştir.

Belediye başkanları üzerinde yapılan bir araştırmada belediye başkanlarının yerel yönetimlerde spor hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada belediye başkanı görüşlerine göre yerel yönetimlerde sporun temel amaçlarının başında herkes için spor imkânları oluşturma (%65,54) ve gençleri zararlı alışkanlıklardan uzak tutma (%19,68)

amaçlarının geldiği tespit edilmiştir. Aynı araştırmada belediye başkanlarının görüşlerine göre semtlerde sporu yaygınlaştırma ve spor tesislerinin sayısını arttırma amaçlarının geri planda olduğu bulunmuştur (Çoban ve Devecioğlu, 2006: 4). Bu kapsamda belediye spor tesislerini kullanan bireylerin spor tesislerine ilişkin görüşlerinin yerleşim yerine göre farklılık göstermesinin diğer bir nedeninin belediye yönetimlerinin spor tesislerine verdikleri önemin, buna paralel olarak spor tesislerine yönelik yaptıkları yatırımların farklılık göstermesinin yattığı düşünülebilir.

5.1.9 Hipotez 8:Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Beklentileri (Sayısal Yeterlilik, Hizmet Yeterliliği, Rekreatif, Tercihler, İletişim) Eğitim Durumuna Göre Puanları

Araştırmada eğitim düzeyi değişkenine göre katılımcıların ölçek alt boyutlarından elde ettikleri puan ortalamaları değerlendirildiği zaman, katılımcıların eğitim durumlarına göre rekreatif ve iletişim alt boyutlarındaki ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı, buna karşılık sayısal yeterlilik, hizmet yeterliliği ve tercihler alt boyutlarındaki ortalama puanlarda ise katılımcıların eğitim durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların spor tesislerine yönelik görüşlerinin eğitim düzeylerine göre farklılık göstermesinin temelinde, eğitim düzeyine bağlı olarak bireylerin beklentilerinin farklı olmasının, bunun yanında eğitim düzeyine bağlı olarak katılımcıların beklentilerinin karşılanma düzeylerinin farklılık göstermesinin yattığı düşünülebilir. Akkoyun (2016: 34) tarafından yapılan benzer bir araştırmada Elazığ ilinde bulunan ve yerel yönetimler tarafından işletilen spor merkezlerine gelen bireylerin spor yapma amaçlarının eğitim düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Buna karşılık katılımcıların tesislerin fiziksel özelliklerine, ortam koşullarına, ekipman ve alet kalitesine ilişkin görüşlerinin, tesislerden elde ettikleri sonuçların ve spor tesislerine ilişkin genel hizmet kalitesi algılarının eğitim düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır (Akkoyun, 2016: 49). Spor tesislerinde spor yapan bireyler üzerinde yapılan diğer bir araştırmada katılımcıların soyunma odaları ve tesislerin fiziksel özellikleri hakkındaki algılarının eğitim düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir (Yiğit, 2013: 76).

Ankara ilinde yerel yönetimler tarafından işletilen spor tesislerini kullanan bireyler üzerinde yapılan araştırmada katılımcıların spor tesislerine ilişkin memnuniyet düzeylerinin bazı demografik değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada eğitim düzeyi

değişkenine göre ele alındığı zaman, katılımcıların tesislerde çalışan personeller hakkındaki görüşlerinin eğitim düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Buna karşılık tesis, sunulan programların içeriği ve tesislerdeki soyunma odalarının yeterliliğine ilişkin algıların katılımcıların eğitim düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir (Yüzgenç ve Özgül, 2014).

Belediyelerin spor tesislerini tercih eden bireyler üzerinde yapılan benzer bir araştırmada katılımcıların spor tesisleri hakkındaki bazı görüşleri üzerinde eğitim durumunun önemli bir belirleyici olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu araştırmada katılımcıların tesislerde çalışan antrenörlerin hizmet sunum kaliteleri, tesislerde katılımcıların dinlenmesi için gerekli ortamın yeterliliği ve spor yapan bireylerin tesis yöneticilere ulaşabilme kolaylıkları hakkındaki görüşlerinin eğitim düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur (Boz, 2007: 117).

Yapılan diğer bir araştırmada Gaziantep ilinde vatandaşların belediyeler tarafından sunulan spor hizmetlerine ilişkin görüşlerinin bazı demografik değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya genç, orta yaş ve ileri yaş grubunda bulunan toplam 475 birey katılmıştır. Katılımcıların %25,4'ünün ilköğretim, %45,7'sinin lise, %8,2'sinin ön lisans, %17,2'sinin lisans, %2,5'inin ise lisansüstü eğitim düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir. Eğitim düzeyi değişkenine göre katılımcıların belediyelerin sundukları spor hizmetlerine ilişkin görüşleri değerlendirildiği zaman, katılımcıların “Belediyelerin uyguladığı spor politikası yeterlidir”, “Belediyeler yeni spor tesisleri açmalıdır”, “Belediyelere ait spor tesisleri halkın ihtiyaçlarına cevap vermektedir”, “Belediyeler özürülere yönelik spor tesisleri yapmalıdır” ve “Belediyeler spora gereken önemi vermektedirler” görüşlerine katılma düzeylerinin eğitim durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir (Ekinci, 2012: 74). Eskişehir ilinde yapılan benzer bir araştırmada da belediyelerin spor tesislerinden yararlanan bireylerin eğitim düzeyleri de göre tesisler hakkındaki görüşleri incelenmiş, ilköğretim, lise, üniversite ve lisansüstü eğitim düzeylerine sahip bireylerin genel olarak belediyelerin spor tesislerini yeterli buldukları belirlenmiştir (Sinopluoğlu, 2011: 91).

5.2. SONUÇ

Sonuç olarak, belediyelerin halka spor hizmeti sunmaları yasalar ve halkın doğal ihtiyaçlarından ortaya çıkan bir sorumluluktur (Sivrikaya ve Doğu, 2011: 54). Buna karşılık, Türkiye’de vatandaşlara sunulan birçok hizmette olduğu gibi sunulan spor hizmetleri de

merkeziyetçi bir yönetim anlayışı ile sunulmaktadır. Bu durum ülke genelinde sporun gelişmesi ve yaygınlaşmasına, bunun yanında halkın spor alanlarından yeterince yararlanmamasına zemin hazırlamaktadır. Bu noktada spor hizmetlerinin sunumunda yerel yönetimlerin daha aktif rol almaları, spor hizmetlerinin çeşitlenmesine ve vatandaşların spora olan ilgilerinin arttırılmasına katkı sağlayacaktır (Doğu ve diğerleri, 2002: 91).

Araştırmaya katılan bireylerin spor yapma alışkanlıklarının düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasında katılımcıların buldukları yerleşim yerlerinde bulunan ve belediyeler tarafından işletilen spor tesislerinin yetersiz olmasının önemli bir faktör olduğu düşünülebilir. Nitekim araştırmaya katılan bireylerin büyük bir bölümünün spor tesislerinin ihtiyacı karşılamada yetersiz olduğunu düşünmeleri de bu görüşü desteklemektedir. Bu kapsamda daha fazla vatandaşın spora yönelmesinin ve spor yapan bireylerin beklentilerinin yüksek düzeyde karşılanması için belediyelerin spor tesislerine yönelik yatırımlarının artması gerektiği söylenebilir. Mersinli'ye (2009: 59) göre, yerel yönetimlerin görevlerinin başında vatandaşların dinlenme, fiziksel gelişim ve sosyalleşme gereksinimlerini karşılamak amacıyla rekreasyon ve spor hizmetleri sunma gelmektedir. Bunun en iyi biçimde sağlanabilmesi için öncelikli olarak yerel yönetimlerin hedef kitlelere yönelik olarak programlar tasarlamaları oldukça önemlidir. Bunun yanında yerel yönetimlerin sunacakları sportif ve rekreatif hizmetlerde hedef kitlenin beklentilerini göz önünde bulmalarının da vatandaşların alacağı hizmeti olumlu yönde etkileyeceği belirtilmektedir.

Literatürde yer alan bilgiler ışığında ele alındığı zaman literatüre katkı sağlayacak bir araştırma olarak değerlendirilmiş olan bu çalışmada aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır;

Araştırmaya katılan bireylerin büyük bir bölümünün düzenli olarak spor yapma alışkanlıklarının bulunmadığı tespit edilmiştir. Katılımcıların büyük bir bölümünün haftada sadece 2-3 gün spor yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan bireylerin yarısından fazlasının yerel yönetimler tarafından sunulan spor tesislerinin yetersiz olduğunu düşündükleri, cinsiyet değişkenine göre ele alındığı zaman kadın ve erkek katılımcıların tesislerin yetersiz olduğunu düşünme düzeylerinin benzerlik gösterdiği bulunmuştur. Bunun yanında kadın katılımcı görüşlerine göre tesislerin hedef kitleye ulaşma amacından uzak olduğu belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin büyük bir bölümünün “Belediye spor tesislerinde, yeterli düzeyde uzaman personel vardır” ve “Belediye spor tesislerinde, sporcu sağlığı için gerekli önlemler almıştır” görüşlerine katıldıkları tespit edilmiştir.

Spor tesislerine ilişkin görüşler katılımcıların cinsiyetlerine göre incelendiği zaman, erkek katılımcılarla kıyaslandığı zaman kadın katılımcıların iletişim ve rekreatif alt boyutlarından daha yüksek puan elde ettikleri tespit edilmiş, buna karşılık sayısal yeterlilik, hizmet yeterliliği ve tercihler alt boyutlarından elde edilen puanlar üzerinde cinsiyetin önemli bir belirleyici olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Spor tesislerine ilişkin görüşler katılımcıların spor yapma durumlarına göre incelendiği zaman, spor yapma alışkanlığı bulunan bireylerle kıyaslandığı zaman spor yapmayan bireylerin hizmet yeterliliği, rekreatif ve tercihler alt boyutlarında daha yüksek puan aldıkları, buna karşılık katılımcıların iletişim ve sayısal yeterlik alt boyutlarına ilişkin görüşlerinin spor yapma durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Spor tesislerini yeterli bulma değişkenine göre ele alındığı zaman, hizmet yeterliliği alt boyutuna ilişkin puanların katılımcıların spor tesislerini yeterli bulma düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği bulunmuş, buna karşılık spor tesislerini yetersiz bulan katılımcıların sayısal yeterlilik, rekreatif, tercihler ve iletişim alt boyutlarına ilişkin algılarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Meslek değişkenine göre ele alındığı zaman, katılımcıların rekreatif, hizmet yeterliliği ve tercihler alt boyutlarına ilişkin görüşlerinin meslek gruplarına göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Buna karşılık katılımcıların iletişim ve sayısal yeterlik alt boyutlarına ilişkin görüşleri üzerinde meslek değişkeninin önemli bir etkiye sahip olmadığı belirlenmiştir.

Gelir düzeyi değişkenine göre ele alındığı zaman, katılımcıların iletişim alt boyutuna ilişkin görüşleri üzerinde gelir durumunun önemli bir etkiye sahip olmadığı, buna karşılık rekreatif, tercihler, sayısal yeterlik ve hizmet yeterliliği alt boyutlarına ilişkin görüşlerin katılımcıların gelir düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur.

Spor yapma sıklığı değişkenine göre ele alındığı zaman, katılımcıların spor yapma sıklıklarına göre tercihler ve sayısal yeterlik alt boyutlarına ilişkin görüşlerinin istatistiksel

açından anlamlı farklılık gösterdiği, buna karşılık hizmet yeterliliği, rekreatif ve iletişim alt boyutlarına ilişkin görüşlerin katılımcıların spor yapma sıklıklarına göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Yerleşim yeri değişkenine göre ele alındığı zaman, katılımcıların sayısal yeterlilik, hizmet yeterliliği, rekreatif, tercihler ve iletişim alt boyutlarına ilişkin görüşlerinin, diğer bir ifade ile spor tesislerine yönelik genel görüşlerinin yerleşim yeri değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Eğitim düzeyi değişkenine göre ele alındığı zaman, katılımcıların iletişim ve rekreatif alt boyutlarına ilişkin görüşleri üzerinde eğitim düzeyinin önemli bir belirleyici olmadığı bulunmuş, buna karşılık tercihler, sayısal yeterlik ve hizmet yeterliği alt boyutlarına ilişkin katılımcı görüşlerinin eğitim düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

5.3. ÖNERİLER

Araştırmada elde edilen bulgular ve araştırmaya ilişkin olarak gerçekleştirilen literatür taraması sonucunda konuya ilişkin olarak aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur;

Yerel yönetimler tarafından vatandaşlara sağlanan ve sporun gelişmesine katkı sağlayan spor tesislerinin işleyişine sorunlarına ve yeterliklerine ilişkin yeni araştırmalar yapılabilir. Özellikle farklı yerleşim yerlerinde daha büyük örneklem grupları ile yapılan araştırmaların konuya ilişkin daha ayrıntılı bilgiler ve bulgular elde edilmesine katkı sağlayacağı söylenebilir.

Araştırmaya katılan bireylerin spor tesislerine ilişkin bazı görüşlerinin cinsiyet, eğitim düzeyi, ekonomik gelir durumu, yerleşim ve spor yapma durumlarına göre bir takım farklılıklar gösterdiği belirlenmiş, elde edilen bu bulguların literatür ile paralellik gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde farklı demografik özelliklere sahip bireylerin spor tesislerinden beklentilerinin farklılık göstermesinin ve beklentilerinin karşılanma düzeylerinin de birbirinden farklı olmasının yattığı düşünülmüştür. Bu kapsamda yerel yönetimler tarafından sağlanan spor hizmetlerinin sunumunda demografik özellikleri ne olursa olsun vatandaşların tesislerden beklentilerinin karşılanmasına yönelik önlemler alınmasının katılımcıların tesislere yönelik memnuniyet düzeylerini arttırmaya katkı sağlayacağı düşünülebilir.

Katılımcıların yerleşim yerlerine göre tüm ölçek alt boyutlarına ilişkin görüşlerinin istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiş, bu sonucun ortaya çıkmasında belediyelerin spora yönelik yatırımlarının ve ayırdıkları bütçelerin farklılık göstermesinin etkili olduğu düşünülmüş, bu görüşün de literatür tarafından desteklendiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda gerek il merkezlerinde gerekse de ilçelerde vatandaşların yerel yönetimler tarafından sunulan spor hizmetlerinden daha fazla yararlanabilmeleri için belediyelerin spora yönelik bütçelerini arttırmaya yönelik girişimlerde bulunmalarının faydalı olacağı söylenebilir.

Yerel yönetimlerin halka yönelik spor hizmetlerini sunma sürecinde ve yerleşim yerlerine spor tesisleri kurmadan önce bölgede yaşayan insanların sportif beklentilerini belirlemeye yönelik çalışmalar yapmaları oluşturulacak spor alanlarından daha fazla vatandaşın yararlanmasına katkı sağlayabilir. Bunun yanında spor tesislerinin yapımızda ve spor organizasyonlarının düzenlenmesinde vatandaş görüşlerinin dikkate alınması, diğer bir ifade ile bölgede yaşayan vatandaşlar ile işbirliği yapılması hem daha fazla bireyin spor etkinliğine katılmasına hem de belediyelerin sporun yaygınlaştırılmasına yönelik bütçelerini daha verimli kullanmalarına destek olabilir.

KAYNAKÇA

Ağaoğlu, S.A., Taşmektepligil, Y., Aksoy, Y., Hazar, F. (2008). Yaz Spor Okullarına Katılan Gençlerin Yaş Gruplarına Göre Fiziksel ve Teknik Gelişimlerinin Analizi. SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 6(3), 159-166.

Ağca, Ö., Koçoğlu, G. (2010). Fazla Kilolu ve Obez Adolesan Kızlarda Düzenli Egzersizin Vücut Bileşimine Etkileri. Dirim Tıp Gazetesi, 85(1), 17-23.

Akbulut, G. Ç., Özmen, M. M., Besler, H. T. (2007). Obezite. Bilim ve Teknik, Mart, 1-15

Akbulut, Ö. Ö. (2007). Belediye Yönetimi: Belediye Meclisi, Belediye Encümeni Ve Belediye Başkanı. Belediye Yönetimi. A. Sabuktay (Editör). s. 89-124. Ankara: TODAİE.

Akdur, R. (2003). Sağlık Ocağı Hizmetlerinde İzleme Değerlendirme ve Eğitim Kılavuzu. Onur Matbaacılık. Ankara.

Akkoyun, İ. (2015). Yerel Yönetimlere Ait Fitness Merkezlerinde Algılanan Hizmet Kalitesi (Elazığ İl Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Elazığ.

Arabacı, R., Çankaya, C. (2007). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Fiziksel Aktivite Düzeylerinin Araştırılması. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 20(1), 1-15.

Ardıç, F. (2014). Egzersiz Reçetesi. Türk Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Dergisi, 60 (özel sayı), 1-8.

Armstrong, S., Oomen-Early, J. (2009). Social Connectedness, Self-Esteem, And Depression Symptomatology Among Collegiate Athletes Versus Nonathletes. Journal of American College Health, 57(5), 521-526.

Arslan, C., Güllü, M., Tural, V. (2011). Spor Yapan ve Yapmayan İlköğretim Öğrencilerinin Depresyon Durumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 5(2), 120-132.

Arslan, F. (2000). 1-3 Yaş Dönemindeki Çocuğun Oyun Ve Oyuncak Özelliklerinin Gelişim Kuramları İle Açıklanması. C.Ü. Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi, 4(2), 40-43.

Artar, M. (2004). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çocukların “Oyun Hakkı”na İlişkin Tutumları. Türkiye’de Çocuk Oyunları: Araştırmalar. Bekir Onur, Neslihan Güney (Yayına Hazırlayan). s. 78-83. Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları

Ateş, Y. (2011). Mahalli İdarelerin Sporla İlgili İşlevleri Ve Spor Kulüplerine Yardımları. Dış Denetim, 254-262.

Bağlı, M. T. (2004). Çocuk Bahçelerindeki Oyun Araçlarında Sosyal Etkileşim. Türkiye’de Çocuk Oyunları: Araştırmalar. Bekir Onur, Neslihan Güney (Yayına Hazırlayan). s. 29-42. Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları

Bailey, R. (2006). Physical Education and Sport in Schools: A Review of Benefits and Outcomes. *Journal of School Health*, 76(8), 397-401.

Boz, C. (2007). Yerel Yönetimlerin Spor Tesislerinde Toplam Kalite Yönetimi Uygulamaları (İstanbul Büyükşehir Belediyesi Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.

Ceylan, R. (2008). İlköğretimde Beden Eğitimi Dersinin, Takiben Yapılan Diğer Derslerde Öğrencilerin Başarıları Üzerindeki Etkisinin Araştırılması (Kütahya İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kütahya.

Cindaş, A. (2001). Yaşlılarda Egzersiz Uygulamasının Genel İlkeleri. *Geriatry*, 4(2), 77-84.

Çoban, B., Devocioğlu, S. (2006). Türkiye'deki Belediye Başkanlarının Spor Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(1), 49-60.

Çok, F., Artar, M., Şener, T., Bağlı, M. T. (2004). Kentlerdeki Açık Alanlarda Çocuk Oyunları: Ankara Örneği. Türkiye'de Çocuk Oyunları: Araştırmalar. Bekir Onur, Neslihan Güney (Yayına Hazırlayan). s. 16-28. Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.

Çolakoğlu, F. F., Karacan, S. (2006). Genç Bayanlar İle Orta Yaş Bayanlarda Aerobik Egzersizin Bazı Fizyolojik Parametrelere Etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(1), 277-284.

Çukurçayır, M. A. (2013). Yerel Yönetimler Kuram Kurum ve Yaklaşımlar. 2. Baskı. Konya: Çizgi Kitabevi.

Deli, E., Bakle, I. Zachopoulou, E. (2006). Implementing Intervention Movement Programs for Kindergarten Children. *Journal of Early Childhood Research*, 4(1), 5-18.

De Jong, N., Paw, M. C. A., De Groot, L. C., Hiddink, G. J., Van Staveren, W. A. (2000). Dietary supplements and physical exercise affecting bone and body composition in frail elderly persons. *American journal of public health*, 90(6), 947-954.

Demir, M., Filiz, K. (2004). Spor Egzersizlerinin İnsan Organizması Üzerindeki Etkileri. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi*, 5(2), 109-114.

Demir, T. Ş. (2004). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Oyun Politikası. Türkiye'de Çocuk Oyunları: Araştırmalar. Bekir Onur, Neslihan Güney (Yayına Hazırlayan). s. 68-77. Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları

De Moor, M. H. M., Beem, A. L., Stubbe, J. H., Boomsma, D. I., De Geus, E. J. C. (2006). Regular Exercise, Anxiety, Depression And Personality: a Population-Based Study. *Preventive Medicine*, 42(4), 273-279.

Dever, A. (2010). Spor Sosyolojisi. İstanbul: Başlık Yayınları.

Doğu, G., Kesim, Ü., Sivrikaya, Ö. (2002). Belediyelerin Sporla İlgili İşlevleri: Düzce Belediyesi Örneği. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 11(2), 89-106.

Duman, S., Kuru, E. (2010). Spor Yapan Ve Spor Yapmayan Türk Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeylerinin Belirlenmesi ve Karşılaştırılması. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 4(1), 18-26.

Dunn, A. L., Trivedi, M. H., Kampert, J. B., Clark, C. G., Chambliss, H. O. (2005). Exercise Treatment For Depression: Efficacy And Dose Response. American Journal of Preventive Medicine, 28(1), 1-8.

Egemen, A., Yılmaz, Ö., Akil, İ. (2004). Oyun, Oyuncak ve Çocuk. ADÜ Tıp Fakültesi Dergisi, 5(2), 39-42.

Ekinci, H. (2012). Halkın Sporla İlgili Belediyelerden Beklentileri: Gaziantep'te Bir Uygulama. Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi, 1(3), 53-77.

Englund, U., Littbrand, H., Sondell, A., Pettersson, U., Bucht, G. (2005). A 1-year combined weight-bearing training program is beneficial for bone mineral density and neuromuscular function in older women. Osteoporosis International, 16(9), 1117-1123.

Eraslan, M., Hekim, M. (2015). Yaşlı Bireylerde Fiziksel Aktiviteye Katılımın Psikolojik ve Fonksiyonel Özellikler Üzerine Etkilerinin İncelenmesi. VIII. Ulusal Yaşlılık Kongresi Bildiri Kitabı, 16-18 Nisan 2015, Pamukkale Üniversitesi, Denizli, s. 454-459.

Erbay, Y., Akgün, H. (2013). Modernleşmeden Küreselleşmeye Türkiye'de Yerel Yönetimler Tarihi ve Bugünü. İstanbul: Kazancı Kitap.

Erdem, İ. (2011). Yerel Siyaset ve Belediyecilik. Birinci Baskı. İstanbul: İlke Yayıncılık.

Gök, Y., Sunay, H. (2010). Türkiye ve Fransa'da Uygulanan Spor Yönetiminin Kamu Yönetimi Açısından Karşılaştırılması. SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 8(1), 7-16.

Gökhan, İl., Kürkçü, R., Devecioğlu, S., Aysan, H.A. (2011). Yüzme Egzersizinin Solunum Fonksiyonları, Kan Basıncı ve Vücut Kompozisyonu Üzerine Etkisi. Klinik ve Deneysel Araştırmalar Dergisi, 2(1), 35-41.

Gökşen, C. (2014). Oyunların Çocukların Gelişimine Katkıları ve Gaziantep Çocuk Oyunları. A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, 52, 229-259.

Hamer, M., Chida, Y. (2009). Physical activity and risk of neurodegenerative disease: a systematic review of prospective evidence. Psychological Medicine, 39(1), 3-11.

Hassmen, P., Koivula, N., Uutela, A. (2000). Physical Exercise And Psychological Well-Being: A Population Study in Finland. Preventive medicine, 30, 17-25.

Heidemann, M., Mølgaard, C., Husby, S., Schou, A.J., Klakk, H., Møller, N.C., Holst, R., Wedderkopp, N., (2013). The Intensity of Physical Activity Influences Bone Mineral Accrual in Childhood: The Childhood Health, Activity And Motor Performance School (the CHAMPS) Study. Denmark, BMC Pediatrics, 13(32), 1-9.

Hekim, M. (2015a). Çocukluk Çağı Obezitesinin Önlenmesinde Fiziksel Aktivite ve Sporun Önemi. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 8(37), 1102-1106.

Hekim, M. (2015b). Yaşlı Bireylerde Fiziksel Aktiviteye Katılımın Fiziksel, Fizyolojik ve Metabolik Parametreler Üzerine Etkilerinin İncelenmesi. VIII. Ulusal Yaşlılık Kongresi Bildiri Kitabı, 16-18 Nisan 2015, Pamukkale Üniversitesi, Denizli, ss. 532-537.

Hekim, M., Hekim, T. (2015). Yaşlı Bireylerde Fiziksel Aktiviteye Katılımın Fiziksel Uygunluk Unsurları İle Vücut Bileşenleri Üzerine Etkilerinin İncelenmesi. VIII. Ulusal Yaşlılık Kongresi Bildiri Kitabı, 16-18 Nisan 2015, Pamukkale Üniversitesi, Denizli, ss. 417-421.

Hill, A. M., Buckley, Jonathan D., Murphy, Karen J., Howe, P.R.C. (2007). Combining Fish-Oil Supplement with Regular Aerobic Exercise Improves Body Composition and Cardiovascular Disease Risk Factors. Am J Clin Nutr., 85, 1267-1274.

İlhan, L. (2008). Eğitilebilir Zihinsel Engelli Çocuklarda Beden Eğitimi Ve Sporun Sosyalleşme Düzeylerine Etkisi. Kastamonu Eğitim Dergisi, 16(1), 315-324.

İlhan, N., Batmaz, M., Akhan, L.U. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi, 3(3), 34-44.

İnci, H. (2011). Avrupa Birliği Ülkeleri ve Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Spora Katkıları ve Spor Politikalarının Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Sakarya.

Jessup, J. V., Horne, C., Vishen, R. K., Wheeler, D. (2003). Effects of exercise on bone density, balance, and self-efficacy in older women. Biological Research for nursing, 4(3), 171-180.

Kelley, G. A., Kelley, K.S. (2006). Effects of Aerobic Exercise on C-reactive Protein, Body Composition, And Maximum Oxygen Consumption in Adults: A Meta-Analysis of Randomized Controlled Trials. Metabolism Clinical and Experimental, 55, 1500-1507.

Keskin, Ö. (2014). Çocuklarda Beden Eğitimi ve Spora Katılımın Sosyal Gelişim Üzerine Etkileri. Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi, 1(1), 1-6.

Keskin, S., Sayalı, E., Temeloğlu, E., Ekizoğlu, İ. (2005). Obezite ve inflamasyon. Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences, 25(5), 636-641.

Koca, C. (2012). Sporda Sosyo-Kültürel Boyutlar. Editör: Hayri Ertan. Spor Bilimlerine Giriş. Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1480. Eskişehir.

Koçak, F. Ü., Özkan, F. (2010). Yaşlılarda Fiziksel Aktivite Düzeyi ve Yaşam Kalitesi. Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences, 2(1), 46-54.

Koçan, N. (2012). Çocuk Oyun Alanlarının Yeterliliği Üzerine Bir Araştırma: Uşak Kenti Kemalöz Mahallesi Örneği. Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 28(4), 315-321.

Korpelainen, R., Keinänen-Kiukaanniemi, S., Heikkinen, J., Väänänen, K., Korpelainen, J. (2006). Effect of impact exercise on bone mineral density in elderly women with low BMD: a population-based randomized controlled 30-month intervention. *Osteoporosis International*, 17, 109-118.

Kurtaral, M. (2003). *Adım Adım Step*. İstanbul: İlpress Yayın

Küçük, V., Koç, H. (2004). Psiko-sosyal Gelişim Süreci İçerisinde İnsan ve Spor İlişkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 131-141.

Lampinen, P., Heikkinen, R. L., Ruoppila, I. (2000). Changes in intensity of physical exercise as predictors of depressive symptoms among older adults: an eight-year follow-up. *Preventive Medicine*, 30(5), 371-380.

Laurson, K. R., Lee, J. A., Gentile, D. A. Walsh, D. A., Eisenmann, J. S. (2014). Concurrent Associations between Physical Activity, Screen Time, and Sleep Duration with Childhood Obesity. *ISRN Obesity*, 1-6.

Mengütay, S. (2005). *Çocuklarda Hareket Gelişimi ve Spor*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Menteş, E., Mentş, B., Karacabey, K. (2011). Adölesan Dönemde Obezite ve Egzersiz. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(2), 963-977.

Mersinli, D. (2009). *Yerel Yönetimlerde Spora Yönelik Rekreasyon Hizmetleri ve Büyükşehir Belediyelerinin Rekreasyonel Faaliyetlere Olan Yaklaşımlarının Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Antalya.

Meydanlıoğlu, A. (2015). *Çocuklarda Fiziksel Aktivitenin Biyopsikososyal Yararları*. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 7(2), 125-135.

Michaëlsson, K., Olofsson, H., Jensevik, K., Larsson, S., Mallmin, H., Berglund, L., Vessby, B., Melhus, H. (2007). Leisure physical activity and the risk of fracture in men. *PLoS Med*, 4(6), 1094-1100.

Muir, J. M., Ye, C., Bhandari, M., Adachi, J. D., Thabane, L. (2013). The effect of regular physical activity on bone mineral density in post-menopausal women aged 75 and over: a retrospective analysis from the Canadian multicentre osteoporosis study. *BMC musculoskeletal disorders*, 14(253), 1-9.

Ökmen, M. (2003). *Yerel Yönetimlerde Yeniden Düzenleme Girişimleri ve Son Reform Tasarımları Üzerine Bir Değerlendirme*. Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yönetim ve Ekonomi Dergisi, 10(1), 117-139.

Özalp, İ. (2012). *Yönetim Bilimine Giriş*. (Editör: Celil Koparal). Yönetim ve Organizasyon – I. Ss. 2-19. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Özer, M. K. (2006). *Fiziksel Uygunluk*. İkinci baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Öztürk, A. (2010). Okul Öncesi Eğitiminde Oyun. Ankara: Eğiten Kitap.

Öztürk, F., Efe, M., Koparan, Ş. (2007). 14-16 Yaş Grubu Kızlarda Hentbol Çalışmalarının Sosyal Yetkinlik Beklentisi ve Atılganlık Üzerine Etkisi. Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi, 18 (4), 147-155.

Parlak, A., Çetinkaya, Ş. (2007). Çocuklarda Obezitenin Oluşumunu Etkileyen Faktörler. Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, 2(5), 24-35.

Pepe, K., Kazan-Kırçık, Ş. (2005). Burdur İli Belediye Sınırları İçindeki Çocuk Oyun Alanları ve Parklarının Donanım Çeşitliliğinin Araştırılması. I. Burdur Sempozyumu Bildiri Kitabı, 16-19 Kasım 2005, Burdur, ss. 1442-1446.

Polat, G. (2009). 9–12 Yaş Grubu Çocuklarda 12 Haftalık Temel Badminton Eğitimi Antrenmanlarının Motorik Fonksiyonları Ve Reaksiyon Zamanları Üzerine Etkileri. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Adana.

Ramazan, M. O., Özdemir, A. A. (2015). Çocuk Oyun Alanlarının/Parklarının Fiziksel Özelliklerinin ve Kullanıcılarının Davranışlarının İncelenmesi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 12(1), 1558-1576.

Ramazanoğlu, F., Karahüseyinoğlu M.F. ve Demirel E.T., Ramazanoğlu M.O., Altungül O. (2005). Sporun Toplumsal Boyutlarının Değerlendirilmesi. Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları, 153-157.

Rhodes, E.C., Martin, A.D., Taunton, J.E., Donneley, M., Warren, J., Elliot, J. (2000). Effects of One Year of Resistance Training on The Relation Between Muscular Strength And Bone Density in Elderly Women. British Journal of Sports Medicine, 34, 18-22.

Rubenstein, L. Z., Josephson, K. R., Trueblood, P. R., Loy, S., Harker, J. O., Pietruszka, F. M., Robbins, A. S. (2000). Effects of a Group Exercise Program on Strength, Mobility, And Falls Among Fall-Prone Elderly Men. The Journals of Gerontology Series A: Biological Sciences and Medical Sciences, 55(6), 317-321.

Sezen, S. (2007). Yerel Yönetimlerin Anayasal Çerçevesi. Belediye Yönetimi. A. Sabuktay (Editör). s. 5-26. Ankara: TODAİE.

Sigal, R.J., Kenny, G. P., Boule, N. G., Wells, G.A., Prud'homme, D., Fortier, M., Reid, R. D., Tulloch, H., Coyle, D., Philips, P., Jennings, A., Jaffey, J. (2007). ‘‘ Effects of Aerobic Training, Resistance Training, or Both on Glycemic Control in Type 2 Diabetes’’, Annals of Internal Medicine, 147, 357-369.

Sinopluoğlu, M. B. (2011). Yerel Yönetimlerin Sporun Kitlelere Yayılmasına Etkisi (Eskişehir İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.

Sivrikaya, Ö., Doğu, G. (2011). Düzce Belediyesinin Spor Hizmetleri İçin Örnek Bir Yönetim Modeli. Pamukkale Journal of Sport Sciences, 2(3), 52-74.

Sönmez, A., Toksoy, A. (2011). Kurumsal Yönetim İlkelerinin Türkiye de Aile İşletmelerine Uygulanabilirliği. Maliye Finans Yazıları, 25(92), 51-90.

Ströhle, A. (2009). Physical Activity, Exercise, Depression And Anxiety Disorders. Journal of Neural Transmission, 116, 777-784.

Şahin, A. (2004). Yönetim Kuramları ve Motivasyon İlişkisi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 11, 523-547.

Şengül, R. (2010). Yerel Yönetimler. Kocaeli: Umuttepe Yayınları.

Şenyüzlü, E. (2013). Üniversite Öğrencilerinde Spora Katılımın Saldırgan Davranışlar Üzerine Etkilerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Kütahya.

Şişman, E. E., Özyavuz, M. (2010). Çocuk Oyun Alanlarının Dağılımı ve Kullanım Yeterliliği: Tekirdağ Örneği. Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi, 7(1), 13-22.

Tandoğan, O. (2014). Çocuk İçin Daha Yaşanılır Bir Kentsel Mekan: Dünyada Gerçekleştirilen Uygulamalar. Megaron, 9(1), 19-33.

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı. (2011). Sakarya İl Çevre Durum Raporu. Sakarya: T.C. Sakarya Valiliği Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü.

Tekin, G., Amman, M. T., Tekin, A. (2009). Serbest Zamanlarda Yapılan Fiziksel Egzersizin Üniversite Öğrencilerinin Depresyon ve Atılganlık Düzeylerine Etkisi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 6(2), 148-159.

TUİK. (2013). Seçilmiş Göstergelerle Sakarya. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası.

Türkan, E. E. (2009). Balıkesir Kenti Çocuk Oyun Alanlarının İrdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Uludağ, İ., Şimşek, I. (2014). Ebeveynlerin Çocuk Oyun Alanlarına İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi. TSA, 18(3), 413-424.

Uluğ, H. (2007). Kuzey Adana'daki Çocuk Oyun Alanlarının Bitki Seçimi Yönünden İrdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Ünal, M. (2009). Çocuk Gelişiminde Oyun Alanlarının Yeri ve Önemi. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10(2), 95-109.

Woo, J., Hong, A., Lau, E., Lynn, H. (2007). A randomised controlled trial of Tai Chi and resistance exercise on bone health, muscle strength and balance in community-living elderly people. Age and ageing, 36(3), 262-268.

Yaffe, K., Barnes, D., Nevitt, M., Lui, L. Y., Covinsky, K. (2001). A prospective study of physical activity and cognitive decline in elderly women: women who walk. Archives of Internal Medicine, 161(14), 1703-1708.

Yalçın, U., Balcı, V. (2013). 7-14 Yaş Arası Çocuklarda Spora Katılımdan Sonra Okul Başarılarında, Fiziksel ve Sosyal Davranışlarında Oluşan Değişimlerin İncelenmesi. SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 11(1), 27-33.

Yaman, N. (2010). Belediyelerde Görevli Spor Uzmanlarının Mesleki Doyum Düzeylerinin Araştırılması (Ankara İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Sakarya.

Yetim, A. A. (2005). Sosyoloji ve Spor. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Yıldırım, Y. (2007). Türkiye’de Performans Tenisi Yapan Sporcuların Tenise Başlama Nedenleri ve Beklentileri. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

Yiğit, Ş. (2013). Spor Merkezlerine Katılan Bireylerin Hizmet Kalitesine Yönelik Beklenti ve Algılarının Araştırılması (Gaziantep İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Kütahya.

Yüzgenç, A.A., Özgül, S.A. (2014). Yerel Yönetimlerin Sunduğu Spor Hizmetlerinde Hizmet Kalitesi (Gençlik Merkezleri ve Aile Yaşam Gençlik Merkezleri Örneği). Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi, 25(2), 79-93.

Zengin, E., Öztaş, C. (2008). Yerel Yönetimler ve Spor. Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, 55(1), 49-78.

Zorba, E. (2006). Yaşam Boyu Spor. 2. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Zorba, E. (2013). Yaşam Boyu Spor. 1. Baskı. Ankara: GSB Yayınları.

EKLER

EK1: Bilimsel Çalışma İzni

EK2: Veri Formu

EK3: Beklenti Ölçeği

EK1:Bilimsel Çalışma İzni

Kişisel bilgi formu

Değerli katılımcı;

Lütfen aşağıda yer alan ifadeleri size yakınlık derecesine göre liste üzerinde ayrılan alana işaretleyiniz. Her birey diğer bireylerden farklı olduğundan bu ankette doğru veya yanlış cevap yoktur. Cevaplarınız gizli tutulacak ve sadece bu araştırma kapsamında kullanılacaktır. Göstereceğiniz ilgi ve özene şimdiden teşekkür ederiz.

1. Cinsiyetiniz?

Erkek Kadın

2. Yaşınız?

15-24 25-34 35-44 45-54 55 +

3. En son bitirdiğiniz okul?

Hiç İlkokul Lise Üniversite Ve Lisansüstü

4. Mesleğiniz?

Öğrenci Serbest Meslek Emekli İşçi Öğretmen Memur

İşsiz Diğer

5. Aylık ortalama geliriniz nedir?

750 TL'den az 751- 1.000 TL 1.001-2.000 TL 2.001-3.000 TL

3.001 TL'den fazla

Düzenli olarak spor yapıyor musunuz ?

Evet Hayır

Cevabınız evet ise

Haftada kaç gün spor yaptığınızı belirtiniz.

0-1 2-3 4-5 6-7

Hangi branşı tercih ediyorsunuz?

Bisiklet Atletizm Tenis

Futbol Basketbol Voleybol

Diğer.....

İlçenizdeki spor tesislerini yeterli buluyor musunuz ?

Evet Hayır

Cevabınız Hayır nedenini belirtiniz.

- a) Kapasitesi yeterli değil
- b) Soyunma odaları hizmete açık değil
- c) Duşlar hizmete açık değil
- d) Bütün kitleye hitap etmiyor
- e) Aydınlatma sistemi yeterli değil
- f) İstenilen saatlerde açık bulunmuyor
- g) Yeterli tesis yok

EK3:Beklenti Ölçeği

	Kesimlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesimlikle katılmıyorum
Günümüzde, kent insanının, doğal hareket ihtiyacının karşılanması bir problem haline gelmiştir.					
Belediyeler, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirme konusunda sorumludurlar					
Belediyenin size spor hizmeti getirmesi, o belediyenin saygınlığını artırır					
Belediye-Halk arasındaki ilişkinin geliştirilmesinde, "spor hizmetleri" önemlidir					
Belediyelerin yaptırmış olduğu spor tesislerinin veya rekreasyon (serbest zaman) alanlarının işletmesi özelleştirilmelidir					
Belediyeler spor hizmetleri sunarken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önünde bulundurmalıdır					
Spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerimizi belediye yetkililerine rahatlıkla iletebiliyoruz					
Belediyenin yapmış olduğu sportif hizmetlerden zamanında haberdar olabiliyoruz					
Belediye belli bir ücret karşılığı spor hizmeti sunması durumunda, bu Hizmetlerden yararlanmak istiyorum					
Belediyelerin görevleri arasında "oyun ve spor alanları yapmak, yaptırmak, bulunmaktadır					
Belediyelerin görevleri arasında "oyun ve spor alanları işletmek, işlettirmek, bulunmaktadır					
Belediyenin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden yeterince faydalanabiliyorum					
Belediyeler, spor hizmetlerini siyasi tercihlere veya politik kaygılara göre semtlere götürüyor					
İlinizde spor tesislerinin yapımında, imkânlarım dâhilinde aynı ve/veya nakdi (para yardımı) yardımda bulunurdum					
Size, mahallelere spor hizmetlerini (çocuk oyun alanları, semt sahaları, rekreasyon alanları, yürüyüş parkurları), belediyeler getirmelidir					
Size, mahallelere spor hizmetlerini (çocuk oyun alanları, semt sahaları, rekreasyon alanları, yürüyüş parkurları), merkezi yönetim getirmelidir					
Bölgemizde yer alan sportif tesisler ihtiyaçları karşılayacak sayıda.					
Bölgemizde yer alan sportif tesisler ihtiyaçları karşılayacak yeterliliktedir.					
Belediye, spor hizmetlerine ilişkin (yasalarda yer alan) görevlerini yerine getirmektedir.					
Belediye spor tesislerinde, gerektiğinde yöneticiler kolaylıkla ulaşabilmektedir.					
İlçede, her bölgeden insanın kolaylıkla ulaşabileceği sayıda içinde spor aletlerinin bulunduğu spor alanları vardır.					
Belediye spor tesislerinde, sporcu sağlığı için gerekli önlemler almıştır.					
Belediye spor tesislerinde, yeterli düzeyde uzaman personel vardır.					
Belediyelerin spor hizmetlerindeki başarısı, (oyun alanı, rekreasyon alanları ve spor tesisleri yaptırmaları), siyasi tercihimi etkiler					